

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

KAUÇUK ÜRÜNLERİ İMALATI SANAYİ

**Küresel Rekabette
İstanbul Sanayi Odası Meslek Komiteleri
Sektör Stratejileri Projesi**

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

KAUÇUK ÜRÜNLERİ İMALATI SANAYİ

**Küresel Rekabette
İstanbul Sanayi Odası Meslek Komiteleri
Sektör Stratejileri Projesi**

ISBN: 978-605-137-676-9 (Basılı)
ISBN: 978-605-137-675-2 (Elektronik)
İSO Yayın No: 2018/1
Sertifika No: 19176
Baskı, 500 Adet

Mart 2018
İstanbul

İstanbul Sanayi Odası
Ekonomik Araştırmalar Şubesi
Odakule, Meşrutiyet Caddesi No:63
34430 Beyoğlu İstanbul
Tel:(212) 252 29 00(pbx)
Faks:(212) 249 50 84
www.iso.org.tr

Grafik Tasarım ve Uygulama:
Bridge Creative
Maslak Mahallesi Atatürk Oto Sanayi Sitesi
9. Sokak 2. Kısım Ata İş Merkezi Maslak - İstanbul
Telefon: (212) 328 00 26
www.bridgecreative.com.tr

Basım Yeri:
Uniprint Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ömerli köyü, Hadımköy - İstanbul Caddesi
No: 159 34555 - İstanbul
Telefon: (212) 798 2840
www.apa.com.tr

Tüm hakları İstanbul Sanayi Odası'na aittir.
Bu yayındaki bilgiler ancak kaynak gösterilmek suretiyle kullanılabilir.

21. Grup Kauçuk ve Kauçuk Teknolojileri Sanayii Meslek Komitesi

Nurhan KAYA

Yönetim Kurulu Üyesi
Derby Konveyör Bant Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi

Haluk KÜRKÇÜ

Meslek Komitesi Üyesi (Meclis Üyesi)
Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi

İlker Cenk GÜLER

Meslek Komitesi Başkan Yardımcısı
Deniz Kauçuk ve Aksesuar Sanayi Ticaret Limited Şirketi

Fahriye YÜKSEL

Meslek Komitesi Üyesi
Vizyon Kauçuk ve Kaplama Sanayi Ticaret Limited Şirketi

Kemal Berat ÖZTİMUR

Meslek Komitesi Üyesi
Arsan Kauçuk Plastik Makine Sanayii ve Ticaret Anonim Şirketi

Proje Koordinatörü

İstanbul Sanayi Odası Genel Sekreterliği

Proje Grubu

Dr. Can Fuat GÜRLESEL

Proje Danışmanı

Dr. Nesrin AKÇAY ERİÇOK

İSO Ekonomik Araştırmalar Şubesi Müdürü

Zehra Ter TEMÜR

İSO Ekonomik Araştırmalar Şubesi Uzmanı

İlhan UZ

İSO Ekonomik Araştırmalar Şubesi Uzmanı

TABLolar LİSTESİ	VII
GRAFİKLER LİSTESİ	VIII
SUNUŞ	IX
YÖNETİCİ ÖZETİ	XI
EXECUTIVE SUMMARY	XV
1. BÖLÜM: KAUCUK ÜRÜNLERİ İMALATI SANAYİNİN TANIMI VE KAPSAMI	1
1.1. Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Tanımı	1
1.2. Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Kapsamı	1
2. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE SEKTÖRÜN GELİŞİMİ VE TEMEL GÖSTERGELERİ	3
2.1. Genel Kapsam ve Metodoloji	3
2.2. Temel Göstergeler	3
2.3. Genel İmalat Sanayi İçinden Alınan Paylar	4
2.4. Alt Ürün Gruplarının Temel Göstergeleri	4
2.5. Üretim Gelişmeleri	5
2.6. Kauçuk Hammadde Üretimi, Dış Ticareti ve Tüketimi	5
2.6.1. Kauçuk Hammadde Üretimi	5
2.6.2. Kauçuk Hammadde Dış Ticareti	5
2.6.3. Kauçuk Hammadde Tüketimi (Kullanımı)	6
2.7. Kauçuk Ürünleri Üretimi, Tüketimi ve İç Pazar Büyüklükleri	6
2.7.1. Kauçuk Ürünleri Üretimi	6
2.7.2. Kauçuk Ürünleri Tüketimi ve İç Pazar Büyüklüğü	7
2.8. Önemli Ürünler İtibarıyla Üretim ve İç Pazar Gelişmeleri	7
2.8.1. Türkiye'de Otomotiv Dış Lastik Sektörü	7
2.8.2. Diğer Kauçuk Ürünler Üretimi	8
2.8.3. Türkiye Otomotiv Sektöründe Kauçuk Kullanım Eğilimleri	9
2.8.3.1. Türkiye'de Büyüyen Otomotiv Sanayi ve Artan Kauçuk Ürün Talebi	9
2.8.3.2. Otomotiv Sektöründe Kullanılan Kauçuk Malzemeler	10
2.8.3.3. Türkiye'de Otomotiv Sanayinde Kullanılan Kauçuk Miktarı	10
2.8.3.4. Türkiye Otomotiv Sanayine İlişkin Öngörüler	10
2.8.3.5. Türkiye Otomotiv Sanayinin Kauçuk Talebine İlişkin Öngörüler	11
2.9. Dış Ticaret	11
2.9.1. İhracat ve İthalat	11
2.9.2. Alt Sektör Grupları İtibarıyla İhracat	12
2.9.3. Alt Sektör Grupları İtibarıyla İthalat	12
2.9.4. İhracat ve İthalat Miktar ve Birim Değer Gelişmeleri	13
2.9.5. İhracat Pazarları	14
2.9.6. İthalat Yapılan Ülkeler	15
2.10. Kauçuk Sektöründe Uygulanan Ur-Ge Projeleri	16
3. BÖLÜM: DÜNYA KAUCUK ÜRÜNLERİ İMALATI SANAYİ VE TÜRKİYE'NİN KONUMU	17
3.1. Dünya Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi Üretimi ve Tüketimi	17
3.1.1. Dünya Kauçuk Hammadde Üretimi ve Tüketimi	17
3.1.1.1. Dünya Kauçuk Hammadde Üretimi	17
3.1.1.2. Dünya Kauçuk Hammadde Tüketimi	17
3.1.1.3. Kauçuk Hammadde Fiyatları	18
3.1.2. Dünya Kauçuk Ürünleri Üretimi ve Tüketimi	18
3.1.2.1. Dünya Lastik Üretimi ve Tüketimi	18

3.1.2.2. Dünya Endüstriyel Kauçuk Ürünleri Üretimi ve Tüketimi	19
3.2. Dünya Kauçuk Ürünleri Dış Ticareti	19
3.3. Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatçıları ve İthalatçıları	20
3.3.1. Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatçıları	20
3.3.2. Dünya Kauçuk Ürünleri İthalatçıları	22
3.4. Dünya Kauçuk Sanayinde Genel Eğilimler ve Öngörüler	24
3.5. Türkiye'nin Konumu	25
4. BÖLÜM: TÜRKİYE KAUÇUK ÜRÜNLERİ İMALATI SANAYİ GELİŞME DİNAMİKLERİ VE ÖNERİLER	27
4.1. Türkiye'de Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Gelişme Süreci ve Dinamikleri	27
4.2. Türkiye Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İçin Gelişme Önerileri	28

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Temel Göstergeleri	3
Tablo 2: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Genel İmalat Sanayi Payındaki Gelişmeler (Yüzde Paylar)	4
Tablo 3: Genel İmalat Sanayi Temel Göstergeleri	4
Tablo 4: İç ve Dış Lastik İmalatı Temel Göstergeleri	4
Tablo 5: Diğer Kauçuk Ürünleri İmalatı Temel Göstergeleri	5
Tablo 6: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinde Üretim Gelişmeleri	5
Tablo 7: Türkiye'nin Kauçuk Hammadde Üretimi	5
Tablo 8: Türkiye'nin Kauçuk Hammadde İthalatı	6
Tablo 9: Türkiye'nin Kauçuk Hammadde İthal Ettiği Ülkeler (2017/6)	6
Tablo 10: Türkiye'nin Kauçuk Hammadde İhracatı	6
Tablo 11: Türkiye'nin Kauçuk Hammadde Dış Ticaretinde Birim Fiyatlar (Dolar/Kg)	6
Tablo 12: Türkiye'nin Kauçuk Hammadde İç Tüketimi	6
Tablo 13: Türkiye'nin Kauçuk Ürünleri Üretimi	7
Tablo 14: Türkiye'nin Kauçuk Ürünleri Dış Ticareti	7
Tablo 15: Kauçuk Ürünler Tüketimi ve İç Pazar Büyüklüğü	7
Tablo 16: Türkiye'de Dış Lastik Üretimi ve Tüketimi (Bin Adet)	8
Tablo 17: Türkiye'de Dış Lastik Üretiminin Dağılımı (Bin Adet)	8
Tablo 18: Türkiye'de Dış Lastik İhracatının Dağılımı (Bin Adet)	8
Tablo 19: Türkiye'de Dış Lastik İthalatının Dağılımı	8
Tablo 20: Diğer Kauçuk Ürünleri Üretimi (Ton)	9
Tablo 21: Bys. Vulkanize Kauçuktan Diğer Ürünler Üretimi (Ton)	9
Tablo 22: Otomotiv Üretiminde Kullanılan Malzemeler ve Payları (Yüzde, 2010-2016)	10
Tablo 23: Otomotiv Üretiminde Kullanılan Malzemeler ve Payları (Yüzde, 2016-2020)	10
Tablo 24: Otomotiv Sanayinde Kullanılan Malzeme Miktarları (Bin Ton)	10
Tablo 25: Otomotiv Sanayi Üretimine İlişkin Öngörüler (Bin Adet)	10
Tablo 26: Otomotiv Sanayinde Kullanılan Malzeme Miktarları İçin Öngörüler (Bin Ton)	11
Tablo 27: Kauçuk Ürünleri Dış Ticaret Kod ve Açıklamaları	11
Tablo 28: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi Dış Ticareti (Milyon Dolar)	11
Tablo 29: Alt Sektörler İtibarıyla İhracat (Milyon Dolar)	12
Tablo 30: İç ve Dış Lastik Ürünleri (22.11) İhracatı (Milyon Dolar)	12
Tablo 31: Diğer Kauçuk Ürünleri (22.19) İhracatı (Milyon Dolar)	12
Tablo 32: Alt Sektörler İtibarıyla İthalat (Milyon Dolar)	12
Tablo 33: İç ve Dış Lastik Ürünleri İthalatı (22.11) (Milyon Dolar)	13
Tablo 34: Diğer Kauçuk Ürünleri İthalatı (22.19) (Milyon Dolar)	13
Tablo 35: Türkiye'nin Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İhracatı	13
Tablo 36: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İhracat Miktar ve Değer Endeksleri	13
Tablo 37: Türkiye'nin Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İthalatı	14
Tablo 38: Kauçuk Ürünleri İhracat Pazarları (Dolar, 2016)	14
Tablo 39: İç ve Dış Lastik İmalatı Ürünleri Pazarı (22.11) (Dolar, 2016)	14
Tablo 40: Diğer Kauçuk Ürünleri Pazarı (22.19) (Dolar, 2016)	14
Tablo 41: Türkiye'nin Vulkanize Kauçuktan Diğer Eşyalar İhracatında İlk 10 Ülke 2016 (Milyon Dolar)	15
Tablo 42: Türkiye'nin Vulkanize Tüp Boru Hortum İhracatında İlk 10 Ülke 2016 (Milyon Dolar)	15
Tablo 43: Türkiye'nin Vulkanize Kauçuktan Kordon Levha Şerit İhracatında İlk 10 Ülke 2016 (Milyon Dolar)	15
Tablo 44: Türkiye'nin Ülkeler İtibarıyla Kauçuk Ürünler İthalatı (2017/6)	15
Tablo 45: Türkiye'nin Vulkanize Kauçuktan Diğer Eşyalar İthalatında İlk 10 Ülke 2016 (Milyon Dolar)	16
Tablo 46: Türkiye'nin Vulkanize Kauçuktan Kordon Levha Şerit İthalatında İlk 10 Ülke, 2016 (Milyon Dolar)	16
Tablo 47: Türkiye'nin Vulkanize Tüp Boru Hortum İthalatında İlk 10 Ülke 2016 (Milyon Dolar)	16
Tablo 48: Dünya Kauçuk Hammadde Üretimi	17
Tablo 49: Dünya Kauçuk Hammadde Üretim Ticaret ve Tüketimi (Milyon Ton)	17
Tablo 50: Dünya Kauçuk Hammaddesi Tüketiminde Bölgeler (Bin Ton)	18

Tablo 51: Kauçuk Hammadde Fiyatları	18
Tablo 52: Dünya Lastik Satışları (Milyon Adet)	19
Tablo 53: Dünya Endüstriyel Kauçuk Ürünleri Talebi (Milyon Dolar)	19
Tablo 54: Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatı ve Dünya Ticareti İçindeki Payı	19
Tablo 55: Dünya İç ve Dış Lastik Ürünleri (22.11) İhracatı (Milyar Dolar)	20
Tablo 56: Dünya Diğer Kauçuk Ürünleri (22.19) İhracatı (Milyar Dolar)	20
Tablo 57: Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatçıları-İlk 20 Ülke (Dolar, 2016)	20
Tablo.58: Vulkanize Kauçuktan Diğer Eşyalar İlk 10 İhracatçı Ülke 2016 (Milyon Dolar)	21
Tablo.59: Vulkanize Kauçuktan Kordon Levha Şerit İlk 10 İhracatçı Ülke, 2016 (Milyon Dolar)	21
Tablo.60: Vulkanize Tüp Boru Hortum İlk 10 İhracatçı Ülke, 2016 (Milyon Dolar)	21
Tablo.61: Vulkanize Konveyör Bantları, Taşıma Kayışları İlk 10 İhracatçı Ülke, 2016 (Milyon Dolar)	22
Tablo.62: Vulkanize Kauçuktan Giyim Eşyası Ve Giysi Aksesuarları İlk 10 İhracatçı Ülke, 2016 (Milyon Dolar)	22
Tablo.63: Vulkanize Hijyenik Ve Eczacılık Ürünleri (Bebek Emziği Dahil) İlk 10 İhracatçı Ülke, 2016 (Milyon Dolar)	22
Tablo 64: Dünya Kauçuk Ürünleri İthalatçıları-İlk 20 Ülke (Dolar, 2016)	22
Tablo.65: Vulkanize Kauçuktan Diğer Eşyalar İlk 10 İthalatçı Ülke 2016 (Milyon Dolar)	23
Tablo.66: Vulkanize Kauçuktan Kordon Levha Şerit İlk 10 İthalatçı Ülke, 2016 (Milyon Dolar)	23
Tablo.67: Vulkanize Tüp Boru Hortum İlk 10 İthalatçı Ülke, 2016 (Milyon Dolar)	23
Tablo.68: Vulkanize Konveyör Bantları, Taşıma Kayışları İlk 10 İthalatçı Ülke, 2016 (Milyon Dolar)	23
Tablo.69: Vulkanize Kauçuktan Giyim Eşyası Ve Giysi Aksesuarları İlk 10 İthalatçı Ülke, 2016 (Milyon Dolar)	23
Tablo.70: Vulkanize Hijyenik Ve Eczacılık Ürünleri (Bebek Emziği Dahil) İlk 10 İthalatçı Ülke, 2016 (Milyon Dolar)	23
Tablo 71: Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatı ve Türkiye'nin Payı	25
Tablo 72: Türkiye'nin Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatı İçinde Payı (Yüzde)	25
Tablo 73: GİTES Kauçuk Sanayi Eylem Planı	29

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Genel İmalat Sanayi Payındaki Gelişmeler (Yüzde Paylar)	4
Grafik 2: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinde Üretim Gelişmeleri (2010=100)	5
Grafik 3: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İhracatı (Milyon Dolar)	12
Grafik 4: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İhracatının Türkiye İhracatı İçindeki Payı (Yüzde)	12
Grafik 5: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İhracat Miktar ve Birim Değer Endeksleri (2010=100)	13
Grafik 6: Türkiye'nin Kauçuk Ürünleri İhracat Pazarları (Yüzde, 2016)	14
Grafik 7: Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatı (Milyar Dolar)	20
Grafik 8: Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatçıları (Milyar Dolar, 2016)	21
Grafik 9: Dünya Kauçuk Ürünleri İthalatçıları (Milyar Dolar, 2016)	22
Grafik 10: Türkiye Kauçuk Ürünleri İhracatının Dünya İhracatı İçindeki Payı (Yüzde)	25

SUNUŞ

Odamızın 2001 yılından beri yürüttüğü “Küresel Rekabette İstanbul Sanayi Odası Meslek Komiteleri Sektör Stratejileri Projesi” kapsamında hazırladığımız “Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi” sektör raporumuzu sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyoruz. Söz konusu projenin yirminci çalışması olan raporumuz 21. Grup Kauçuk ve Kauçuk Teknolojileri Sanayii Meslek Komitesi üyelerimiz başta olmak üzere sektör temsilcilerinin katkı ve katılımlarıyla hazırlandı.

Kauçuk ürünleri imalatı sektörü, ülkemiz sanayisi açısından stratejik konuma sahip birçok sektöre önemli sektörlerden biri olarak dikkat çekiyor. Diğer yandan özellikle kauçuk ham maddesi açısından büyük ölçüde dışa bağımlı olmasına rağmen üretim ve katma değerini artırmayı başarıyor. Sektörün önemli bir bölümünü oluşturan iç ve dış lastik üretimi, son yıllarda özellikle motorlu kara taşıtları sektörünün yarattığı taleple birlikte kayda değer büyüme sağlıyor. Günümüzde dünyanın birçok önemli otomotiv lastiği üreticisi Türkiye’de üretim gerçekleştirirken yerli üreticiler ve markalar da küresel rekabette ilerleme kaydediyor. En önemli ihracat pazarı AB ülkeleri olan kauçuk ürünleri sektörü, üretiminin yarıdan fazlasını yurtdışına ihraç ederken Türkiye’nin toplam ihracatından da yaklaşık yüzde 1 pay alıyor. Sektörün ülke ekonomisine doğrudan ve dolaylı olarak yılda 4 milyar doların üzerinde döviz sağladığı tahmin ediliyor.

Önümüzdeki dönemde özellikle inşaat, otomotiv, savunma, havacılık, elektronik ürünler, elektrikli teçhizat gibi sektörlerde beklenen üretim artışına paralel olarak

endüstriyel ve tarımsal kullanıma yönelik kauçuk girdi talebinin artmasıyla sektörün olumlu etkilenmesi öngörülüyor. Bu durum, dünya kauçuk pazarından yüzde 1,6 pay alan ülkemizin pazar payını arttırması için de fırsatlar sunuyor. Yurtiçinde ise özellikle otomotiv sanayimizde devam eden güçlü büyüme trendi, bu sektörün önemli tedarikçileri arasında yer alan kauçuk ürünleri sanayinin gelişme potansiyelini desteklemeyi sürdürüyor.

Elinizdeki raporda, sektörün önündeki bu fırsatların değerlendirilmesi ve ülkemizin küresel rekabetteki konumunun güçlendirilmesi açısından, sektör temsilcilerimizin görüş ve önerilerine dayanarak geliştirilen bir dizi politika önerisi yer alıyor. Özellikle Ar-Ge, verimlilik, insan kaynağı, atıkların geri dönüşümü, bölgesel kümelenme, proje bazlı sektörel iş birlikleri gibi pek çok önemli alanda gelişim ihtiyaçlarının tespit edildiğini görüyoruz. Bu ihtiyaçlar karşılanabildiği takdirde sektörün yeni dönemin sağladığı fırsatlardan etkin şekilde yararlanabileceğini düşünüyoruz.

Sektörün ülkemizin ekonomik büyümesine katkılarını daha da arttırması yönündeki çabalara ışık tutacağı inancıyla, Kauçuk Ürünleri İmalat Sanayi sektör raporumuzu bilgilerinize sunarken, proje danışmanımız Sayın Dr. Can Fuat Gürlesel’e, çalışmamıza değerli görüş ve önerileriyle katkı sağlayan ISO 21. Grup Kauçuk ve Kauçuk Teknolojileri Sanayii Meslek Komitesi üyelerimize ve raporun yayına hazırlanmasında emeği geçen İSO Ekonomik Araştırmalar Şubemize teşekkür ediyoruz.

Erdal BAHÇIVAN

İstanbul Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Tanımı ve Kapsamı

Kauçuk sektörü doğal kauçuğun hasat edilmesi ve çeşitli işlemlerden geçmesi, sentetik kauçuğun üretilmesi, bu malzemeler kullanılarak elde edilen ürünler ile bu ürünlerin pazarlanarak satılmasını kapsamaktadır. Kauçuk ürünler imalatı sanayi ağırlıklı olarak ara malı üreten bir sanayi konumundadır.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin ürünleri başta otomotiv olmak üzere inşaat, havacılık, sağlık, madencilik, makine, giyim, ayakkabıcılık, büro eşyaları, mobilya, oyuncak ve benzeri çeşitli sanayilerde kullanılmaktadır. Boru, hortum, taşıma bantları, kayışlar, sızdırmazlık elemanları, hareketli mekanizmalarda titreşim sönmüleyici takozlar, körükler gibi pek çok ürünün hammaddesini kauçuk oluşturmaktadır.

Kauçuk ürünlerinin imalatı sanayi NACE sınıflandırmasında "22 Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı" başlığı altında yer almaktadır. Kauçuk ürünlerinin imalatı "22.1" numarası ile gruplandırılmaktadır. Bu grup iki alt gruba sahiptir.

Bunlar "22.11 İç ve dış lastik imalatı; lastiğe sırt geçirilmesi ve yeniden işlenmesi" ile "22.19 Diğer kauçuk ürünleri imalatı"dır. Diğer kauçuk ürünleri endüstriyel kauçuklar olarak da tanımlanmaktadır.

Türkiye'de Sektörün Gelişimi ve Temel Göstergeleri

Türkiye kauçuk ürünleri imalatı sanayi, kimya ve imalat sanayinin önemli sektörlerinden biri olup, dünya toplam kauçuk ihracatından yüzde 1,64, ithalatından da yüzde 1,42 pay almaktadır. Hammadde olarak büyük ölçüde dışa bağımlı olan kauçuk ürünleri imalatı sanayi başta otomotiv olmak üzere ihracatçı birçok sektör kanalı ile dolaylı ihracat da yapmakta olup doğrudan ve dolaylı olarak ekonomiye yılda 4 milyar doların üzerinde döviz girdisi sağlamaktadır.

Türkiye kauçuk ürünleri imalatı sanayi hammaddede yüksek ithal bağımlılığına karşın ithal ettiği hammaddeyi mamule çevirip katma değer yaratarak Almanya, İtalya, İspanya, Fransa, İngiltere ve ABD gibi gelişmiş ülkelere kauçuk ürünler ihraç etmektedir.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde 2016 yılı itibarıyla 1.180 girişim bulunmaktadır. Sanayide ücretli çalışan sayısı önemli artışlar göstermekte olup 2016 yılında 44.547'ye çıkmıştır. Sanayinin üretim değeri 2016 yılında 14,5 milyar TL'ye, yaratılan katma değer ise 4,4 milyar TL'ye kadar çıkmıştır.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde daha çok yeni ürünlere ve kapasitelere yönelik olarak yatırımlar yapılmaktadır. Bu çerçevede yatırım büyüklükleri de kademeli bir artış eğilimi göstermektedir.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde üretim 2010-2016 yılları arasında yüzde 32,8 artmıştır. İlk yarıyıl sonuçları dikkate alındığında kauçuk sanayinde 2017 yılında üretimin yüzde 5,0 artacağı öngörülmektedir. Böylece 2010-2017 döneminde üretim artışı yüzde 39,4'e çıkmış olacaktır. Aynı dönemde imalat sanayi üretim artışının ise yüzde 34,7 olacağı öngörülmektedir. 2010-2017 döneminde kauçuk ürünleri imalatı sanayi üretim büyümesi ortalama imalat sanayi üretim büyümesinin üzerinde gerçekleşmiş olacaktır.

Türkiye'de kauçuk sektörü hammadde konusunda tümüyle ithalata bağımlıdır. Kauçuk hammadde üretimi 2016 yılında sadece 33,25 bin ton olarak gerçekleşmiş olup, 2017 yılında ise üretimin 35 bin ton olacağı öngörülmektedir. Bu nedenle kauçuk hammadde ithalatı yıllar itibarıyla artış göstermektedir. İthalat 2016 yılında 554 bin tona yükselmiş olup, 2017 yılında ithalatın 655 bin ton olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Türkiye'de kauçuk ürünler üretiminin ve ihracatının artmasına bağlı olarak kauçuk hammadde tüketimi de yükselmektedir. Kauçuk hammadde kullanımı 2016 yılında 499 bin tona ulaşmış olup, 2017 yılında kullanımın 595 bin tona ulaşacağı öngörülmektedir.

Türkiye'nin kauçuk ürünleri üretimi yıllar itibarıyla önemli bir artış göstermektedir. Kauçuk ürünleri üretimi 2010 yılında 471 bin ton olarak gerçekleşmiş iken üretim 2016 yılında 954 bin tona yükselmiştir. 2017 yılında üretimin 980 bin tona ulaşacağı öngörülmektedir. Türkiye miktar olarak kauçuk ürünleri üretiminin yarısından fazlasını ihraç etmektedir. Yine kauçuk ürünleri iç tüketiminin yarısına yakınına da ithal etmektedir.

Kauçuk sanayi ürünleri tüketim ve iç pazar büyüklüğü 2010 yılından itibaren hızlı bir genişleme göstermiştir. 2010 yılında 274 bin ton olan tüketim 2016 yılında 803 bin tona yükselmiştir. Tüketimin 2017 yılında 768 bin ton olacağı öngörülmektedir. Pazar büyüklüğü ise 2010 yılında 3,34 milyar dolar iken 2016 yılında 7,5 milyar dolara yükselmiştir. Pazar büyüklüğünün 2017 yılında 7,35 milyar dolara ulaşacağı beklenmektedir.

İç pazarın ilk ayağını iç ve dış lastikler oluşturmaktadır. Türkiye'de motorlu kara taşıtları sektörü önemli bir gelişme göstermektedir. Bu çerçevede Türkiye'de her yıl büyüyen bir otomotiv lastik sektörü faaliyet göstermektedir. Türkiye'de 25 milyonu otomobiller olmak üzere yaklaşık yıllık 33 milyon adet üretim kapasitesi bulunmaktadır. Üretimin önemli bir bölümü ihraç edilirken, geri kalanı otomotiv sektörü üretiminde ve yenileme pazarında kullanılmaktadır. Üretimde ve yenileme pazarında kullanılmak üzere önemli ölçüde lastik ithalatı da gerçekleşmektedir. Birçok küresel marka Türkiye'de otomotiv lastiği üretmektedir. Bunun yanı sıra Türk üreticileri ve markaları da küresel oyuncu olma yolunda ilerlemektedir.

İç pazarın ikinci ayağını oluşturan diğer kauçuk ürünlerinde Türkiye birçok önemli üründe önemli bir üretici ve ihracatçı konumunda bulunmaktadır. Hemen tüm önemli ürünlerde üretim de yıllar itibarıyla artış göstermektedir. Önemli ürün grupları tüp ile boru ve hortumlar, ip-kordon-levha-tabaka-şerit-çubuk ve profiller, birincil formda veya levha, tabaka veya şerit halinde rejenere kauçuk ürünleridir. Konveyör bantları ile yer döşemeleri de diğer önemli ürün gruplarıdır.

Başka yerde sınıflanmayan vulkanize kauçuktan diğer ürünler de önemli bir ürün grubunu oluşturmaktadır. Bu grup içinde contalar en yüksek üretim yapılan ürünü oluşturmaktadır. Traktörler ve motorlu kara taşıtları için kalıplanmış kauçuk parçaları, yine traktör ve motorlu kara taşıtları için kauçuktan metal bağlantı parçaları ile ayakkabı sanayi için dış taban ve topuklar diğer önemli ürünlerdir.

Otomotiv sanayi endüstriyel kauçuk ürünleri için en hızlı büyüyen pazardır. 2020 yılına ilişkin olarak yapılan otomotiv üretim öngörülerine bağlı olarak 2016 yılında 236 bin ton olan kauçuk malzemeler kullanımının 2020 yılında 300 bin tona yükseleceği tahmin edilmektedir.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin ihracatı 2010 yılında 1,9 milyar dolar iken 2016 yılında 2,2 milyar dolara yükselmiştir. Türkiye'nin toplam ihracatı içindeki payı yüzde 1,52 olmuştur. 2010 yılında 1,3 milyar dolar olan ithalat ise 2016 yılında 1,9 milyar dolara yükselirken toplam ithalat içindeki payı da yüzde 0,95'e yükselmiştir.

2016 yılında iç ve dış lastik ihracatı 999 milyon dolar olmuştur. İç ve dış lastik alt grubunda en yüksek ihracat gerçekleştirilen ürünler yeni otobüs ve kamyon lastikleri ile yeni otomobil lastikleridir.

Diğer kauçuk ürünlerinin ihracatı ise 2016 yılında 1,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Diğer kauçuk ürünleri grubunda en çok ihracatı gerçekleştirilen ürünler ise vulkanize kauçuktan diğer eşyalar, vulkanize kauçuktan tüp ve borular ile vulkanize kauçuktan levha ve tabaka ile şeritlerdir.

2016 yılında iç ve dış lastik ithalatı 979 milyon dolar olmuştur. Diğer kauçuk ürünleri ithalatı ise 2016 yılında 904 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Diğer kauçuk ürünleri içinde ise en yüksek ithalatı yapılan ürünler vulkanize kauçuktan diğer eşyalar, vulkanize kauçuktan tüp ve borular ile vulkanize kauçuktan levha ve tabaka ile şeritlerdir.

Kauçuk ürünleri ihracatı miktar olarak 2010 yılında 399 bin ton iken, 2016 yılında 478 bin tona yükselmiştir. 2017 yılında ise 529 bin ton olacağı öngörülmektedir. İhracat birim fiyatları ise dünya kauçuk fiyatlarında meydana gelen dalgalanmalara bağlı olarak iniş-çıkışlar göstermektedir. 2010 yılında 4,69 dolar olan birim (kg) ihracat fiyatı 2013 yılında 5,82 dolara kadar yükselmiş, 2016 yılında ise yeniden 4,54 dolara inmiştir.

Türkiye'nin kauçuk ürünleri imalatı sanayinde ihracat pazarları üç ana gruptan oluşmaktadır. İlk grupta Avrupa Birliği ülkeleri yer almaktadır. İkinci grubu yakın ve komşu ülkeler oluşturmaktadır. Üçüncü grupta ise ABD ve Güney Afrika Cumhuriyeti gibi uzak pazarlar yer almaktadır. Avrupa Birliği içinde Almanya, İtalya, İspanya, Fransa, İngiltere, Hollanda ve Polonya önemli ihracat pazarlarıdır. Komşu ve yakın ülke pazarları içinde Mısır, Fas, İran, Bulgaristan ve Romanya gibi ülkeler yer almaktadır. Uzak pazarlar olarak ise ABD ve Güney Afrika Cumhuriyeti'ne ihracat yapılmaktadır. Türkiye'nin kauçuk ürünleri ithalatı yaptığı ülkeler iki ana gruba ayrılmaktadır. İlk grupta Avrupa Birliği ülkeleri yer almaktadır. Almanya ilk sırayı alırken, Romanya ikinci sırada bulunmaktadır. İkinci grubu ise kauçuk hammaddesine de sahip olan Malezya ve Güney Kore gibi ülkeler oluşturmaktadır.

Dünya Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi ve Türkiye'nin Konumu

Dünya kauçuk hammadde üretimi iki önemli kaynağa dayanmaktadır. Bunlardan ilki doğal kauçuk üretimidir. İkincisi ise sentetik kauçuk üretimidir. Yıllar itibarıyla değerlendirildiğinde 2000 yılında 17,6 milyon ton olan dünya kauçuk hammadde üretimi 2010 yılında 24,5 milyon tona yükselmiş, 2016 yılında ise 27,2 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Doğal kauçuk ve sentetik kauçuk üretimi birlikte artıyor olmakla birlikte toplam üretim içinde doğal kauçuğun payının yükseldiği görülmektedir. Bu genel eğilim özellikle sentetik üretimin yarattığı çevresel etkiler nedeniyle kuvvetlenmektedir.

Dünya doğal kauçuk üretiminin yüzde 86,5'i 6 ülke tarafından gerçekleştirilmektedir. Tayland ve Endonezya toplam üretimin yüzde 58'ine sahiptir. Doğal kauçuk üretiminin Güney Doğu ve Doğu Asya ülkelerinde yoğunlaşmış olması bu ülkelere kauçuk ürünleri imalatı sanayinde doğal bir avantaj sağlamaktadır. Bu ülkeler hem hammaddeye hem de hızlı büyüyen Asya tüketim pazarına yakınlıkları ile rekabet güçlerini artırmaktadır.

Sentetik kauçuk üretiminin dağılımında ise Asya Pasifik bölgesi yüzde 50 pay almaktadır. Amerika kıtasının payı yüzde 22'dir. Avrupa Birliği ülkelerinin payı yüzde 6'ya kadar gerilemiştir. Diğer Avrupa ülkeleri ile Orta Asya ve Yakın Doğu ülkelerinin payı ise yüzde 10 olarak gerçekleşmektedir.

2011 yılında 26,4 milyon ton olan dünya toplam kauçuk hammadde tüketimi ise 2016 yılında 27,5 milyon tona çıkmış ve yılda ortalama yüzde 0,65 artış göstermiştir. 2016 yılında toplam kauçuk hammadde tüketiminin yüzde 46'sını doğal kauçuk, yüzde 54'ünü ise sentetik kauçuklar oluşturmuştur.

Dünya kauçuk hammadde tüketiminde Asya Pasifik bölgesi ilk sırayı almaktadır. Asya Pasifik bölgesi 2016 yılı itibarıyla hammaddenin yüzde 64'ünü tüketmiştir.

Ve yıllar itibarıyla tüketim artışı sürmektedir. Diğer bölgelerde ise hammadde tüketim artışı daha sınırlıdır ve daha çok sentetik kauçuk hammaddesi tüketilmektedir.

Önümüzdeki süreçte doğal kauçuk hammaddesi üretimi ve tüketiminin sentetik kauçuk hammaddesi üretimi ve tüketiminden daha hızlı büyüyeceği öngörülmektedir. Bunun en önemli nedenlerinden birisi doğal kauçuk üretimindeki iyileştirmeler, verimlilik artışı ve doğal kauçuğa erişimin kolaylaştırılmasıdır. Sentetik kauçuk hammaddeleri içinde en yüksek tüketim payına sahip olan ürün stirenbutadien-SBR'dir. Bunu polibutadiene kauçuk, butil kauçuk, etilen-propilen kauçuk izlemektedir. Sentetik kauçuk üretim teknolojilerindeki yenilikler ile birlikte daha rekabetçi fiyatlar ile erişime sunulmaktadır. Kauçuk hammadde fiyatları sanayideki tüm ürün fiyatlarını belirleyen ana unsurdur. Doğal kauçuk fiyatları ile sentetik kauçuk fiyatları son yıllarda önemli dalgalanma göstermektedir.

Dünya kauçuk sanayi ürünleri üretimi iki ana grupta toplanmaktadır. Bunlardan ilki taşıt araçları iç ve dış lastikleridir. İkinci grup ise endüstriyel kauçuk ürünleri üretimidir. Dünya lastik üretiminde ülkelerden çok üretime ve pazara hakim olan firmalar/markalar belirleyici olmaktadır. Bu firmaların tamamı kendi ülkelerinin dışında ve birden fazla ülkede üretim yapmaktadır. İlk 10 büyük firma Japonya, Fransa, ABD, Almanya, İtalya, Güney Kore, Tayvan ve Çin'e ait firmalardır. Bu firmalar küresel ölçekte teknoloji geliştirme alanında da öncülük etmektedir. Diğer ülkelerin de çok sayıda lastik üreticisi bulunmaktadır. Ancak bunlar daha çok kendi iç pazarlarına yönelik üretim yapmaktadır.

Dünya'da toplam lastik satışları 2016 yılında 3,1 milyar adete ulaşmıştır. Lastik satışlarının 2017 yılında 3,4 milyara, 2018 yılında ise 3,6 milyar adete ulaşacağı öngörülmektedir. Lastik satışlarının yüzde 40'a yakını Asya Pasifik bölgesinde gerçekleşmektedir. Avrupa da ikinci büyük pazar olmayı sürdürmektedir. Kuzey ve Güney Amerika da diğer önemli ve büyük pazarlardır.

Dünya endüstriyel kauçuk ürünleri talebi ve tüketimi de yıllar itibarıyla artışını sürdürmektedir. 2011 yılında 105,5 milyar dolar olan tüketim 2016 yılında 139,7 milyar dolara ulaşmıştır. Endüstriyel kauçuk ürünleri tüketiminin 2021 yılında ise 181,5 milyar dolara ulaşacağı öngörülmektedir.

Asya Pasifik, endüstriyel kauçuk ürünlerinin tüketiminde en büyük pazar haline gelmiştir. 2011 yılında 46,4 milyar dolar olan pazar büyüklüğü, 2016 yılında 67,7 milyar dolara ulaşmış olup 2021 yılında ise 95,7 milyar dolar olacağı öngörülmektedir. Asya Pasifik bölgesindeki sürükleyici ülkeler Çin ile diğer gelişen ülkelerdir. Kuzey Amerika ile Avrupa'da pazar daha yavaş büyümektedir. Afrika ve Ortadoğu ile Orta ve Güney Amerika pazarları da göreceli olarak daha hızlı büyüme göstereceklerdir.

Dünya endüstriyel kauçuk ürünlerinin üretiminde ise Çin gibi gelişen ülkeler kapasite ve miktar olarak hızlı büyümekle birlikte gelişmiş ülkeler halen üretim, ürün teknolojisi ve yüksek katma değerli ürünleri ile liderliklerini sürdürmektedir. ABD, Almanya, Japonya, İngiltere, Fransa, İsveç bu alanda önemli üretici ülkelerdir. Bu ülkeler sanayide uluslararası nitelikte faaliyet gösteren firmalara sahiptir. Bu firmalar küresel ölçekte pazarlara yön vermektedir. Gelişen ülkelerde ise firmalar daha çok kapasite odaklı ve daha düşük katma değerli üretimde yer almaktadır.

Endüstriyel kauçuk ürünleri üretiminde en büyük payı otomotiv, savunma, havacılık ve uzay sanayi gibi sanayiler için üretim yapılan mekanik kauçuk ürünler almaktadır. Yatırım malları ile dayanıklı tüketim mallarına yönelik ürünlerin üretimi ise ikinci sırada yer almaktadır. Son dönemlerde daha iyi performans gösteren niş ürünlerin üretimi de genişlemektedir.

Dünya kauçuk sanayi ürünleri ihracatında 2010 yılından bu yana kauçuk fiyatlarındaki oynaklıklara bağlı olarak dalgalanmalar görülmektedir. 2010 yılında 124 milyar dolar olan ihracat 2013 yılında 160 milyar dolara yükselmiş, ardından gerilemeye başlayarak 2016 yılında 132 milyar dolara kadar inmiştir.

Dünya iç ve dış lastik ihracatı 2010 yılında 70 milyar dolar olduktan sonra 2012 yılında 93 milyar dolara sıçramıştır. İzleyen yıllarda ise gerileme yaşayarak 2016 yılında 73 milyar dolara inmiştir. Bu grup içinde ticarete konu olan en önemli alt ürün grubu yeni otomobil lastikleridir.

İkinci ana alt grubu oluşturan diğer kauçuk sanayi ürünleri ihracatı ise 2010 yılında 54 milyar dolar iken 2013 yılında 69 milyar dolara yükselmiştir. Daha sonraki yıllarda ise gerileyerek 2016 yılında 59 milyar dolara inmiştir. Diğer kauçuk sanayi ürünleri içinde dış ticarete en çok konu olan mal grubu vulkanize olmuş diğer kauçuk sanayi ürünleridir.

Kauçuk sanayi ürünleri ihracatında ilk sırada 19,3 milyar dolar ile Çin yer almaktadır. İkinci sırada 13,8 milyar dolar ile Almanya bulunmaktadır. ABD 10,2 milyar dolar ihracatı ile üçüncü sıradadır. Japonya, Tayland ve Fransa ilk üçü izleyen diğer üç ülkedir. Daha sonra Güney Kore ve İtalya sıralanmaktadır.

Kauçuk sanayi ürünleri dış ticaretinde ABD 23,5 milyar dolar ile en çok ithalat yapan ülkedir. İkinci sırada 12,6 milyar dolar ile Almanya yer almaktadır. İthalatçı ülkeler olarak daha sonra Fransa, Meksika, Kanada ve en büyük ihracatçı olan Çin sıralanmaktadır. Japonya, Avustralya, Rusya ve Brezilya da önemli ithalatçı ülkelerdir.

Dünya ekonomisindeki toparlanmaya ve büyüme hızındaki artışa bağlı olarak kauçuk sanayi ürünlerine olan talebin de önümüzdeki yıllarda artması beklenmektedir.

Bu çerçevede tarımsal ve endüstriyel kullanıma yönelik kauçuk ürünleri talebi yeniden hızlanacaktır. İnşaat sektörü ile otomotiv, savunma, havacılık, elektronik ve elektrikli teçhizat sanayilerinde talebin daha hızlı gelişmesi beklenmektedir.

Bölgeler itibarıyla Asya Pasifik bölgesinin yakın dönemde diğer pazarlardan daha hızlı büyüyeceği öngörülmektedir. Sanayileşme süreci ve kişi başı gelir seviyelerinin yükselmesine bağlı olarak bölgesel talep artışı inşaat makinelerinden, elektrikli ev eşyalarına ve motorlu araçlara kadar uzanan alanlarda üretim artışını ve kauçuk girdi talebini olumlu etkilemeye devam edecektir. Endüstriyel kauçuk sanayi ürünlerine talebin gelişen ülkelerden olduğu kadar gelişmiş ülkelere de geleceği öngörülmektedir.

Türkiye Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi Gelişme Dinamikleri ve Öneriler

Türkiye kauçuk ürünleri imalatı sanayi geçtiğimiz yirmi yılda önemli bir gelişme göstermiştir. Sanayi önümüzdeki döneme ilişkin olarak da yine önemli bir gelişme potansiyeline sahip bulunmaktadır. Bu çerçevede kauçuk ürünleri imalatı sanayine yönelik olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Sektöre yön verecek ve bilgi aktaracak çalışmalar yapılması, strateji belgesi hazırlanması ve uygulanması,
2. Kauçuk enstitüsünün kurulması,
3. Kauçuk ihtisas organize sanayi bölgelerinin kurulması,
4. Dünya ölçeğinde sentetik kauçuk üretimi tesisi ile karbon karası üretim tesisi kurulması ve hammaddede yurtdışı bağımlılığının azaltılması,
5. Girdi tedarik stratejisi belgesinde kauçuk sanayi ile ilgili hedeflerin hayata geçirilmesi,
6. İhtisas gümrüklerinin kurulması ve gümrük mevzuatının iyileştirilmesi,
7. Nitelikli insan kaynakları ve işgücünün artırılması,
8. Akredite test ve laboratuvar altyapısının geliştirilmesi,
9. Katma değer vergisi ve özel tüketim vergilerinde iyileştirmeler yapılması,
10. Enerji verimliliğinin artırılması ve enerji maliyetlerinin azaltılması,

11. Standartların tamamlanması ve uluslararası akreditasyon sağlanması,
12. Adil rekabet ortamının sağlanması ve kayıt dışı üretimin engellenmesi,
13. Üretim maliyetleri üzerindeki kamu yüklerinin azaltılması,
14. Uluslararası taşımacılık alanında iyileştirmeler,
15. İhracat destekleri ve pazarlara erişim,
16. Araştırma geliştirme ve ürün geliştirme çalışmaları,
17. Otomotiv, savunma ve havacılık uzay sanayileri ile ortak Ar-Ge projeleri geliştirmek,
18. Geri dönüşüm kümelenmesi oluşturulması, atıkların sektörcü kullanılması,
19. Büyük yatırımlar için kamu finansmanı ve kamu-özel sektör ortaklıkları,
20. Üretim teknolojisinde dışa bağımlılığın azaltılması ile Türkiye'de üretilmeyen ikinci el makine ithalatına getirilen sınırlamaların esnetilmesi.

The Definition and Scope of the Manufacture of Rubber Products

The rubber industry involves the harvesting and processing of natural rubber, the production of synthetic rubber, the products obtained by using these materials, and the marketing and selling of these products. The rubber products manufacturing industry is predominantly an industry producing intermediate goods. The products of the rubber products manufacturing industry are used in various industries such as automotive, construction, aviation, health, mining, machinery, clothing, shoemaking, office supplies, furniture, toys and so on. Rubber is the raw material of many products such as pipes, hoses, conveyor belts, belts, seals, vibrating dampers, bellows in moving mechanisms.

The production of rubber products is under the heading of 22 Production of Rubber and Plastic Products in the NACE classification of the manufacturing industry. The manufacture of rubber products is grouped by number 22.1. This group has two subgroups. These are 22.11 Manufacture of internal and external tires; rubber backing and re-process of manufacturing of other rubber products and 22.19 Other rubber products are also referred to as industrial rubbers.

Development of the Sector in Turkey and Basic Indicators

Turkish rubber products are one of the important sectors of manufacturing industry, chemical and manufacturing industry and the share of world rubber export is 1.64 percent and import is 1.42 percent. Rubber products, which are largely outsourced as raw materials, are also exporting to many sectors of the manufacturing industry, mainly automotive, as well as indirect exports, and directly or indirectly, the economy provides foreign exchange inflows of over 4 billion dollars per year.

Despite the high import dependency of rubber products in the manufacturing industry, Turkish rubber products are exporting rubber products to developed countries such as Germany, Italy, Spain, France, UK and USA by converting the imported raw materials into products and creating value added.

As of 2016, there are 1.180 enterprises in the industry of rubber products manufacturing. The number of salaried employees in the industry has increased considerably, reaching 44,547 in 2016. The production value of the industry has increased to 14.47 billion TL in 2016 and the value added has increased to 4.39 billion TL. In the rubber products manufacturing industry, investments are made mostly for new products and capacities. In this framework, the investment magnitudes also show a gradual upward trend.

Production of rubber products in manufacturing industry increased by 32.8 percent between 2010-2016. Considering the first half results, it is predicted that the production of rubber industry will increase by 5.0 percent in 2017. Thus, the increase in production in 2010-2017 period will be 39.4 percent. In the same period, manufacturing industry production increase is estimated to be 34.7 percent. In the period 2010-2017, rubber products will be realized above the manufacturing industry average manufacturing industry production growth.

The rubber sector in Turkey is entirely dependent on imports for raw materials. Rubber raw material production is 33,25 thousand tons in 2016 and 2017 is expected to produce 35,0 thousand tons. Thus, imports of rubber raw materials have increased over the years. Imports have risen to 554 thousand tons in 2016 and imports are expected to be 655 thousand tons in 2017.

The consumption of rubber raw materials also increases due to the increase of rubber products production and exports in Turkey. The use of rubber raw materials has reached 499 thousand tons in 2016 and it is predicted that usage in 2017 will reach 595 thousand tons.

The production of rubber products of Turkey shows a significant increase over the years. While the production of rubber products was realized as 471 thousand tons in 2010, production increased to 954 thousand tons in 2016. It is predicted that production will reach 980 thousand tons in 2017. Turkey exports more than half of its production of rubber products in quantities. Imported rubber products also amount to nearly half of domestic consumption.

Rubber industrial products' consumption and the size of the domestic market has shown a rapid expansion since 2010. Consumption, which was 274 thousand tons in 2010, rose to 803 thousand tons in 2016. It is predicted that the consumption will be 768 thousand tons in 2017. The market size increased from \$3.34 billion in 2010 to \$7,5 billion in 2016. The market size is expected to realize as \$ 7,35 billion in 2017.

The first pillar of the domestic market is the inner and outer tires. The motor vehicles sector in Turkey shows an important development. In this framework, an automotive tire sector is growing every year in Turkey. Turkey has an annual production capacity of approximately 33 million units, of which 25 million are automobile tires. While a significant portion of production is exported, the rest is used in automotive sector production and renewal markets. Significant tire imports also take place for use in production and replacement markets. Many global brands produce automotive tires in Turkey. In addition, Turkish producers and brands are on their way to becoming global players.

In other rubber products that constitute the second pillar of the domestic market, Turkey is an important producer and exporter in many important markets. In almost all important products, production has also increased over the years. The major product groups are tube and pipe and hoses, rope-cord-plate-sheet-strip-rods and profiles, regenerated rubber products in primary form or in sheet form or strip. Conveyor belts and flooring are other important product groups.

Other products made up of vulcanized rubber, not elsewhere classified, also constitute an important product group. Within this group, the sealers constitute the highest manufacturing product. Rubber molded parts for tractors and motor vehicles, rubber joints for tractors and motor vehicles and outsole and heels for the shoe industry are other important products.

The automotive industry is the fastest growing market for industrial rubber products. It is estimated that the use of rubber materials, which was 236 thousand tons in 2016, will increase to 300 thousand tons in 2020 according to the automotive production forecasts made in relation to 2020.

The exports of the rubber products manufacturing industry rose from \$1.87 billion in 2010 to \$2.17 billion in 2016. Turkey's share in total exports has been 1.52 percent. The import of 1.33 billion dollars in 2010 increased by 1.88 billion dollars in 2016 while the share of total imports increased to 0.95 percent.

In 2016, domestic and external tire exports have been 999 million dollars. The most exported products in the inner and outer tires subgroup are new bus and truck tires and new car tires. Exports of other rubber products amounted to \$1.17 billion in 2016. Other the most exported rubber products are vulcanized rubber, vulcanized rubber tubes and pipes, vulcanized rubber sheets and strips.

In 2016, imports of domestic and foreign tires amounted to 979 million dollars. Importation of other rubber products was registered at 904 million dollars in 2016. Other rubber products with the highest imports include vulcanized rubber, vulcanized rubber tubes and pipes, vulcanized rubber sheets and strips.

The exports of rubber products were 399 thousand tons in 2010 and rose to 478 thousand tons in 2016. It is predicted to be 529 thousand tons in 2017. Export unit prices are showing ups and downs due to fluctuations in world rubber prices. The export price of unit (kg), which was \$4.69 in 2010, rose to \$5.82 in 2013 and fell back to \$4.54 in 2016.

The export markets of Turkey's rubber products manufacturing industry are composed of three main groups. The first group is the European Union countries. The second group includes nearby and neighboring countries.

In the third group, there are distant markets such as the USA and South African Republic. Within the European Union, Germany, Italy, Spain, France, the UK, the Netherlands and Poland are major export markets. Neighboring and nearby markets include countries such as Egypt, Morocco, Iran, Bulgaria and Romania. As remote markets, exports are made to the USA and South Africa. The countries where Turkey imports rubber products are divided into two main groups. The first group is the European Union countries. Germany is in the first rank, followed by Romania. The second group comprises countries such as Malaysia and South Korea which also have rubber raw materials.

World Rubber Products Manufacturing Industry and Turkey's Position

World rubber raw material production is based on two important sources. The first one is natural rubber production. The second is the production of synthetic rubber. World rubber raw material production, which was 17.63 million tons in 2000, rose to 24.52 million tons in 2010 and 27.2 million tons in 2016 when evaluated over the years. It is seen that the share of natural rubber in total production is increasing, while the production of natural rubber and synthetic rubber both increase. This general tendency is especially strengthened by the environmental effects created by synthetic production.

86.5 percent of world natural rubber production is made by 6 countries. Thailand and Indonesia have a total production of 58 percent. The fact that the production of natural rubber is concentrated in South East and East Asian countries gives these countries a natural advantage in rubber products manufacturing industry. These countries increase their competitiveness with their proximity to both raw materials and the fast-growing Asian consumer market.

In the distribution of synthetic rubber production, the Asia-Pacific region has a share of 50 percent. America's share is 22 percent. The share of the European Union countries has decreased to 6 percent. The share of other European countries and Central Asia and Near East countries is 10 percent. The world total rubber raw material consumption, which was 26.4 million tons in 2011, rose to 27.5 million tons in 2016 and increased by 0.65 percent on average. In 2016, 46 percent of total rubber raw material consumption is natural rubber and 54 percent is synthetic rubber.

In the consumption of rubber raw material in the world, the Asia-Pacific region is in the first rank. The Asia-Pacific region consumed 64 percent of its raw materials by 2016. And consumption has continued to increase over the years. In other regions, the increase in raw material consumption is more limited and synthetic rubber raw materials are consumed at higher amounts.

It is envisaged that the production and consumption of natural rubber raw materials will grow faster than the production and consumption of synthetic rubber raw materials in the forthcoming period. One of the most important reasons for this is the improvements in natural rubber production, increasing productivity and facilitated access to natural rubber.

The product with the highest consumption share in synthetic rubber raw materials is stirenbutadiene-SBR. This is followed by polybutadiene rubber, butyl rubber, ethylene-propylene rubber. Along with innovations in production technologies, synthetic rubber is offered at more competitive prices.

Rubber raw material prices is the main determinant of all product prices in the industry. Natural rubber prices and synthetic rubber prices have been fluctuating significantly in recent years. Production of world rubber industry products is gathered in two main groups. The first of these are the inner and outer tires of vehicles. The second group is the production of industrial rubber products.

World tire production is dominated by companies / brands which dominate the production and market more than the countries. These companies are manufacturing outside of their own countries and in more than one country. The top ten largest companies are in Japan, France, USA, Germany, Italy, South Korea, Taiwan and China. These ten companies also pioneer in the field of technology development on a global scale. Other countries also have many tire manufacturers. However, they are mainly producing for their own domestic markets.

Total number of tires sold in the world reached 3,09 billion in 2016. Tire sales are projected to reach 3.35 billion in 2017 and 3.57 billion in 2018. Nearly 40 percent of tire sales are in the Asia Pacific region. Europe continues to be the second largest market. North and South America are also other important and major markets.

The demand and consumption of world industrial rubber products continues to increase by years. Consumption of \$105.5 billion in 2011 reached \$139.7 billion in 2016. Consumption of industrial rubber products is estimated to reach 181.5 billion dollars in 2021.

Asia-Pacific has become the largest market for the consumption of industrial rubber products. The market size, which was 46.4 billion dollars in 2011, reached 67.7 billion dollars in 2016 and it is predicted to be 95.7 billion dollars in 2021. The leading countries in the Asia-Pacific region are China and other developing countries. In North America and Europe, the market is growing more slowly. Africa and the Middle East and the Central and South American markets will also grow relatively quickly.

In the production of world industrial rubber products, developing countries such as China are growing rapidly in capacity and quantity, while developed countries are still leading with production and product technology and high-value-added products. The USA, Germany, Japan, the UK, France, Sweden are major producer countries in this area. These countries have firms that operate internationally. These companies are leading the markets on a global scale. In developing countries, firms are more involved in capacity-oriented and lower value-added production.

The biggest share in the production of industrial rubber products is mechanical rubber products which are produced for industries such as automotive, defense, aviation and space industry. Production of investment goods and products for durable goods are in the second ranking. The production of niche products that have performed better in recent years is also expanding.

World rubber products exports have been fluctuating since 2010 due to volatility in rubber prices. Exports rose from \$124 billion in 2010 to \$160 billion in 2013, then declined and receded to \$132 billion in 2016.

The world's domestic and tire exports jumped to \$93 billion in 2012 from \$70 billion in 2010. In the following years, it declined, reaching \$73 billion in 2016. The most important sub-product group in this group is new car tires.

Exports of other rubber industrial products, which form the second major sub-group, rose from \$54 billion in 2010 to \$69 billion in 2013. It declined further in the following years and reached \$59 billion in 2016. Among other rubber industrial products, the most important subject in the foreign trade is the other vulcanized rubber goods products group.

China is at the top of exports of rubber products with 19.25 billion dollars. Germany is in the second ranking with \$13,80 billion. The US is in third ranking with \$10.23 billion in exports. Japan, Thailand and France are the three other countries following the top three. South Korea and Italy follow them.

In the foreign trade of rubber industrial products, USA is the country which imports the most with \$23.47 billion, while the runner-up is Germany, with \$12.57 billion. As importer countries, France, Mexico, Canada and the largest exporter China are ranked. Japan, Australia, Russia and Brazil are also important importer countries.

Due to the recovery in the world economy and the increase in growth rate, demand for rubber products is expected to increase in the coming years. In this framework, demand for rubber products for agricultural and industrial use will accelerate again.

It is expected that demand in the construction sector and automotive, defense, aerospace, electronics and electrical equipment industries will develop more rapidly.

It is expected that the Asia/Pacific region will grow faster than other markets in the near period. Depending on the rise in industrialization and per capita income levels, regional demand growth will continue to positively impact production growth and rubber input demand in areas ranging from construction machinery, electrical household goods and motor vehicles. It is expected that the demand for industrial rubber industry products will come from developing countries as well as developed countries.

Development Dynamics and Recommendations for the Turkish Rubber Products Manufacturing Industry

The Turkish rubber products manufacturing industry has shown a significant improvement over the past two decades. The industry also has a significant potential for improvement in the forthcoming period. The following suggestions have been developed for the rubber products manufacturing industry in this framework;

1. To perform studies that will direct and transmit information to the sector, to prepare strategy document and implementation,
2. The establishment of the Rubber Institute,
3. Establishment of rubber specialized industrial zones,
4. Establishment of synthetic rubber production plant and carbon-black production plant at world scale and reduction of foreign dependency in raw materials,
5. The realization of the objectives related to the rubber industry in the input supply strategy document,
6. Establishing specialized customs and improvement of customs legislation,
7. Increased qualified human resources and labor force,
8. Development of the accredited testing and laboratory infrastructure,
9. Making improvements in value-added tax and private consumption tax,
10. Increasing energy efficiency and reducing energy costs,
11. Completion of standards and international accreditation,
12. Ensuring a fair competition environment and preventing informal production,
13. Reducing the public burden on production costs,
14. Improvements in international transport,
15. Export support and access to markets,
16. R&D and product development studies,
17. Develop joint R&D projects with automotive, defense and aerospace industries,
18. Creation of recycling clusters, use of waste in the sector,
19. Public financing and public-private partnerships for large investments,
20. Reducing external dependency in production technology and stretching the limitations imposed on imports of second-hand machinery not produced in Turkey.

1.1. Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Tanımı

Kauçuk sektörü doğal kauçuğun hasat edilmesi ve çeşitli işlemlerden geçmesi, sentetik kauçuğun üretilmesi, bu malzemeler kullanılarak elde edilen ürünler ile bu ürünlerin pazarlanarak satılmasını kapsamaktadır. Kauçuk ürünleri imalatı sanayi ağırlıklı olarak ara mali üreten bir sanayi konumundadır.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin ürünleri başta otomotiv olmak üzere inşaat, havacılık, sağlık, madencilik, makine, giyim, ayakkabıcılık, büro eşyaları, mobilya, oyuncak ve benzeri çeşitli sanayilerde kullanılmaktadır. Boru, hortum, taşıma bantları, kayışlar, sızdırmazlık elemanları, hareketli mekanizmalarda titreşim sönmüleyici takozlar, körükler gibi pek çok ürünün hammaddesini kauçuk oluşturmaktadır.

Kauçuk ürünleri en yaygın olarak ulaşım araçlarının lastik tekerleklerinde kullanılmaktadır. Buna ilave olarak ayakkabı tabanları, bağlantı parçaları, contalar vb. farklı pek çok alanda kauçuk ürünler kullanılmaktadır.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin değer zinciri kauçuğun hasadı ile başlamaktadır. Bunu kauçuğun işlenmesi, vulkanizasyonu, son işlemleri ve dağıtımını izlemektedir. Sentetik veya doğal kauçuğun karıştırılması, vulkanizasyonu, haddelenmesi, parçalanması, ekstrüzyonu ve doğal ya da sentetik kauçuğu nihai ürün haline dönüştürmek üzere yapılan işlemler değer zincirini oluşturmaktadır.

1.2. Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Kapsamı

Kauçuk ürünlerinin imalatı sanayinin kapsamı aşağıda sunulmaktadır. Kapsam Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE Rev.2) sınıflandırması çerçevesinde yapılmaktadır. NACE Rev. 2 Avrupa'da ekonomik faaliyetlerle ilgili tanım ve kapsamların yapılmasına yönelik bir başvuru kaynağıdır.

Buna göre kauçuk ürünlerinin imalatı sanayi NACE Rev. 2 sınıflandırmasında "22. Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı" başlığı altında yer almaktadır. Kauçuk ürünlerinin imalatı "22.1" numarası ile gruplandırılmaktadır. Bu grup aşağıdaki iki alt gruptan oluşmaktadır.

22.11 İç ve dış lastik imalatı; lastiğe sırt geçirilmesi ve yeniden işlenmesi

Bu sınıf aşağıdakileri kapsamaktadır; araçlar, donanımlar, hareketli makineler, uçaklar, oyuncaklar, mobilyalar ve diğer kullanımlar için tekerlek lastiği imalatı. Pnömatik (havalı) lastikler, sert veya yumuşak lastikler. İç lastik imalatı, değiştirilebilir dış lastik (lastik tabanı), lastik yanakları, lastiklerin kaplanması için sırt geçirme şeritleri ve benzerlerinin imalatı, lastiğin yeniden işlenmesi ve sırt geçirilmesi.

22.11.01 Araçlar, donanımlar, hareketli makineler, uçaklar, oyuncaklar, mobilyalar ve diğer kullanımlar için tekerlek lastiği imalatı. Pnömatik (havalı) lastikler, sert veya yumuşak lastikler.

22.11.02 İç lastik imalatı.

22.11.03 Değiştirilebilir dış lastik (lastik tabanı), lastik yanakları, lastiklerin kaplanması için sırt geçirme şeritleri ve benzerlerinin imalatı.

22.11.04 Lastiğin yeniden işlenmesi ve sırt geçirilmesi

22.19 Diğer kauçuk ürünleri imalatı

Bu sınıf aşağıdakileri kapsamaktadır; doğal veya sentetik kauçuk ürünleri imalatı, (vulkanize edilmemiş, vulkanize edilmiş veya sertleştirilmiş): kauçuk tabakalar, levhalar, şeritler, çubuklar, profil şekiller, borular, pipetler, hortumlar, kauçuk taşıma veya kasnak bağları ya da kayışları, kauçuk hijyenik ürünler: gebelik önleyici prezervatifler, emzikler, sıcak su torbaları, biberonlar vb. Giyim eşyalarının kauçuk parçaları, (dikişsiz olarak bir araya getirilenler), kauçuk tabanlar ve ayakkabıların diğer kauçuk parçaları, kauçuk iplik ve halat, kauçukla kaplanmış iplik ve dokumalar, kauçuktan halka, bağlantı parçaları ve contalar, kauçukla kaplanmış silindirik ürünler, şişme kauçuk yataklar, şişirilebilir kauçuk balonlar. Kauçuktan fırçaların imalatı, sert kauçuktan pipo saplarının imalatı, sert kauçuktan tarakların, saç iğnelerinin, bigudilerin ve benzerlerinin imalatı.

Kapsam dışı olanlar; kord bezi imalatı, elastik giyim eşyası kumaşlarının imalatı, lastik ayakkabı imalatı, kauçuk bazlı tutkalların ve yapışkanların imalatı, sırt geçirme şeritleri imalatı, şişirilebilir sal ve botların imalatı, kaplanmamış gözenekli kauçuktan yatakların imalatı, kauçuktan spor malzemeleri imalatı (kıyafetler hariç), kauçuktan oyunların ve oyuncakların (çocuklar için küçük havuzlar, çocuklar için kauçuktan şişme botlar, kauçuktan şişme hayvanlar, toplar ve benzerleri dahil) imalatı, kauçuğun yeniden kullanılabilir hale getirilmesi.

22.19.01 Doğal veya sentetik kauçuk ürünleri imalatı; (vulkanize edilmemiş, vulkanize edilmiş veya sertleştirilmiş) kauçuk tabakalar, levhalar, şeritler, çubuklar, profil şekiller, giyim eşyalarının kauçuk parçaları, (dikişsiz olarak bir araya getirilenler) kauçuk iplik ve halat, kauçukla kaplanmış iplik ve dokumalar, kauçukla kaplanmış silindirik ürünler, şişme kauçuk yataklar, şişirilebilir kauçuk balonlar. Kauçuktan fırçaların imalatı, sert kauçuktan pipo saplarının imalatı, sert kauçuktan tarakların, saç iğnelerinin, bigudilerin ve benzerlerinin imalatı.

22.19.02 Borular, pipetler, hortumlar

22.19.03 Kauçuk taşıma veya kasnak bağları ya da kayışları

22.19.04 Kauçuk hijyenik ürünler: gebelik önleyici prezervatifler, emzikler, sıcak su torbaları, biberonlar vb.

22.19.05 Kauçuk tabanlar ve ayakkabıların diğer kauçuk parçaları

22.19.06 Kauçuktan halka, bağlantı parçaları ve contalar

22.19.99 Başka yerde sınıflanmayan diğer kauçuk ürünleri imalatı

Kauçuk ürünlerinin imalatında kullanılan temel hammadde kauçuktur. Kauçuk hammaddesi doğal kauçuk veya suni-sentetik kauçuk olmaktadır. Birincil formda sentetik kauçuk imalatı da NACE Rev. 2 sınıflandırması içinde bulunmakta ve 20 numaralı kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı sanayi altında yer almaktadır.

20.17 Birincil formda sentetik kauçuk imalatı

Bu sınıf aşağıdakileri kapsamaktadır;

20.17.01 Birincil formda sentetik kauçuk imalatı sentetik kauçuk, suni lastik

20.17.02 Sentetik kauçuk ve doğal kauçuk veya kauçuk benzeri lastik karışımların imalatı.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde elde edilen nihai ürünlerin karmaşıklık seviyeleri, içerdiği yüksek teknoloji düzeyi ve sahip olduğu yenilikçilik gibi nedenler ile sınıflandırmalar bazı aşamalarda yetersiz kalabilmektedir. Kauçuk ürünleri olarak daha çok endüstriyel kauçuklar üzerine yoğunlaşma sağlanmaktadır. Endüstriyel kauçuk veya sanayi kauçuğu (İngilizcesi: Industrial Rubber) diğer sanayilerde kullanılan kauçuk ürünlerini kapsamaktadır.

2. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE SEKTÖRÜN GELİŞİMİ VE TEMEL GÖSTERGELERİ

Türkiye kauçuk ürünleri imalatı sanayi, kimya ve imalat sanayinin önemli sektörlerinden biri olup, dünya toplam kauçuk ihracatından yüzde 1,64, ithalatından da yüzde 1,42 pay almaktadır. Hammadde olarak büyük ölçüde dışa bağımlı olan kauçuk ürünleri imalatı sanayi başta otomotiv olmak üzere ihracatçı birçok sektör kanalı ile dolaylı ihracat da yapmakta olup doğrudan ve dolaylı olarak ekonomiye yılda 4 milyar doların üzerinde döviz girdisi sağlamaktadır.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin gelişimini başta otomotiv olmak üzere girdi verdiği birçok sektördeki gelişmeler belirlemektedir. Türkiye'de kauçuk ürünleri imalatı sanayi önemli ölçüde ihracatçı olduğu gibi, hammadde ve nihai ürünlerde aynı zamanda ithalatçı konumundadır.

Türkiye kauçuk ürünleri imalatı sanayi hammaddede yüksek ithal bağımlılığına karşın ithal ettiği hammaddeyi mamule çevirip katma değer yaratarak Almanya, İtalya, İspanya, Fransa, İngiltere ve ABD gibi gelişmiş ülkelere kauçuk ürünler ihraç etmektedir.

Çalışmanın ikinci bölümünde Türkiye'de kauçuk ürünleri imalatı sanayi sektörünün gelişimi ve temel göstergeleri ayrıntılı olarak incelenmekte ve değerlendirilmektedir.

2.1. Genel Kapsam ve Metodoloji

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin gelişimi girişim sayısı, üretim, katma değer, yatırımlar, istihdam, verimlilik, dış ticaret, iç pazar ve teknoloji faaliyetleri gibi temel göstergeler kullanılarak değerlendirilmektedir. Bu temel göstergeler için başta Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) olmak üzere resmi kurumların istatistik verileri kullanılmaktadır. Kauçuk ürünlerinin imalatı sanayinin girişim sayısı, üretim, katma değer ve yatırımlar ile istihdam göstergeleri için TÜİK'in Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri verileri kullanılmaktadır. Bu göstergeler için NACE Rev.2 sınıflandırmasında güncel veriler 2009-2016 dönemine ait bulunmaktadır.

Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri, 2002 yılından itibaren Avrupa Birliği'nin 20 Aralık 1996 tarihli 58/97 sayılı ile 11 Mart 2008 tarihli 295/2008 sayılı Konsey yönetmeliklerine dayanılarak üretilmektedir. TÜİK Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistiklerini 2009 yılından itibaren de NACE Rev.2'ye göre sınıflandırmaktadır.

Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri hesaplama yöntemlerinde tamsayım sınırları olarak 20'den fazla çalışanı olan tüm girişimler ile sektörler düzeyinde NACE Rev. 2 sınıflarına göre 4'lü sınıf faaliyetleri belirlenmiş olup kullanılmaktadır.

Bu çerçevede öncelikle kauçuk ürünleri imalatı sanayinin girişim sayısı, istihdam, üretim değeri, katma değeri ve yatırımlar göstergelerine ilişkin değerlendirmeler yapılmaktadır. Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistiklerinde kullanılan tanım ve kavramlar şöyledir;

Girişim sayısı; sektörlerde faaliyet gösteren ve referans dönemde aktif olan tüm birimlerin sayısıdır.

Ücretli çalışan sayısı; ücretli çalışanların sayısı, maaş, ücret, komisyon, ikramiye, parça başı ödeme veya aynı karşılıklar şeklinde yapılan ödemeleri alan, iş akdine sahip ve işveren için çalışan kişilerin sayısıdır.

Üretim değeri; satışa dayalı, stok değişmelerini ve mal ve hizmetlerin yeniden satışını içeren birim tarafından fiilen üretilen miktarın parasal değeridir.

Faktör maliyetiyle katma değer; işletme sübvansiyonları ve dolaylı vergilerdeki düzeltmelerden sonra, işletme faaliyetlerinden elde edilen gayri safi gelirdir.

Maddi mallara ilişkin brüt yatırım; referans dönemi süresince tüm maddi mallara yapılan yatırımdır.

2.2. Temel Göstergeler

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde tüm ölçeklerde firmalar faaliyet göstermektedir. Bu çerçevede girişim sayısı 2010-2016 yılları arasında dalgalanma göstermiştir. 2016 yılı itibarıyla sanayide 1.180 girişim bulunmaktadır.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayi teknoloji ve sermaye yoğun bir sanayi olduğu gibi emek yoğunluğu da yüksektir. Bu nedenle istihdam sayısı da göreceli olarak yüksektir. Sanayide ücretli çalışan sayısı önemli artışlar göstermekte olup 2010 yılında 28.410 iken 2016 yılında 44.547'ye çıkmıştır.

Sanayinin diğer önemli iki büyüklüğü üretim değeri ve yaratılan katma değerdir. Sanayide üretim değeri yıllar itibarıyla önemli bir artış göstermektedir. Üretim değeri 2010 yılında 6,1 milyar TL iken, 2016 yılında 14,5 milyar TL'ye kadar yükselmiştir. Yaratılan katma değer de göreceli olarak yüksektir ve yıllar itibarıyla artış göstermektedir. 2010 yılında 1,7 milyar TL olan katma değer 2016 yılında 4,4 milyar TL'ye kadar çıkmıştır. Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde daha çok yeni ürünlere ve kapasitelere yönelik olarak yatırımlar yapılmaktadır. Bu çerçevede yatırım büyüklükleri de kademeli bir artış eğilimi göstermektedir.

Yıllar	Girişim Sayısı (Adet)	Ücretli Çalışan Sayısı (Kişi)	Üretim Değeri (Milyon TL)	Katma Değer (Milyon TL)	Yatırımlar (Milyon TL)
2010	1.315	28.410	6.132	1.673	475
2011	1.094	30.843	8.882	2.244	575
2012	1.080	32.983	8.914	2.233	619
2013	1.251	34.911	10.058	2.906	652
2014	1.142	39.375	11.503	3.365	852
2015	1.168	44.091	13.543	4.106	1.322
2016	1.180	44.547	14.467	4.386	-

Tablo 1: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Temel Göstergeleri

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

Not: 2016 yılı verileri TÜİK sanayi işgücü, üretim ve ciro verileri yardımıyla çalışma ekibi tarafından hesaplanmıştır.

2.3. Genel İmalat Sanayi İçinden Alınan Paylar

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin temel göstergeler itibarıyla genel imalat sanayinin içinde aldığı paylar ve bu paylardaki gelişmeler değerlendirilmektedir. 2010-2016 döneminde girişim sayısının imalat sanayinin geneli içindeki payı azalmıştır. İstihdam içindeki payı ise sınırlı ölçüde artmıştır.

2010 yılında yüzde 1,11 olan istihdam payı 2016 yılında yüzde 1,31 olmuştur. Üretim değeri olarak ise daha yüksek pay alınmaktadır. Üretim değeri payında dalgalanmalar olmakla birlikte 2010 yılında yüzde 1,17 olan pay 2016 yılında yüzde 1,27'ye yükselmiştir. Yaratılan katma değer içindeki payda da yıllar itibarıyla dalgalanmalar yaşanmaktadır.

2010 yılında yüzde 1,69 olan pay, 2016 yılında yüzde 1,80 olarak gerçekleşmiştir. Kauçuk ürünleri imalatı sanayi yatırımlarının aldığı pay ise daha yüksek dalgalanmalar göstermektedir.

Nitekim 2010 yılında imalat sanayindeki yatırımların yüzde 1,41'ini kauçuk sanayi gerçekleştirmiş iken bu pay 2013 yılında yüzde 1,01'e inmiş, 2015 yılında ise yüzde 1,98'e çıkmıştır.

Yıllar	Girişim Sayısı	Ücretli Çalışan Sayısı	Üretim Değeri	Katma Değer	Yatırımlar
2010	0,44	1,11	1,17	1,69	1,41
2011	0,33	1,09	1,28	1,74	1,16
2012	0,32	1,05	1,19	1,68	1,33
2013	0,37	1,07	1,18	1,79	1,01
2014	0,34	1,16	1,16	1,82	1,32
2015	0,35	1,29	1,27	1,80	1,98
2016	0,35	1,31	1,27	1,80	-

Tablo 2: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Genel İmalat Sanayi Payındaki Gelişmeler (Yüzde Paylar)

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri verilerinden hesaplanmıştır.

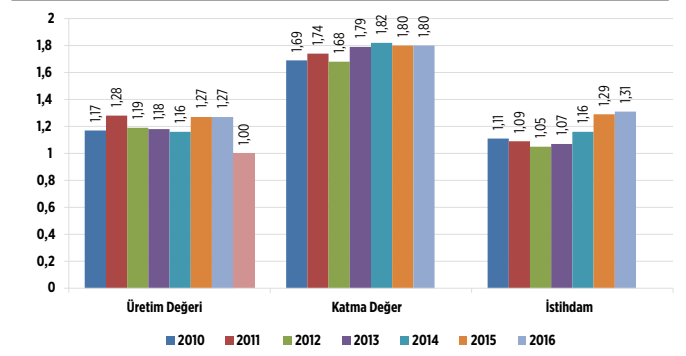
Not: 2016 yılı verileri TÜİK sanayi işgücü, üretim ve ciro verileri yardımıyla çalışma ekibi tarafından hesaplanmıştır.

Yıllar	Girişim Sayısı (Adet)	Ücretli Çalışan Sayısı (Kişi)	Üretim Değeri (Milyon TL)	Katma Değer (Milyon TL)	Yatırımlar (Milyon TL)
2010	299.928	2.564.244	524.469	99.229	33.711
2011	333.288	2.842.446	696.364	128.950	49.443
2012	336.893	3.126.673	750.398	132.598	46.663
2013	340.438	3.277.883	854.138	162.584	64.283
2014	332.834	3.383.018	956.836	184.946	64.666
2015	335.311	3.427.395	1.062.739	227.524	66.601
2016	334.940	3.393.320	1.137.520	243.534	-

Tablo 3: Genel İmalat Sanayi Temel Göstergeleri

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

Not: 2016 yılı verileri TÜİK sanayi işgücü, üretim ve ciro verileri yardımıyla çalışma ekibi tarafından hesaplanmıştır.

Grafik 1: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Genel İmalat Sanayi Payındaki Gelişmeler (Yüzde Paylar)

Kaynak: TÜİK

Not: 2016 yılı verileri TÜİK sanayi işgücü, üretim ve ciro verileri yardımıyla çalışma ekibi tarafından hesaplanmıştır.

2.4. Alt Ürün Gruplarının Temel Göstergeleri

Kauçuk ürünleri imalatı sanayi iki ana alt ürün grubundan oluşmaktadır. Bunların ilki "iç ve dış lastik imalatı; lastiğe sırt geçirilmesi ve yeniden işlenmesi" grubudur. İkinci grup ise "diğer kauçuk ürünlerinin imalatı"dır. Her iki grubun kapsamları ilk bölümde sunulmuştur.

Bu aşamada kauçuk ürünleri imalatı sanayindeki bu iki ana ürün grubunun temel büyüklükleri ve bu büyüklüklerdeki gelişmeler sunulmaktadır.

İç ve dış lastik sanayinin tüm göstergeleri yıllar itibarıyla kademeli ve düzenli bir büyüme göstermektedir. 2016 yılı itibarıyla çalışan sayısı 12.200 kişiye ulaşmıştır. Aynı yıl üretim değeri 6,1 milyar TL, yaratılan katma değer ise 1,9 milyar TL olmuştur.

Yıllar	Girişim Sayısı (Adet)	Ücretli Çalışan (Kişi)	Üretim Değeri (Milyon TL)	Katma Değer (Milyon TL)	Yatırımlar (Milyon TL)
2010	192	7.960	3.126	772	264
2011	211	8.097	4.714	1.046	351
2012	164	8.300	4.443	1.102	314
2013	222	8.717	4.686	1.364	281
2014	131	8.978	5.075	1.481	438
2015	170	12.083	5.669	1.814	800
2016	174	12.200	6.075	1.935	-

Tablo 4: İç ve Dış Lastik İmalatı Temel Göstergeleri

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

Not: 2016 yılı verileri TÜİK sanayi işgücü, üretim ve ciro verileri yardımıyla çalışma ekibi tarafından hesaplanmıştır.

Diğer kauçuk ürünleri imalatı sanayinde ise girişim sayısı yıllar itibarıyla dalgalanma göstermektedir. Buna karşın istihdam sayısı düzenli olarak artmaktadır. Üretim değeri 2016 yılı itibarıyla 8,4 milyar TL'ye ulaşmıştır. Yaratılan katma değer ise 2,5 milyar TL'ye çıkmıştır. Diğer kauçuk ürünleri imalatı sanayinde de üretim değeri ve yaratılan katma değer istikrarlı bir artış göstermektedir.

Yıllar	Girişim Sayısı (Adet)	Ücretli Çalışan (Kişi)	Üretim Değeri (Milyon TL)	Katma Değer (Milyon TL)	Yatırımlar (Milyon TL)
2010	1.123	20.450	3.006	901	212
2011	883	22.746	4.168	1.198	224
2012	916	24.683	4.471	1.131	305
2013	1.029	26.194	5.372	1.542	371
2014	1.011	30.397	6.427	1.883	414
2015	998	32.008	7.874	2.293	522
2016	1.006	32.347	8.392	2.451	-

Tablo 5: Diğer Kauçuk Ürünleri İmalatı Temel Göstergeleri

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

Not: 2016 yılı verileri TÜİK sanayi işgücü, üretim ve ciro verileri yardımıyla çalışma ekibi tarafından hesaplanmıştır.

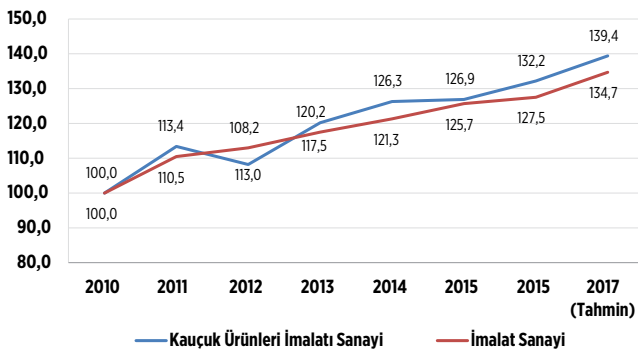
2.5. Üretim Gelişmeleri

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde üretim 2010-2016 yılları arasında yüzde 32,8 artmıştır. İlk yarıyıl sonuçları dikkate alındığında kauçuk sanayinde 2017 yılında üretimin yüzde 5,0 artacağı öngörülmektedir. Böylece 2010-2017 döneminde üretim artışı yüzde 39,4'e çıkmış olacaktır. Aynı dönemde imalat sanayi üretim artışının ise yüzde 34,7 olacağı öngörülmektedir. Böylece 2010-2017 döneminde kauçuk ürünleri imalatı sanayi üretim büyümesi, ortalama imalat sanayi üretim büyümesinin üzerinde gerçekleşmiş olacaktır.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 (Tahmin)
Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi Üretimi Yıllık Değişim (Yüzde)	13,1	-4,3	11,1	5,1	0,5	4,6	5,0
İmalat Sanayi Üretimi Yıllık Değişim (Yüzde)	10,5	2,3	4,0	3,2	3,6	1,4	5,7
Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi Üretim Endeksi (2010=100)	113,4	108,2	120,2	126,3	126,9	132,8	139,4
İmalat Sanayi Üretim Endeksi (2010=100)	110,5	113,0	117,5	121,3	125,7	127,5	134,7

Tablo 6: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinde Üretim Gelişmeleri

Kaynak: TÜİK, Sanayi Üretim İstatistikleri.

Grafik 2: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinde Üretim Gelişmeleri (2010=100)

Kaynak: TÜİK

2.6. Kauçuk Hammaddede Üretimi, Dış Ticareti ve Tüketimi

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin temel hammaddesi kauçuktur. Hammaddede doğal formda olmakta veya suni veya sentetik olarak birincil formda üretilmektedir. Bu çerçevede bu aşamada Türkiye'de kauçuk hammaddesine ilişkin değerlendirmeler yapılmaktadır.

2.6.1. Kauçuk Hammaddede Üretimi

Türkiye'de kauçuk sektörü hammadde konusunda tümüyle ithalata bağımlıdır. Kauçuk hammaddesi olan EPDM (Etilen-propilen-dien monomeri) üretiminde kullanılan propilen ve etilen PETKİM tarafından üretilmektedir. Bir diğer hammadde olan SBR (Stiren Bütadien) üretiminde kullanılmakta olan aromatik yağ üretimi ise TÜPRAŞ tarafından gerçekleştirilmektedir.

Türkiye Odalar Borsalar Birliği'nin sanayi veri tabanında ise Türkiye'de 2 firmanın sentetik kauçuk, 107 firmanın kauçuk esaslı solüsyonlar ve 5 firmanın da kauçuk katkı maddeleri ürettikleri bilgisi yer almaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu sanayi ürün istatistikleri verilerine göre Türkiye'de kauçuk hammadde üretimi 2015 yılında 30,12 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Üretim 2016 yılında 33,26 bin ton olurken, 2017 yılında 35 bin ton üretim olacağı öngörülmektedir.

Yıllar	Üretim (Bin Ton)	Üretim (Milyon Dolar)
2011	25,45	40,06
2012	21,35	55,45
2013	32,99	76,35
2014	47,96	86,65
2015	30,12	40,27
2016	33,25	38,50
2017 (Tahmin)	35,00	39,00

Tablo 7: Türkiye'nin Kauçuk Hammaddede Üretimi

Kaynak: TÜİK, Sanayi Ürün İstatistikleri ve Çalışma Ekibi

2.6.2. Kauçuk Hammaddede Dış Ticareti

Türkiye kauçuk hammadde ihtiyacının tamamına yakını ithalat ile karşılamaktadır. Kauçuk hammadde ithalatı yıllar itibarıyla artış göstermektedir. 2011 yılında 476 bin ton olan ithalat 2016 yılında 554 bin tona yükselmiştir. 2017 yılında ithalatın 655 bin ton olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Yıllar	Kauçuk Hammadde İthalatı (Bin Ton)	Kauçuk Hammadde İthalatı (Milyon Dolar)
2011	476	1.756
2012	452	1.355
2013	503	1.217
2014	528	1.075
2015	529	882
2016	554	804
2017 (Tahmin)	655	1.090

Tablo 8: Türkiye'nin Kauçuk Hammadde İthalatı.
Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri ve Çalışma Ekibi.

Türkiye kauçuk hammadde ithalatını çok sayıda ülkeden gerçekleştirmektedir. Miktar ve değer olarak ilk üç sırayı Endonezya, Tayland ve Güney Kore almaktadır.

Ülkeler	Bin Ton	Milyon Dolar	Miktar (Yüzde Pay)	Değer (Yüzde Pay)
Endonezya	42,2	84,2	13,0	15,7
Tayland	26,2	54,1	8,1	10,1
Güney Kore	22,0	48,3	6,8	9,0
Rusya	19,1	38,2	5,9	7,1
Tayvan	14,3	32,7	4,4	6,1
Almanya	17,6	32,7	5,4	6,1
ABD	17,8	28,2	5,5	5,2
Hollanda	24,9	26,9	7,7	5,0
İtalya	34,4	26,7	10,6	5,0
Vietnam	12,2	24,2	3,7	4,5
İlk 10 Ülke	230,7	396,3	71,2	73,8
Diğerleri	93,5	140,7	28,8	26,2
Toplam	324,2	537,0	100,0	100,0

Tablo 9: Türkiye'nin Kauçuk Hammadde İthal Ettiği Ülkeler (2017/6).
Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Türkiye'de kauçuk hammadde üretimi çok sınırlı olmakla birlikte ithal edilen kauçuk hammaddeleri belirli işlemlerden geçirilerek yine hammadde formunda ihraç edilmektedir. Bu kapsamda Türkiye'nin ihracatı 2016 yılında 61 bin ton olmuştur. 2017 yılında ihracatın 72 bin tona çıkacağı öngörülmektedir.

Türkiye'nin kauçuk hammadde dış ticaret hadlerinde ihracat birim fiyatları son beş yıldır ithalat birim fiyatlarının üzerinde gerçekleşmektedir. Türkiye'de hammaddelerin işlem den geçerek ihraç edilmesi ile birim fiyatları artmaktadır.

Yıllar	Kauçuk Hammadde İhracatı (Bin Ton)	Kauçuk Hammadde İhracatı (Milyon Dolar)
2011	51	141
2012	56	144
2013	65	161
2014	67	165
2015	58	123
2016	61	124
2017 (Tahmin)	72	140

Tablo 10: Türkiye'nin Kauçuk Hammadde İhracatı.
Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri ve Çalışma Ekibi.

Yıllar	İhracat Birim Fiyatı	İthalat Birim Fiyatı
2011	2,8	3,7
2012	2,6	3,0
2013	2,5	2,4
2014	2,5	2,0
2015	2,1	1,7
2016	2,0	1,5
2017 (Tahmin)	1,9	1,7

Tablo 11: Türkiye'nin Kauçuk Hammadde Dış Ticaretinde Birim Fiyatlar (Dolar/Kg)
Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri ve Çalışma Ekibi.

2.6.3. Kauçuk Hammadde Tüketimi (Kullanımı)

Türkiye'de kauçuk ürünler üretiminin ve ihracatının artmasına bağlı olarak kauçuk hammadde tüketimi de yükselmektedir. 2011 yılında 430 bin ton olan kauçuk hammadde kullanımı 2016 yılında 499 bin tona ulaşmıştır. 2017 yılında kullanımın 595 bin tona ulaşacağı öngörülmektedir.

Yıllar	Bin Ton	Milyon Dolar
2011	430	1.743
2012	401	1.225
2013	443	1.068
2014	466	921
2015	476	768
2016	499	690
2017 (Tahmin)	595	970

Tablo 12: Türkiye'nin Kauçuk Hammadde İç Tüketimi.
Kaynak: Kauçuk Sanayicileri Derneği ve Çalışma Ekibi.

2.7. Kauçuk Ürünleri Üretimi, Tüketimi ve İç Pazar Büyüklükleri

Kauçuk ürünleri imalatı sanayi iki ana alt ürün grubundan oluşmaktadır. Bunların ilki "İç ve dış lastik imalatı; lastiğe sırt geçirilmesi ve yeniden işlenmesi" grubudur. İkinci grup ise "diğer kauçuk ürünlerinin imalatı"dır. Bu bölümde kauçuk ürünleri üretimi, tüketimi ve iç pazar büyüklükleri incelenmekte ve değerlendirilmektedir.

2.7.1. Kauçuk Ürünleri Üretimi

Türkiye'nin kauçuk ürünleri üretimi yıllar itibarıyla önemli bir artış göstermektedir. Kauçuk ürünleri üretimi 2010 yılında 476 bin ton olarak gerçekleşmiş iken üretim 2016 yılında 654 bin tona yükselmiştir. 2017 yılında üretimin 980 bin tona ulaşacağı öngörülmektedir.

Yıllar	Bin Ton	Milyon Dolar
2010	471	3.840
2011	584	6.320
2012	523	5.587
2013	629	6.076
2014	659	5.787
2015	922	7.594
2016	954	7.230
2017 (Tahmin)	980	7.120

Tablo 13: Türkiye'nin Kauçuk Ürünleri Üretimi.
Kaynak: TÜİK Sanayi Ürün İstatistikleri ve Çalışma Ekibi.

Yıllar	Bin Ton	Miyon Dolar
2010	274	3.335
2011	358	5.740
2012	346	5.096
2013	495	5.750
2014	490	5.257
2015	775	7.828
2016	803	7.514
2017 (Tahmin)	768	7.350

Tablo 15: Kauçuk Ürünler Tüketimi ve İç Pazar Büyüklüğü.
Kaynak: TÜİK Verilerinden Yararlanılarak Çalışma Ekibi Tarafından Hesaplanmıştır

2.7.2. Kauçuk Ürünleri Tüketimi ve İç Pazar Büyüklüğü

Türkiye'de kauçuk ürünler tüketimi ile iç pazar büyüklüğünün hesaplanması için üretim büyüklükleri yanı sıra ihracat ve ithalat verileri de kullanılmaktadır. Türkiye miktar olarak kauçuk ürünleri üretiminin yarısından fazlasını ihraç etmektedir. Yine kauçuk ürünleri iç tüketiminin yarısına yakınına da ithal etmektedir. 2016 yılında kauçuk ürünleri ihracatı 478 bin ton, ithalatı ise 327 bin ton olmuştur. 2017 yılında ihracatın 529 bin ton olarak gerçekleşeceği öngörülmüşken, ithalatta gerileme beklenmektedir.

Yıllar	İthalat (Bin Ton)	İhracat (Bin Ton)
2010	202	399
2011	238	464
2012	244	421
2013	283	417
2014	284	453
2015	302	449
2016	327	478
2017 (Tahmin)	317	529

Tablo 14: Türkiye'nin Kauçuk Ürünleri Dış Ticareti.
Kaynak: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri ve Çalışma Ekibi.

Üretim ve dış ticaret verileri ile hesaplanan tüketim ve iç pazar büyüklüğü 2010 yılından itibaren hızlı bir genişleme göstermiştir. 2010 yılında 274 bin ton olan tüketim 2016 yılında 803 bin tona yükselmiştir. Tüketimin 2017 yılında 768 bin ton olacağı öngörülmektedir.

Pazar büyüklüğü ise 2010 yılında 3,33 milyar dolar iken 2016 yılında 7,5 milyar dolara yükselmiştir. Pazar büyüklüğünün 2017 yılında 7,35 milyar dolara ulaşacağı beklenmektedir. Dolar cinsinden iç pazar büyüklüğü kauçuk fiyatlarındaki dalgalanma ile döviz kurlarındaki değişimden de etkilenmektedir.

2.8. Önemli Ürünler İtibarıyla Üretim ve İç Pazar Gelişmeleri

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde iki ana ürün grubu bulunmaktadır. Bunlar iç ve dış lastikler ile diğer kauçuk ürünleridir. İç ve dış lastikler grubu ulaştırma araçlarının lastikleridir. Diğer kauçuk ürünleri ise başta otomotiv sanayi olmak üzere diğer sanayiler için üretilen ürünlerdir. Bu çerçevede ürünlerin üretim ve tüketim verileri daha ayrıntılı olarak incelenmektedir.

2.8.1. Türkiye'de Otomotiv Dış Lastik Sektörü

Türkiye'de motorlu kara taşıtları sektörü önemli bir gelişme göstermektedir. Motorlu kara taşıt üretim kapasitesi, üretimi, ihracatı yıllar itibarıyla kademeli olarak artmaktadır. İç satışlar da dalgalanma göstermekle birlikte bir milyona yaklaşan bir iç pazar bulunmaktadır.

Bu çerçevede Türkiye'de her yıl büyüyen bir otomotiv lastik sektörü faaliyet göstermektedir. Türkiye'de 25 milyonu otomobiller olmak üzere yaklaşık yıllık 33 milyon adet üretim kapasitesi bulunmaktadır. Üretimin önemli bir bölümü ihraç edilirken, geri kalanı otomotiv sektörü üretiminde ve yenileme pazarında kullanılmaktadır. Üretimde ve yenileme pazarında kullanılmak üzere önemli ölçüde lastik ithalatı da gerçekleşmektedir.

Birçok küresel marka Türkiye'de otomotiv lastiği üretmektedir. Bunun yanı sıra Türk üreticileri ve markaları da küresel oyuncu olma yolunda ilerlemektedir.

Türkiye otomotiv lastiği pazarında yerli ve yabancı 100'e yakın marka ürünlerini satmakta olup yüksek bir rekabet yaşanmaktadır. Türkiye'de lastikte pazar lideri Lassa ve Bridgestone markalarının sahibi Brisa'dır. Hemen ardından Michelin gelmektedir. Goodyear, Pirelli, Petlas pazardan önemli miktarda pay almaktadır. Lastik sektöründe rekabet koşullarını bozan gelişme ise iç piyasadaki çok düşük fiyatlarla Uzakdoğu ülkelerinden ithal edilen lastikler olmaktadır.

Türkiye'deki otomotiv sektörü lastik sanayi için önemli bir pazar oluşturmaktadır. Otomotiv sektörü üretiminde yıllık yaklaşık 18,5 milyon lastik kullanılmaktadır. Yenileme pazarı ise yaklaşık 12 milyon adettir. Yenileme pazarında yüzde 60 yerli üretim lastikler tercih edilmektedir.

Türkiye'de üretim yapan lastik sanayinin uluslararası rekabet gücü yüksektir. Buna bağlı olarak üretimin artan oranda payı ihraç edilmektedir. Türkiye'nin dış lastik ihracatı artma eğilimindedir. 2012 yılında 15,6 milyon adet olan ihracat 2016 yılında 18,4 milyon adede ulaşmıştır. 2017 yılının ilk 6 ayında ise 10,7 milyon adet dış lastik ihraç edilmiştir. Otomobil yanı sıra otobüs ve kamyon dış lastikleri ihracatı da artmaktadır.

Türkiye'de dış lastik üretiminin sahip olduğu kapasite ve ihracatta sahip olunan rekabet gücüne rağmen önemli ölçüde dış lastik ithalatı da gerçekleşmektedir. 2012 yılında 15,3 milyon olan ithalat 2016 yılında 20,9 milyona yükselmiştir. 2017 yılının ilk yarısında ise 10,7 milyon adet olarak gerçekleşmiştir. Bu ithalat verileri içinde 2016 yılında gerçekleşen 6,2 milyon adet motosiklet ve bisiklet lastiği de bulunmaktadır.

Üretilen dış lastiklerin ihracatının üretim içindeki payı 2016 yılında yüzde 62,4'e çıkmıştır. Türkiye'de satılan dış lastiklerin ithalata karşılanan payı ise 2016 yılında yüzde 71,2 olarak gerçekleşmiştir. Otomotiv lastik (lastik tekerlek) sektörünün en önemli girdileri, doğal ve sentetik kauçuk ve karbon karasıdır. Türkiye bu girdilerde ve özellikle doğal kauçukta yüzde 100 ithalat bağımlıdır.

Türkiye'de lastik sektörünün önümüzdeki dönemlerde hızlı gelişmesini sürdürmesi beklenmektedir. Türkiye'deki otomotiv sektöründe kapasite gelişmeleri, üretim ve iç pazarın mevcut olgunlaşma seviyesi potansiyeli artırmaktadır.

Yıllar	Üretim	İhracat	İthalat	İç Satış
2012	26.525	15.590	15.322	30.912
2013	27.128	15.214	17.177	29.091
2014	29.408	16.943	17.808	30.273
2015	28.787	16.515	19.676	31.948
2016	29.392	18.355	20.924	31.961
2017 (Tahmin)	30.000	20.000	21.750	31.750

Tablo 16: Türkiye'de Dış Lastik Üretimi ve Tüketimi (Bin Adet)
Kaynak: TÜİK, Sanayi Ürün İstatistikleri ve Dış Ticaret İstatistikleri.

Yıllar	Otomobil	Otobüs Kamyon	Uçak	Bisiklet Motosiklet	Tarım ve Sanayi
2012	18.001	5.484	-	114	2.926
2013	18.975	4.987	-	247	2.919
2014	20.752	5.168	-	281	3.207
2015	20.624	5.765	-	279	2.119
2016	20.840	5.911	-	301	2.340

Tablo 17: Türkiye'de Dış Lastik Üretimine Dağılımı (Bin Adet)
Kaynak: TÜİK, Sanayi Ürün İstatistikleri.

Yıllar	Otomobil	Otobüs Kamyon	Uçak	Bisiklet Motosiklet	Tarım ve Sanayi
2012	9.320	5.126	5	98	1.040
2013	9.317	4.597	1	201	1.098
2014	10.516	5.137	1	234	1.055
2015	9.671	5.614	1	244	985
2016	11.073	6.056	0	262	963

Tablo 18: Türkiye'de Dış Lastik İhracatının Dağılımı (Bin Adet)
Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Yıllar	Otomobil	Otobüs Kamyon	Uçak	Bisiklet Motosiklet	Tarım ve Sanayi
2012	7.542	2.382	2	4.908	488
2013	9.120	2.917	3	4.736	402
2014	9.781	2.518	7	5.142	360
2015	10.973	2.797	17	5.624	265
2016	11.126	3.227	15	6.167	389

Tablo 19: Türkiye'de Dış Lastik İthalatının Dağılımı (Bin Adet)
Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

2.8.2. Diğer Kauçuk Ürünler Üretimi

Türkiye'de kauçuk ürünleri imalatı sanayi, sanayinin birçok önemli ürününde önemli bir üretici ve ihracatçı konumunda bulunmaktadır. Hemen tüm önemli ürünlerde üretim de yıllar itibarıyla artış göstermektedir.

Üretimin miktar olarak en çok yapıldığı ürün grubu başka yerde sınıflandırılmamış vulkanize kauçuktan diğer eşyalar olup ayrıntılara bir sonraki tabloda yer verilmektedir.

Diğer kauçuk ürünleri içinde yılda 250 bin ton ile tüp ile boru ve hortumlar en yüksek üretim yapılan ikinci ürün grubudur. Yine 2016 yılında 250 bin tona yakın üretimi ile ip, kordon, levha, tabaka, şerit, çubuk ve profiller önemli bir ürün grubudur.

Sanayide 2016 yılı itibarıyla 42,5 bin ton birincil formda veya levha, tabaka veya şerit halinde rejenere kauçuk üretilmiştir. Konveyör bantları ile yer döşemeleri de diğer önemli ürün gruplarıdır.

NACE No	Ürün	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (Geçici)
22.19.10	Rejenere kauçuk, birincil formda veya levha, tabaka veya şerit halinde	26.877	36.660	37.071	55.764	40.883	40.598	42.450
22.19.20	Vulkanize edilmemiş kauçuk ve bundan eşyalar; vulkanize edilmiş kauçuktan ip, kordon, levha, tabaka, şerit, çubuk ve profiller (sert kauçuktan olanlar hariç)	90.454	122.533	87.978	110.855	119.844	239.682	248.750
22.19.30	Tüp, boru ve hortumlar, vulkanize kauçuktan (sert kauçuktan olanlar hariç)	143.580	168.325	106.049	106.553	117.268	240.462	250.000
22.19.40	Konveyör bantları veya taşıma kayışları, vulkanize kauçuktan	13.468	14.645	17.057	42.758	22.291	26.512	27.500
22.19.50	Tekstil kumaşlar, kauçuklu dokumadan (su geçirmez hale getirilmiş kumaşlar), kord bezi hariç	1.640	2.120	2.880	3.002	2.961	5.813	6.250
22.19.60	Giyim eşyası ve giysi aksesuarları, vulkanize kauçuktan olanlar (sert kauçuktan olanlar hariç)	2.591	2.440	3.231	2.128	2.177	2.380	2.500
22.19.72	Yer döşemeleri ve paspaslar, vulkanize kauçuktan (gözenekli kauçuktan olanlar hariç)	3.472	4.865	10.221	16.158	15.388	16.380	17.000
22.19.73	Başka yerde sınıflandırılmamış vulkanize kauçuktan diğer eşyalar; bütün şekillerde sert kauçuk ve bunlardan yapılan eşyalar; gözenekli vulkanize kauçuktan yapılmış yer döşemeleri ve paspaslar	188.486	232.773	258.554	292.250	338.447	349.906	360.000

Tablo 20: Diğer Kauçuk Ürünleri Üretimi (Ton)**Kaynak:** TÜİK, Sanayi Ürün İstatistikleri.

NACE No	Ürün	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (Geçici)
22.19.73.10	Gözenekli vulkanize kauçuktan eşyalar, teknik işler için kullanılanlar	780	781	712	1.240	4.552	5.850	6.000
22.19.73.23	Contalar, vulkanize kauçuktan	66.765	92.493	89.400	101.391	129.235	159.441	161.000
22.19.73.45	Metal bağlantı parçaları, kauçuktan, traktörler ve motorlu kara taşıtları için olanlar	32.878	43.024	30.198	48.936	47.381	46.202	46.500
22.19.73.47	Kalıplanmış parçaları, kauçuktan traktörler ve motorlu kara taşıtları için olanlar	48.896	57.147	73.955	76.013	88.227	66.365	68.000
22.19.73.50	Dış taban ve topuklar, kauçuktan	28.599	29.869	53.764	50.194	51.7890	43.343	44.500
22.19.73.65	Başka yerde sınıflandırılmamış vulkanize katı kauçuktan eşyalar	5.649	5.011	6.304	9.200	9.904	11.493	12.000
22.19.73.79	Sert kauçuk, sert kauçuğun döküntü, atık ve tozları ile sert kauçuktan eşyalar	4.919	4.448	4.221	5.276	7.368	17.212	18.000
22.19.73	Başka yerde sınıflandırılmamış vulkanize kauçuktan diğer eşyalar; bütün şekillerde sert kauçuk ve bunlardan yapılan eşyalar;	188.486	232.773	258.554	292.250	338.447	349.906	360.000

Tablo 21: Bys. Vulkanize Kauçuktan Diğer Ürünler Üretimi (Ton)**Kaynak:** TÜİK, Sanayi Ürün İstatistikleri.

Başka yerde sınıflanmayan vulkanize kauçuktan diğer ürünler önemli bir ürün grubunu oluşturmaktadır. Bu grup içinde contalar 2016 yılındaki 161 bin ton üretimi ile en yüksek üretim yapılan ürünü oluşturmaktadır.

Traktörler ve motorlu kara taşıtları için kalıplanmış kauçuk parçaları 2016 yılında 68 bin ton üretimi ile ikinci büyük ürün grubudur. Yine traktör ve motorlu kara taşıtları için kauçuktan metal bağlantı parçalar üretimi 2016 yılında 46,5 bin tona ulaşmıştır.

Aykkabı sanayi için dış taban ve topuklarda da yine 2016 yılında 44,5 bin ton üretim yapılmıştır. Bu ürün grubu üretiminde diğer ürün gruplarını da girdi olarak kullanmaktadır.

Bu nedenle tüm ürün gruplarının toplamı (mükerrer girdiler nedeniyle) önceki bölümlerde belirtilen diğer kauçuk ürünleri üretim büyüklüğünden yüksek çıkabilmektedir.

2.8.3. Türkiye Otomotiv Sektöründe Kauçuk Kullanım Eğilimleri

2.8.3.1. Türkiye'de Büyüyen Otomotiv Sanayi ve Artan Kauçuk Ürün Talebi

Otomotiv sektörü, gelişmiş ve gelişmekte olan diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye ekonomisinin de sürükleyici sanayilerinden biridir. Türkiye otomotiv sektöründe üretici firmalar her yıl değişik model araçları yerli üretmekte ve ayrıca çok sayıda otomotiv ürünü ithal edilerek pazara sunulmaktadır. 2000'li yıllardan itibaren Türkiye otomotiv sanayinde başlayan yapısal değişim taşıt araçları imalat ve yan sanayi üretiminde yerli rekabet yerine uluslararası rekabet şartlarını getirmiş olup, otomotiv sektöründe uluslararası standartlarda taşıt araçları ve parça üretimi yapılmaktadır. Taşıt araçları imalatı sektöründe 2017 yılı Haziran ayı itibarıyla traktör dahil 14 firma faaliyet göstermekte olup, bu firmaların toplam üretim kapasiteleri 1.992.437 araçtır.

Toplam üretim kapasitesinin yüzde 71'i otomobil, yüzde 25,2'si ticari araç ve yüzde 3,8'i traktör üretimine yöneliktir. Türkiye otomotiv parkında 11,3 milyon adet otomobil, 1,8 milyon adet traktör ve 4,9 milyon adet ticari araç olmak üzere toplam 18,0 milyon adet araç bulunmaktadır.

Otomotiv sanayi kauçuk için çok önemli bir pazar oluşturmaktadır. Türkiye'de otomotiv sektörünün üretimindeki artışlar, yenileme pazarının büyümesi ve ihracatta artan rekabet gücü ile birlikte kauçuk ürünler sanayi otomotiv sanayinde artan bir talep ile karşılaşmaktadır.

2.8.3.2. Otomotiv Sektöründe Kullanılan Kauçuk Malzemeler

Dünya taşıt araçları üretiminde kullanılan başlıca malzemeler ve dağılımları 2010-2016 dönemi için aşağıda sunulmaktadır. Buna göre 2016 yılı itibarıyla bir araç net ağırlığının ortalama yüzde 53,1'ini çelikler, yüzde 16,9'unu çelik dışındaki metaller oluşturmaktadır. Yine 2016 yılında bir araç üretiminde plastik malzemelerin payı yüzde 12,2 ve kauçuk malzemelerin payı yüzde 6,9'a çıkmıştır.

Görüldüğü gibi otomotiv üretiminde çelik ve metallerin payı azalırken, plastik ve kauçuk malzemelerin payı artmaktadır.

Malzemeler	2010	2016	Değişim (Puan)
Çelik	54,2	53,1	-1,1
Çelik Dışı Metaller	18,0	16,9	-1,1
Plastikler	9,9	12,2	2,3
Kauçuk	5,4	6,9	1,5
Plastik + Kauçuk	15,3	19,1	3,8
Cam	2,4	2,2	-0,2
Tekstil	1,3	1,3	0,0
Akışkan ve Yağlar	5,23	5,2	0,0

Tablo 22: Otomotiv Üretiminde Kullanılan Malzemeler ve Payları (Yüzde, 2010-2016)

Kaynak: American Chemistry Council, TPA Plast Global Engineering.

Otomotivde üretiminde kullanılan malzemeler içinde plastik ve kauçuk malzemelerin payı kademeli olarak artmaya devam edecektir. Kauçuk malzemelerin payının 2020 yılında yüzde 8,1'e çıkacağı öngörülmektedir.

Malzemeler	2016	2020	Değişim (Puan) (2016-2020)
Çelik	53,1	52,5	-0,6
Çelik Dışı Metaller	16,9	16,9	0,0
Plastikler	12,2	14,1	1,9
Kauçuk	6,9	8,1	1,2
Plastik + Kauçuk	19,1	22,2	3,1
Cam	2,2	2,1	-0,1
Tekstil	1,3	1,2	-0,1
Akışkan ve Yağlar	5,2	4,8	-0,4

Tablo 23: Otomotiv Üretiminde Kullanılan Malzemeler ve Payları (Yüzde, 2016-2020)

Kaynak: American Chemistry Council, TPA Plast Global Engineering.

2.8.3.3. Türkiye'de Otomotiv Sanayinde Kullanılan Kauçuk Miktarı

Türkiye'de 2016 yılı itibarıyla 50.746'sı traktör olmak üzere 1.536.673 adet motorlu kara taşıtı üretilmiştir. Yine 2016 yılı itibarıyla araç parkı sayısı 16,1 milyon adede yükselmiştir. Otomotiv sanayi üretimi ve mevcut araç parkı yeni ve yenileme pazarları olarak kauçuk malzemelere talep yaratmaktadır.

Bu veriler çerçevesinde aşağıda otomotiv sektörünün yeni ve yenileme pazarlarında kullanılan malzeme büyüklükleri 2010 ve 2016 yılı için karşılaştırmalı olarak sunulmaktadır. 2010 yılında 150 bin ton kauçuk kullanılmış iken 2016 yılında kullanılan kauçuk büyüklüğü 236 bin tona yükselmiştir.

Malzemeler	2010	2016	Değişim
Çelik	1.515	1.840	325
Çelik Dışı Metaller	510	590	80
Plastikler	270	419	149
Kauçuk	146	236	90
Cam	68	73	5

Tablo 24: Otomotiv Sanayinde Kullanılan Malzeme Miktarları (Bin Ton)

Kaynak: Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmıştır.

2.8.3.4. Türkiye Otomotiv Sanayine İlişkin Öngörüler

Otomotiv sanayinde önemli bir potansiyel bulunmakla birlikte üretim öngörülerini etkileyecek birçok unsur bulunmaktadır. Bunlar iç pazarda uygulanan yüksek satış vergileri, yatırımcıların yeni model ve kapasite kararları, ikinci araç ithalatının nasıl şekilleneceği ve ihracat pazarlarındaki gelişmelerdir.

Bu çerçevede otomotiv sanayinde otomobil ve ticari araçlara ilişkin 2020 üretim öngörülerini aşağıda sunulmaktadır. Buna göre 2016 yılında 951 bin adet olan otomobil üretiminin 2017 yılındaki üretim sıçraması dikkate alındığında 2020 yılında 1,4 milyon adede çıkacağı öngörülmektedir.

Traktörler dahil diğer araç üretimindeki artışın ise daha sınırlı kalacağı öngörülmektedir. Diğer araçlar üretiminin 2020 yılında 600 bin adet olacağı beklenmektedir. Buna bağlı olarak 2016-2020 arasında toplam araç üretimi 414 bin adet artmış olacaktır.

Malzemeler	2016	2020	Değişim
Otomobil	951	1.350	399
Diğer Araçlar	585	600	15
Toplam	1.536	1.950	414

Tablo 25: Otomotiv Sanayi Üretimine İlişkin Öngörüler (Bin Adet)

Kaynak: Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmıştır.

2.8.3.5. Türkiye Otomotiv Sanayinin Kauçuk Talebine İlişkin Öngörüler

2020 yılına ilişkin olarak yapılan otomotiv üretim öngörülerine bağlı olarak yine 2020 yılına kadar olan dönem için üretimde kullanılan malzemelerin talebine ilişkin öngörüler yapılmaktadır. Buna göre 2016 yılında 236 bin ton olan kauçuk malzemeler kullanımının 2020 yılında 300 bin tona yükseleceği tahmin edilmektedir.

Malzemeler	2016	2020	Değişim
Çelik	1.840	2.330	490
Çelik Dışı Metaller	590	745	155
Plastikler	419	532	113
Kauçuk	236	300	64
Diğer Malzemeler	414	525	111
Toplam	3.499	4.432	933

Tablo 26: Otomotiv Sanayinde Kullanılan Malzeme Miktarları İçin Öngörüler (Bin Ton)

Kaynak: Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmıştır.

2.9. Dış Ticaret

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin dış ticareti toplam ve alt sektörler itibarıyla ihracat ve ithalat, ihracat pazarları ile ihracat miktar ve birim fiyat gelişmeleri başlıkları altında incelenmekte ve değerlendirilmektedir. Dış ticarete konu olan ürünler ile ilgili açıklamalar aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak verilmiştir.

ISIC/NACE	ISIC/NACE Ürün Açıklamaları	Kapsadığı GTİP Kodları
22.11	İç ve Dış Lastik İmalatı	400610, 4011, 4012 (401220 hariç), 4013
22.11.11	Yeni Otomobil Lastiği	401110
22.11.12	Yeni Motosiklet ve Bisiklet Lastiği	401140, 401150
22.11.13	Yeni Otobüs, Kamyon ve Uçak Lastiği	401120, 401130
22.11.14	Yeni Tarım Taşıtları (Traktör vb.) Lastiği	401161, 401162, 401163, 401169, 401192, 401193, 401194, 401199 Bu sınıflandırma için 2017 yılı kodları; 401170, 401180, 401190
22.11.15	İç Lastikler, Dış Lastikler İçin Değişebilir Sırtlar ve Kolonlar	401290, 401310, 401320, 401390
22.11.16	Lastiklere Yeniden Sırt Geçirmede Kullanılan Şeritler	400610
22.11.20	Sırt Geçirilmiş Dış Lastikler	401211, 401212, 401213, 401219
22.19	Diğer Kauçuk Ürünler İmalatı	4003, 4005, 400690, 4007, 4008, 4009, 4010, 4014, 4015, 4016, 4017, 5906, 640620
22.19.10	Rejenere Kauçuk, Birincil Formda Levha, Tabaka veya Şerit	400300

Tablo 27: Kauçuk Ürünleri Dış Ticaret Kod ve Açıklamaları

ISIC/NACE	ISIC/NACE Ürün Açıklamaları	Kapsadığı GTİP Kodları
22.19.20	Vulkanize Edilmiş Kauçuktan İp Kordon, Levha, Tabaka, Şerit, Çubuk ve Profiller ve Eşyalar	400510, 400520, 400591, 400599, 400690, 400700, 400811, 400819, 400821, 400829,
22.19.30	Vulkanize Kauçuktan Tüp Boru ve Hortumlar	400911, 400912, 400921, 400922, 400931, 400932, 400941, 400942
22.19.40	Vulkanize Kauçuktan Konveyör Bantları, Taşıma Kayışları	401011, 401012, 401019, 401031, 401032, 401033, 401034, 401035, 401036, 401039
22.19.50	Tekstil Kumaşlar, Kauçuklu Dokumadan (Su Geçirmez Hale Getirilmiş Kumaşlar) Kord Bezi Hariç	590610, 590691, 590699
22.19.60	Vulkanize Kauçuktan Giyim Eşyası ve Giysi Aksesuarları	401511, 401519, 401590
22.19.71	Vulkanize Kauçuktan Hijyenik ve Eczacılık Ürünleri (Bebek Emziği Dahil)	401410, 401490
22.19.72	Vulkanize Kauçuktan Yer Döşemeleri ve Paspasları (Gözenekli Kauçuktan Olanlar Hariç)	401691
22.19.73	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Vulkanize Kauçuktan Diğer Eşyalar (Gözenekli Vulkanize Kauçuktan Yapılmış Yer Döşemeleri ve Paspaslar)	401610, 401692, 401693, 401694, 401695, 401699, 401700, 640620

Tablo 27: Kauçuk Ürünleri Dış Ticaret Kod ve Açıklamaları (Devamı)

Kaynak: TÜİK, Metaveri-Sınıflama bilgileri ISIC/NACE Dış Ticaret Dönüşüm Tabloları

2.9.1. İhracat ve İthalat

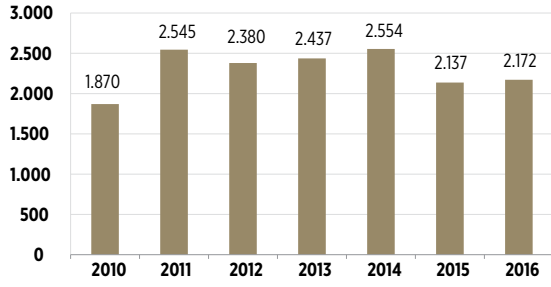
Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin ihracatı 2010 yılında 1,9 milyar dolar iken 2016 yılında 2,2 milyar dolara yükselmiştir. Bununla birlikte kauçuk ürünleri imalatı sanayi ihracatının Türkiye'nin toplam ihracatı içindeki payı yüzde 1,64'den yüzde 1,52'ye gerilemiştir.

2010 yılında 1,3 milyar dolar olan ithalat ise 2016 yılında 1,9 milyar dolara yükselirken toplam ithalat içindeki payı da yüzde 0,71'den yüzde 0,95'e yükselmiştir.

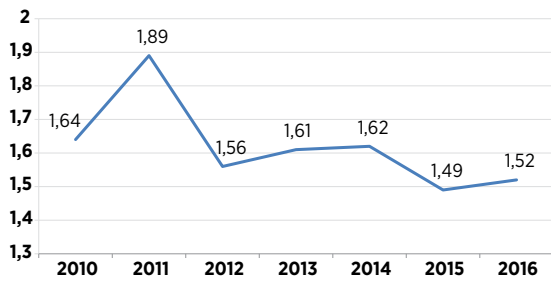
Yıllar	Kauçuk Ürünleri İhracatı	Türkiye İhracatı	İhracat Payı (Yüzde)	Kauçuk Ürünleri İthalatı	Türkiye İthalatı	İthalat Payı (Yüzde)
2010	1.870	113.883	1,64	1.325	185.544	0,71
2011	2.545	134.907	1,89	1.737	240.842	0,72
2012	2.380	152.462	1,56	1.807	236.545	0,76
2013	2.437	151.803	1,61	1.988	251.661	0,79
2014	2.554	157.610	1,62	1.913	242.177	0,79
2015	2.137	143.839	1,49	1.763	207.234	0,85
2016	2.172	142.530	1,52	1.883	198.618	0,95
2017/6	1.180	77.420	1,52	922	108.323	0,85

Tablo 28: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi Dış Ticareti (Milyon Dolar).

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Grafik 3: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İhracatı (Milyon Dolar)
Kaynak: TÜİK

Grafik 4: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İhracatının Türkiye İhracatı İçindeki Payı (Yüzde)
Kaynak: TÜİK.

2.9.2. Alt Sektör Grupları İtibarıyla İhracat

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde ihracatın alt sektörler itibarıyla dağılımı ve gelişimi de aşağıda sunulmaktadır. Kauçuk ürünleri imalatı sanayi iki alt sektörden oluşmaktadır. Bunlar 22.11 iç ve dış lastikler ile 22.19 diğer kauçuk ürünleridir. Yıllar itibarıyla her iki grubun ihracatları birbirine yakın gerçekleşmektedir. 2016 yılında iç ve dış lastik ihracatı 999 milyon dolar, diğer kauçuk ürünlerinin ihracatı 1,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Kauçuk fiyatlarındaki gelişmeler toplam ihracat değerlerini etkilemektedir.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/6
22.11	997	1.382	1.239	1.182	1.169	986	999	557
22.19	873	1.163	1.141	1.255	1.385	1.151	1.173	623
Toplam	1.870	2.545	2.380	2.437	2.554	2.137	2.172	1.180

Tablo 29: Alt Sektörler İtibarıyla İhracat (Milyon Dolar)
Kaynak: TÜİK.

İki alt sektörün ihracatında alt ürünlerin payları ve gelişimi de aşağıda sunulmaktadır. İç ve dış lastik alt grubunda en yüksek ihracat gerçekleştirilen ürünler yeni otobüs ve kamyon lastikleri ile yeni otomobil lastikleridir.

Diğer kauçuk ürünleri grubunda en çok ihracatı gerçekleştirilen ürünler ise vulkanize kauçuktan diğer eşyalar, vulkanize kauçuktan tüp ve borular ile vulkanize kauçuktan levha ve tabaka ile şeritlerdir.

ISIC	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/6
22.11.11	564	456	433	428	445	358	384	237
22.11.12	0,3	0,4	0,9	2	2	2	2	1
22.11.13	257	683	575	520	515	473	466	234
22.11.14	168	234	220	223	199	146	137	81
22.11.15	5	6	7	7	6	6	5	3
22.11.16	0,3	0,4	1	1	1	0,2	0,2	0,0
22.11.20	2	2	2	1	1	1	3	0,9
Toplam	997	1.382	1.240	1.182	1.170	986	999	557

Tablo 30: İç ve Dış Lastik Ürünleri (22.11) İhracatı (Milyon Dolar)
Kaynak: TÜİK.

ISIC	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/6
22.19.10	1	1	0,2	1	0,3	0,3	0,2	0,1
22.19.20	66	115	130	152	167	125	127	67
22.19.30	293	419	389	394	432	345	345	196
22.19.40	22	35	44	44	53	45	44	23
22.19.50	5	7	5	5	3	4	5	3
22.19.60	3	5	7	7	7	4	5	2
22.19.71	2	2	2	2	3	2	2	1
22.19.72	9	10	11	13	14	12	11	6
22.19.73	481	578	561	648	718	623	643	329
Toplam	873	1.163	1.140	1.255	1.384	1.151	1.173	623

Tablo 31: Diğer Kauçuk Ürünleri (22.19) İhracatı (Milyon Dolar)
Kaynak: TÜİK.

Not: 22.19 Diğer Kauçuk Ürünleri alt grupları ISIC Rev.4 6 digit dış ticaret bilgileri TÜİK tarafından verilmediği için alt gruplar GTİP kodlarından hesaplanmıştır. Bu nedenle toplam sayılar hem yuvarlama farklarından hem de ISIC/GTİP kod karşılıkları farklılıkları nedeni ile çok az oranda farklılık göstermektedir.

2.9.3. Alt Sektör Grupları İtibarıyla İthalat

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde ithalatın alt sektörler itibarıyla dağılımı ve gelişimi de yine aşağıda sunulmaktadır. Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin iki alt sektöründeki ithalat dağılımı şöyledir; İç ve dış lastik ürünleri alt sektörü toplam ithalatın yarısına yakınına gerçekleştirmektedir. 2016 yılında iç ve dış lastik ithalatı 979 milyon dolar olmuştur. Diğer kauçuk ürünleri ithalatı ise 2016 yılında 904 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

ISIC Kodu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/6
22.11	657	885	994	1.085	991	883	979	462
22.19	668	852	813	903	922	881	904	460
Toplam	1.325	1.737	1.807	1.988	1.913	1.763	1.883	922

Tablo 32: Alt Sektörler İtibarıyla İthalat (Milyon Dolar)
Kaynak: TÜİK.

İki alt sektörün ithalatında alt ürünlerinin payları ve gelişimi de şöyledir. İç ve dış lastik ürünleri içinde en yüksek ithalat yapılan ürün yeni otomobil lastikleri ile yeni otobüs ve kamyon lastikleridir.

Diğer kauçuk ürünleri içinde ise en yüksek ithalatı yapılan ürünler vulkanize kauçuktan diğer eşyalar, vulkanize kauçuktan tüp ve borular ile vulkanize kauçuktan levha ve tabaka ile şeritlerdir.

ISIC	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/6
22.11.11	342	351	448	459	450	413	469	240
22.11.12	14	18	15	15	16	17	16	8
22.11.13	208	393	401	472	400	334	371	159
22.11.14	49	72	76	82	71	61	61	27
22.11.15	42	47	49	51	49	45	47	21
22.11.16	3	4	4	4	3	3	3	1
22.11.20	0,3	1	1	2	3	10	11	6
Toplam	657	885	994	1.085	991	883	979	462

Tablo 33: İç ve Dış Lastik Ürünleri İthalatı (22.11) (Milyon Dolar)
Kaynak: TÜİK.

ISIC	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/6
22.19.10	6	9	9	9	9	6	5	3
22.19.20	122	175	169	196	183	148	148	74
22.19.30	115	140	113	128	132	125	139	70
22.19.40	83	103	88	90	95	96	97	49
22.19.50	17	22	22	25	24	22	22	12
22.19.60	77	105	109	109	110	126	136	66
22.19.71	11	12	13	14	13	12	12	5
22.19.72	9	14	8	10	8	8	9	4
22.19.73	241	291	301	338	368	357	353	187
Toplam	668	852	813	903	922	881	904	460

Tablo 34: Diğer Kauçuk Ürünleri İthalatı (22.19) (Milyon Dolar)
Kaynak: TÜİK.

Not: 22.19 Diğer Kauçuk Ürünleri alt grupları ISIC Rev.4 6 digit dış ticaret bilgileri TÜİK tarafından verilmediği için alt gruplar GTİP kodlarından hesaplanmıştır. Bu nedenle toplam sayılar hem yuvarlama farklarından hem de ISIC/GTİP kod karşılıkları farklılıkları nedeniyle çok az oranda farklılık göstermektedir.

2.9.4. İhracat ve İthalat Miktar ve Birim Değer Gelişmeleri

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde ihracatta miktar ve ihracat ürünleri ortalama birim değerleri 2010-2017 yılı ilk yarısı dönemi için aşağıda sunulmaktadır. Buna göre kauçuk ürünleri ihracatı miktar olarak 2010 yılında 399 bin ton iken, 2016 yılında 478 bin tona yükselmiştir. 2017 yılında ise 529 bin ton olacağı öngörülmektedir. Buna bağlı olarak 2010=100 olarak hesaplanan miktar endeksi de artış eğilimindedir.

İhracat birim fiyatları ise dünya kauçuk fiyatlarında meydana gelen dalgalanmalara bağlı olarak bu dönemde iniş-çıkışlar göstermiştir. 2010 yılında 4,69 dolar olan birim (kg) ihracat fiyatı 2013 yılında 5,84 dolara kadar yükselmiş, ancak 2016 yılında yeniden 4,54 dolara inmiştir. 2010=100 olarak hesaplanan ihracat birim değer endeksi de 2016 yılını 95,8 değerinden kapatmıştır.

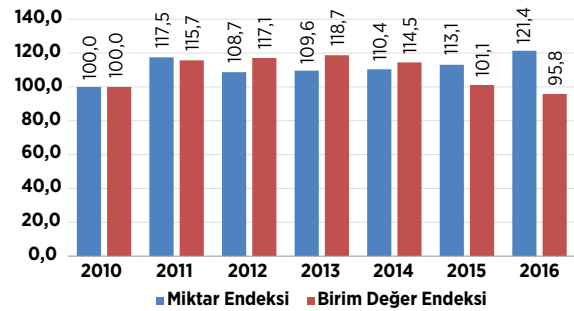
Genel imalat sanayi ile karşılaştırıldığında kauçuk sanayi miktar endeksi altında, birim fiyat endeksi ise üstünde gerçekleşmektedir.

Yıllar	Bin Ton	Milyon Dolar	İhracat Birim (Fiyat Kg/Dolar)
2010	399	1.870	4,69
2011	464	2.545	5,48
2012	421	2.380	5,65
2013	417	2.437	5,84
2014	453	2.554	5,64
2015	449	2.137	4,76
2016	478	2.172	4,54
2017 (Tahmin)	529	2.350	4,44

Tablo 35: Türkiye'nin Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İhracatı.
Kaynak: TÜİK, Çalışma Ekibi.

Göstergeler	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/6
Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İhracat Birim Değer Endeksi (2010=100) SITC 62	100	115,7	117,1	118,7	114,5	101,1	95,8	94,3
Sanayi İhracat Birim Değer Endeksi (2010=100) ISIC Rev. 4	100	111,9	108,5	108,8	107,1	96,0	91,9	91,8
Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İhracat Miktar Endeksi (2010=100) SITC 62	100	117,5	108,7	109,6	110,4	113,1	121,4	134,1
Sanayi İhracat Miktar Endeksi (2010=100) ISIC Rev. 4	100	106,8	125,1	123,2	130,4	133,4	137,9	150,6

Tablo 36: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İhracat Miktar ve Değer Endeksleri
Kaynak: TÜİK.

Grafik 5: Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İhracat Miktar ve Birim Değer Endeksleri (2010=100)
Kaynak: TÜİK

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde ithalatta miktar ve ithalat ortalama birim değerleri 2010-2017 yılı ilk yarısı dönemi için aşağıda sunulmaktadır. Buna göre kauçuk ürünleri ithalatı miktar olarak 2010 yılında 202 bin ton iken, 2016 yılında 327 bin tona yükselmiştir. 2017 yılında ise 317 bin ton olacağı öngörülmektedir.

İthal ürünlerde birim fiyatlar ise ihracat fiyatlarında olduğu gibi yine dalgalanma göstermektedir. 2010 yılında 6,56 dolar/kg olan ithalat birim fiyatı 2012 yılında 7,41 dolara kadar yükselmiştir. Ardından gerilemeye başlamış ve 2016 yılında 5,76 dolara inmiştir.

Yıllar	Bin Ton	Milyon Dolar	İthalat Birim Değer Fiyatı (Kg/ Dolar)
2010	202	1.325	6,56
2011	238	1.737	7,30
2012	244	1.807	7,41
2013	283	1.988	7,02
2014	284	1.913	6,74
2015	302	1.763	5,84
2016	327	1.883	5,76
2017 (Tahmin)	317	1.850	5,84

Tablo 37: Türkiye'nin Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İthalatı
Kaynak: TÜİK, Çalışma Ekibi.

2.9.5. İhracat Pazarları

Türkiye'nin kauçuk ürünleri imalatı sanayinde ihracat pazarları üç ana gruptan oluşmaktadır. İlk grupta Avrupa Birliği ülkeleri yer almaktadır. İkinci grubu yakın ve komşu ülkeler oluşturmaktadır. Üçüncü grupta ise ABD ve Güney Afrika Cumhuriyeti gibi uzak pazarlar yer almaktadır.

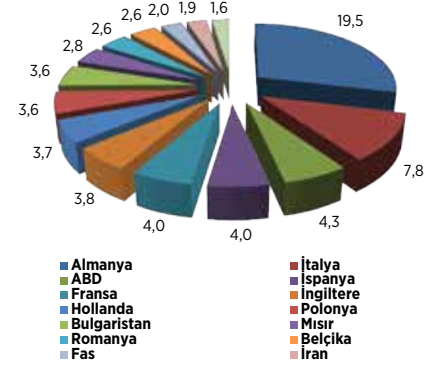
Avrupa Birliği içinde Almanya, İtalya, İspanya, Fransa, İngiltere, Hollanda ve Polonya önemli ihracat pazarlarıdır.

Komşu ve yakın ülke pazarları içinde Mısır, Fas, İran, Bulgaristan ve Romanya gibi ülkeler yer almaktadır.

Uzak pazarlar olarak ise ABD ve Güney Afrika Cumhuriyeti'ne ihracat yapılmaktadır. Alt ürün gruplarında Çin ve Tayland gibi Asya ülkelerine ihracatın başladığı görülmektedir.

Sıra	Ülke	İhracat
1	Almanya	422.788.684
2	İtalya	168.574.792
3	ABD	92.644.793
4	İspanya	86.320.902
5	Fransa	86.292.833
6	İngiltere	83.135.537
7	Hollanda	79.378.442
8	Polonya	78.316.340
9	Bulgaristan	78.102.228
10	Mısır	60.876.924
11	Romanya	56.851.081
12	Belçika	56.190.539
13	Fas	43.051.831
14	İran	40.962.061
15	Güney Afrika Cumhuriyeti	35.606.372

Tablo 38: Kauçuk Ürünleri İhracat Pazarları (Dolar, 2016)
Kaynak: TÜİK.

Grafik 6: Türkiye'nin Kauçuk Ürünleri İhracat Pazarları (Yüzde, 2016)
Kaynak: TÜİK

İki ana alt ürün grubu itibarıyla ihracat pazarları değerlendirildiğinde iç ve dış lastik ürünleri ihracatında ilk pazarları Almanya, İtalya, Mısır, Hollanda ve İngiltere oluşturmaktadır. Mısır ve Fas dışındaki pazarlar AB ülkeleridir.

Sıra	Ülke	İhracat
1	Almanya	155.580.466
2	İtalya	104.703.638
3	Mısır	53.621.007
4	Hollanda	50.703.880
5	İngiltere	46.443.532
6	İspanya	37.862.454
7	Fransa	34.821.718
8	Belçika	34.397.941
9	Fas	32.301.798
10	Polonya	29.082.983

Tablo 39: İç ve Dış Lastik İmalatı Ürünleri Pazarı (22.11) (Dolar, 2016)
Kaynak: TÜİK.

Diğer kauçuk ürünleri ihracatında ise ilk 5 pazar Almanya, ABD, Bulgaristan, İtalya ve Fransa'dır. İlk 10 ülke içinde ABD hariç diğer tüm pazarlar AB üyesi ülkelerdir.

Sıra	Ülke	İhracat
1	Almanya	267.208.218
2	ABD	70.642.204
3	Bulgaristan	69.416.993
4	İtalya	63.871.154
5	Fransa	51.471.115
6	Polonya	49.233.357
7	İspanya	48.458.448
8	Romanya	40.546.464
9	İngiltere	36.692.005
10	Hollanda	28.674.562

Tablo 40: Diğer Kauçuk Ürünleri Pazarı (22.19) (Dolar, 2016)
Kaynak: TÜİK.

Türkiye diğer kauçuk ürünleri ihracatında en çok ihracat yaptığı üç alt ürün grubu bulunmaktadır. Vulkanize kauçuktan diğer eşyalar ihracatı 2016 yılında 643 milyon dolar olup en çok ihracat Almanya'ya gerçekleştirilmiştir. Bu ürün grubunda ilk 10 ihracat pazarını AB ülkeleri oluşturmaktadır.

Sıra	Ülkeler	İhracat	Payı (%)
1	Almanya	189	29,4
2	Bulgaristan	61	9,5
3	İspanya	36	5,6
4	Fransa	31	4,8
5	Polonya	30	4,7
6	İtalya	22	3,4
7	Romanya	20	3,1
8	İngiltere	20	3,0
9	Slovakya	16	2,5
10	Macaristan	16	2,5
	Toplam	643	

Tablo 41: Türkiye'nin Vulkanize Kauçuktan Diğer Eşyalar İhracatında İlk 10 Ülke (Milyon Dolar, 2016).

Kaynak: TÜİK, COMTRADE.

Türkiye'nin vulkanize tüp boru ve hortum ihracatı ise 2016 yılında 345 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu ürün grubunda en yüksek ihracat 60 milyon dolar ile Almanya'ya ve 53 milyon dolar ile ABD'ye yapılmaktadır. Bu ülkeleri AB üyeleri takip ederken en çok ihracat yapılan ilk 10 ülke içinde Tayland ve Çin'de bulunmaktadır.

Sıra	Ülkeler	İhracat	Payı (%)
1	Almanya	60	17,3
2	ABD	53	15,3
3	İtalya	30	8,7
4	Fransa	19	5,4
5	Polonya	15	4,3
6	İngiltere	12	3,6
7	Belçika	10	2,8
8	Hollanda	9	2,5
9	Tayland	9	2,5
10	Çin	9	2,5
	Toplam	345	

Tablo 42: Türkiye'nin Vulkanize Tüp Boru Hortum İhracatında İlk 10 Ülke (Milyon Dolar, 2016)

Kaynak: TÜİK, COMTRADE.

Vulkanize kauçuktan kordon levha ve şerit ihracatı 2016 yılında 127 milyon dolar olmuştur. İhracatta ilk sırada 17 milyon dolar ile Almanya yer almaktadır. Romanya 14 milyon dolar ile ikinci sıradadır. İtalya, Çek Cumhuriyeti ve Bulgaristan gibi 3 AB üyesi ülke dışında bu üründe en çok ihracat yapılan ve ilk 10 pazar içinde yer alan diğer ülkeler Belarus, ABD, İran, Çin ve Rusya'dır. Bu ürün grubunda geniş bir ülke yelpazesine ihracat yapılmaktadır.

Sıra	Ülkeler	İhracat	Payı (%)
1	Almanya	17	13,2
2	Romanya	14	10,9
3	İtalya	10	7,5
4	Bulgaristan	6	5,0
5	Belarus	6	4,4
6	ABD	5	4,1
7	Çek Cumhuriyeti	5	4,0
8	İran	4	3,3
9	Çin	4	3,1
10	Rusya	3	2,5
	Toplam	127	

Tablo 43: Türkiye'nin Vulkanize Kauçuktan Kordon Levha Şerit İhracatında İlk 10 Ülke (Milyon Dolar, 2016)

Kaynak: TÜİK, COMTRADE.

2.9.6. İthalat Yapılan Ülkeler

Türkiye'nin kauçuk ürünleri ithalatı yaptığı ülkeler iki ana gruba ayrılmaktadır. İlk grupta Avrupa Birliği ülkeleri yer almaktadır. Almanya ilk sıradadır. İkinci sırada Romanya bulunmaktadır. İkinci grubu ise kauçuk hammaddesine de sahip olan Malezya ve Güney Kore gibi ülkeler oluşturmaktadır.

Ülkeler	Bin Ton	Milyon Dolar	Miktar Pay (%)	Değer Pay (%)
Almanya	13,6	107,0	8,6	9,1
Romanya	16,0	82,8	10,1	7,0
İtalya	9,4	68,8	5,9	5,8
Slovakya	13,1	52,7	8,3	4,5
Güney Kore	13,2	51,7	8,3	4,4
Malezya	9,3	51,5	5,9	4,4
Fransa	5,3	43,4	3,3	3,7
İspanya	8,0	41,8	5,1	3,5
Polonya	9,5	39,2	6,0	3,3
Çek Cumhuriyeti	6,3	33,2	4,0	2,8
İlk 10 Ülke	103,9	572,1	65,6	48,5
Diğerleri	54,6	284,9	34,4	24,1
Toplam	158,5	1.180,0	100,0	100,0

Tablo 44: Türkiye'nin Ülkeler İtibarıyla Kauçuk Ürünler İthalatı (2017/6)

Kaynak: TÜİK.

Diğer kauçuk ürünleri içinde seçilmiş önemli ürünlerin ithalatında öne çıkan ülkeler aşağıda sunulmaktadır. Vulkanize kauçuktan diğer eşyalar ithalatında ilk sırada yüzde16,4 payı ile Almanya yer almaktadır. Çin, İtalya ve Romanya'dan benzer tutarlarda ithalat yapılmaktadır. İthalat ağırlıklı olarak AB ülkelerinden yapılırken ABD ve Hindistan diğer ithalat yapılan iki ülkedir.

Sıra	Ülkeler	İthalat	Payı (%)
1	Almanya	58	16,4
2	Çin	39	11,1
3	İtalya	35	9,9
4	Romanya	33	9,3
5	Fransa	21	6,0
6	Çek Cumhuriyeti	20	5,6
7	ABD	16	4,4
8	Hindistan	15	4,4
9	İngiltere	13	3,5
10	Slovakya	12	3,4
Toplam		353	

Tablo 45: Türkiye'nin Vulkanize Kauçuktan Diğer Eşyalar İthalatında İlk 10 Ülke (Milyon Dolar, 2016)
Kaynak: TÜİK, COMTRADE.

Vulkanize kauçuktan kordon levha şerit ithalatında ilk iki sırada İtalya ve Almanya yer almaktadır. İlk on ülke içinde ABD ve Çin dışında ithalat yapılan diğer ülkeler AB üyesi ülkelerdir.

Sıra	Ülkeler	İthalat	Payı (%)
1	İtalya	30	20,2
2	Almanya	24	16,2
3	ABD	11	7,3
4	Belçika	8	5,5
5	Romanya	7	5,0
6	Çin	7	4,5
7	Fransa	6	4,4
8	İspanya	5	3,6
9	İngiltere	5	3,4
10	Çek Cumhuriyeti	5	3,4
Toplam		148	

Tablo 46: Türkiye'nin Vulkanize Kauçuktan Kordon Levha Şerit İthalatında İlk 10 Ülke, (Milyon Dolar, 2016)
Kaynak: TÜİK, COMTRADE.

Vulkanize tüp boru ve hortum ithalatında ise ilk 10 ülke içinde ilk iki sırayı İtalya ve Almanya almaktadır. Bu ürün grubunda ilk 10 ithalatçı içinde 6 AB üyesi ülke dışında Çin, Güney Kore, ABD ve Japonya da bulunmaktadır.

Sıra	Ülkeler	İthalat	Payı (%)
1	İtalya	25	18,0
2	Almanya	20	14,7
3	Çek Cumhuriyeti	14	10,0
4	Çin	11	8,1
5	Güney Kore	11	7,6
6	ABD	9	6,8
7	Romanya	8	5,6
8	Bulgaristan	8	5,5
9	Japonya	6	4,4
10	Fransa	5	3,7
Toplam		139	

Tablo 47: Türkiye'nin Vulkanize Tüp Boru Hortum İthalatında İlk 10 Ülke (Milyon Dolar, 2016)
Kaynak: TÜİK, COMTRADE.

2.10. Kauçuk Sektöründe Uygulanan UR-GE Projeleri

2010/8 Sayılı Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesine İlişkin Tebliğ çerçevesinde hazırlanan ve uygulanan UR-GE projeleri kamu tarafından desteklenmektedir. Kauçuk sektöründe bu kapsamda 1 URGE projesi tamamlanmış, 2 UR-Ge projesi ise halen sürdürülmektedir.

1. OSTİM Kauçuk Teknolojileri Kümelenmesi-Kauçuk Sektöründe Teknoloji Odaklı İşbirlikleri ile Uluslararası Rekabetin Geliştirilmesi Projesi

OSTİM Kauçuk Teknolojileri Kümelenmesi "Kauçuk Sektöründe Teknoloji Odaklı İşbirlikleri ile Uluslararası Rekabetin Geliştirilmesi Projesi" uygulamıştır. Bu proje ile temel amaçlar kullanılan teknolojinin iyileştirilmesi, hammadde konusunda yüzde 100 dışa bağlı olan kauçuk sektöründe ucuz hammadde tedariki çalışmaları yapılması, mevcut ihracat yapan firmaların ihracat hacimlerinin artırılması ile ihracat yapmayan firmaların ihracat yapabilir seviyeye gelmesinin sağlanması olmuştur. Bu amaçla birçok etkinliğin gerçekleştirildiği proje Kasım 2016 tarihinde bitmiştir.

2. İKMİB-Kauçuk Sanayicileri Derneği-Kauçuk Mükemmeliyet Merkezi URGE Projesi

İKMİB ve Kauçuk Sanayicileri Derneği tarafından kauçuk mükemmeliyet merkezi oluşturulması hedefi çerçevesinde başlatılan ve halen yürütülen projedir. Proje 3 yıl sürecek olup teknoloji ve yüksek katma değerli ürünlerin üretimi ve ihracatına ağırlık verilecektir.

3. OSTİM Kauçuk Sektöründe Katma Değerli Ürün ve Yeni Pazar Hedefi İle Uluslararası Rekabetin Geliştirilmesi Projesi

OSTİM Kauçuk Teknolojileri Kümelenmesi, kauçuk sektöründe hizmet veren ve değer zincirinde yer alan üye firmalardan oluşmaktadır. OSTİM Kauçuk Teknolojileri Kümelenmesinin yeni URGE projesi 2017 Haziran ayında onaylanmıştır. Daha sonra yapılan ihale sonucunda İhtiyaç Analizi firması seçilmiş ve Eylül ayı içinde ihtiyaç analizi onayı alınmıştır. Eğitim ve danışmanlık ağırlıklı gerçekleşecek olan projede genel eğitimler, kauçuk eğitimleri, yurtdışı pazarlama faaliyetleri yapılacak olup ihracata en az iki ülkenin daha katılması hedeflenmektedir.

3. BÖLÜM: DÜNYA KAUCUK ÜRÜNLERİ İMALATI SANAYİ VE TÜRKİYE’İN KONUMU

Dünya kauçuk ürünleri imalatı sanayi ve Türkiye’nin konumu bölümünde üretim ve üretici ülkeler, dünya ticareti ile ihracatçı ve ithalatçı ülkeler ve Türkiye’nin konumu başlıklarına yer verilmektedir.

3.1. Dünya Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi Üretimi ve Tüketimi

Dünya kauçuk ürünleri imalatı sanayinin temel hammaddesi doğal ve sentetik kauçuklardır. Sanayinin üretim büyüklükleri içinde belirleyici olan hammadde üretimindeki gelişmeler olmaktadır. Bu çerçevede ilk olarak kauçuk hammaddesi üretimi ve tüketimine ilişkin bilgiler sunulmaktadır.

3.1.1. Dünya Kauçuk Hammadde Üretimi ve Tüketimi

3.1.1.1. Dünya Kauçuk Hammadde Üretimi

Dünya kauçuk hammadde üretimi iki önemli kaynağa dayanmaktadır. Bunlardan ilki doğal kauçuk üretimidir. İkincisi ise sentetik kauçuk üretimidir. Yıllar itibarıyla değerlendirildiğinde 2000 yılında 17,6 milyon ton olan dünya kauçuk hammadde üretimi 2010 yılında 24,5 milyon tona yükselmiş, 2016 yılında ise 27,2 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Doğal kauçuk ve sentetik kauçuk üretimi birlikte artıyor olmakla birlikte toplam üretim içinde doğal kauçuğun payının arttığı görülmektedir. Bu genel eğilim özellikle sentetik üretimin yarattığı çevresel etkiler nedeniyle kuvvetlenmektedir.

Yıllar	Doğal Kauçuk	Sentetik Kauçuk	Toplam
2000	6.762	10.870	17.632
2005	8.996	12.025	21.022
2010	10.393	14.124	24.517
2011	11.055	15.098	26.153
2012	11.329	15.083	26.413
2013	10.454	15.224	25.660
2014	12.142	14.072	26.214
2015	12.271	14.501	26.772
2016	12.401	14.822	27.223

Tablo 48: Dünya Kauçuk Hammadde Üretimi (Bin Ton)
Kaynak: International Rubber Study Group.

Dünya doğal kauçuk üretiminin yüzde 86,5’i 6 ülke tarafından gerçekleştirilmektedir. Tayland ve Endonezya toplam üretimin yüzde 58’ine sahiptir. Diğer dört ülke ise Malezya, Hindistan, Vietnam ve Çin’dir.

Doğal kauçuk üretiminin Güney Doğu ve Doğu Asya ülkelerinde yoğunlaşmış olması bu ülkelere kauçuk ürünleri imalatı sanayinde doğal bir avantaj sağlamaktadır. Bu ülkeler hem hammaddeye hem de hızlı büyüyen Asya tüketim pazarına yakınlıkları ile rekabet güçlerini artırmaktadır. Sentetik kauçuk üretiminin dağılımında ise Asya Pasifik bölgesi yüzde 50 pay almaktadır. Amerika kıtasının payı yüzde 22’dir.

Avrupa Birliği ülkelerinin payı yüzde 6’ya kadar gerilemiştir. Diğer Avrupa ülkeleri ile Orta Asya ve Yakın Doğu ülkelerinin payı ise yüzde 10 olarak gerçekleşmektedir. Diğer geri kalan ülkelerin payı ise yüzde 12’dir. Sentetik kauçuk üretiminde Çin, ABD ve Almanya en önemli üç büyük üreticidir.

3.1.1.2 Dünya Kauçuk Hammadde Tüketimi

2011 yılında 26,1 milyon ton olan dünya toplam kauçuk hammadde üretimi 2016 yılında 27,2 milyon tona çıkmış ve yılda ortalama yüzde 0,55 artış göstermiştir. 2016 yılında dünya toplam kauçuk hammadde üretiminin yüzde 46’sını doğal kauçuk, yüzde 54’ünü de sentetik kauçuklar oluşturmuştur.

2011 yılında 17,4 milyon ton olan dünya toplam kauçuk hammadde ihracatı 2016 yılında 18,0 milyon tona çıkmış ve yılda ortalama yüzde 0,4 artış göstermiştir. 2016 yılında toplam kauçuk hammadde ihracatının yüzde 51’ini doğal kauçuk, yüzde 49’unu ise sentetik kauçuklar oluşturmuştur.

2011 yılında 26,4 milyon ton olan dünya toplam kauçuk hammadde tüketimi 2016 yılında 27,5 milyon tona çıkmış ve yılda ortalama yüzde 0,65 artış göstermiştir. 2016 yılında toplam kauçuk hammadde tüketiminin yüzde 46’sını doğal kauçuk, yüzde 54’ünü ise sentetik kauçuklar oluşturmuştur.

		2011	2016
Üretim	Doğal Kauçuk	11,0	12,4
	Sentetik Kauçuk	15,1	14,8
	Toplam	26,1	27,2
İhracat	Doğal Kauçuk	8,7	9,1
	Sentetik Kauçuk	8,7	8,9
	Toplam	17,4	18,0
Tüketim	Doğal Kauçuk	10,8	12,6
	Sentetik Kauçuk	15,6	14,9
	Toplam	26,4	27,5

Tablo 49: Dünya Kauçuk Hammadde Üretim, Ticaret ve Tüketimi (Milyon Ton)
Kaynak: International Rubber Study Group.

Dünya kauçuk hammadde tüketiminde Asya Pasifik bölgesi ilk sırayı almaktadır. Asya Pasifik bölgesi 2016 yılı itibarıyla hammaddenin yüzde 64’ünü tüketmiştir. ve yıllar itibarıyla tüketim artışı sürmektedir. Diğer bölgelerde ise hammadde tüketim artışı daha sınırlıdır ve daha çok sentetik kauçuk hammaddesi tüketilmektedir.

Bölgeler / Hammadde	2014	2015	2016
Doğal Kauçuk Toplam	12.181	12.140	12.600
Asya Pasifik	8.916	8.835	9.226
Avrupa ve Yakın Asya İle Orta Doğu	1.553	1.597	1.665
Amerika	1.712	1.709	1.709
Sentetik Kauçuk Toplam	14.159	14.644	14.936
Asya Pasifik	7.706	7.939	8.226
Avrupa ve Yakın Asya İle Orta Doğu	3.523	3.633	3.684
Amerika	2.930	3.072	3.026

Tablo 50: Dünya Kauçuk Hammaddesi Tüketiminde Bölgeler (Bin Ton)
Kaynak: International Rubber Study Group.

Kauçuk hammaddesinin en büyük tüketici ülkeleri Çin, ABD, Almanya ve Japonya'dır. Çin, ABD, Almanya, Fransa ve İtalya gibi bazı ülkeler giderek doğal kauçuk ithalatına yönelmeye başlamışlardır. Çin ve Hindistan gibi ülkeler hem kauçuk hammaddesinin üretiminde hem de kauçuk mamul maddelerin üretiminde yer alırken ABD, Japonya, Almanya gibi ülkeler katma değeri yüksek ürünlerin üretimini yapmakta ve hammadde üretimini sınırlı tutmaktadır.

Önümüzdeki süreçte doğal kauçuk hammaddesi üretimi ve tüketiminin sentetik kauçuk hammaddesi üretimi ve tüketiminden daha hızlı büyüyeceği öngörülmektedir. Bunun en önemli nedenlerinden birisi doğal kauçuk üretimindeki iyileştirmeler, verimlilik artışı ve doğal kauçuğa erişimin kolaylaştırılmasıdır. Daha önemlisi ise kauçuğu tüketen sanayilerin doğal kauçuğu üreten Çin, Hindistan, Malezya gibi Asya ülkelerine kayması, bu ülkelerde doğal kauçuktan yapılmış ara ürünleri tüketen büyük sanayi tesislerinin kurulmuş olması ve bu sanayilerin doğal kauçuktan yana tercihlerini kullanmış olmalarıdır.

Sentetik kauçuk hammaddeleri içinde en yüksek tüketim payına sahip olan ürün stirenbutadien-SBR'dir. Bunu polibutadiene kauçuk, butil kauçuk, etilen-propilen kauçuk izlemektedir. Sentetik kauçuk üretim teknolojilerindeki yenilikler ile birlikte daha rekabetçi fiyatlar ile erişime sunulmaktadır.

3.1.1.3. Kauçuk Hammadde Fiyatları

Kauçuk hammadde fiyatları sanayideki tüm ürün fiyatlarını belirleyen ana unsurdur. Bu nedenle sanayideki gelişmelerde etkili olmaktadır. Kauçuk hammadde fiyatları doğal kauçuk fiyatları ve sentetik kauçuk fiyatları olarak iki ana gruptan oluşmaktadır.

Bu çerçevede her iki grup hammadde fiyatları da son yıllarda önemli dalgalanma göstermektedir. Kauçuk hammadde fiyatları diğer emtia fiyatları ile petrol fiyatlarındaki gelişmelerden de etkilenmektedir.

Doğal ve sentetik kauçuk fiyatları 2012 yılından itibaren düşmeye başlamış, ardından 2015 ve 2016 yılı ilk yarısında daha kuvvetli bir gerileme süreci yaşanmıştır. 2016 yılı son çeyreğinde itibaren ise fiyatlarda başlayan artış 2017 yılında yine sert iniş ve çıkışlar göstermeye devam etmektedir. Kauçuk fiyatları da diğer emtia fiyatları gibi hem arz/talep yönünden hem de küresel mali piyasalardaki gelişmelerden etkilenmektedir.

Dönemler	Doğal Kauçuk SGX RSS3 (Ton/Dolar)	Sentetik Kauçuk ABD SBR (Ton/Dolar)	Doğal kauçuk/ Sentetik Kauçuk Fiyatı Oranı* (Yüzde)	Petrol Fiyatı (Brent Varil/Dolar)
2014 Q4	1.608	2.630	61,1	99,7
2015 Q1	1.744	2.396	72,8	54,9
2015 Q2	1.824	2.041	89,4	62,9
2015 Q3	1.347	2.108	63,9	51,1
2015 Q4	1.266	2.095	60,4	44,7
2016 Q1	1.456	2.003	72,7	33,7
2016 Q2	1.494	1.903	78,5	45,5
2016 Q3	1.573	2.069	76,0	45,8
2016 Q4	2.226	2.122	104,9	49,2
2017 Q1	2.350	2.223	105,7	53,7
2017 Q2	1.720	2.145	80,2	48,5
2017 Q3	1.837	1.670	103,8	56,5

Tablo 51: Kauçuk Hammadde Fiyatları
Kaynak: International Rubber Study Group. *SGX, RS33/ ABD SBR

3.1.2. Dünya Kauçuk Ürünleri Üretimi ve Tüketimi

Dünya kauçuk ürünleri üretimi iki ana grupta toplanmaktadır. Bunlardan ilki taşıt araçları iç ve dış lastikleridir. İkinci grup ise endüstriyel kauçuk ürünleri üretimidir.

3.1.2.1. Dünya Lastik Üretimi ve Tüketimi

Dünya lastik üretiminde ülkelerden çok üretime ve pazara hakim olan firmalar/markalar belirleyici olmaktadır. Bu firmaların tamamı kendi ülkelerinin dışında ve birden fazla ülkede üretim yapmaktadır. İlk 10 büyük firma Japonya, Fransa, ABD, Almanya, İtalya, Güney Kore, Tayvan ve Çine ait firmalardır. İlk 10 içinde 3 Japon firması bulunmaktadır. Diğer ülkelerin ise birer firması yer almaktadır. Bu firmalar özellikle yeni üretilen taşıt araçları pazarında önemli paya sahiptir. Bu on firma küresel ölçekte teknoloji geliştirme alanında da öncülük etmektedir. Diğer ülkelerin de çok sayıda lastik üreticisi bulunmaktadır. Ancak bunlar daha çok kendi iç pazarlarına yönelik üretim yapmaktadır.

Dünya'da lastik üretimi doğrudan taşıt araçları üretimi ve satışları ile yenileme pazarı talebi ile şekillenmektedir. Dünya lastik satışları aşağıda sunulmaktadır. Bu veriler içinde motorlu kara taşıtları, traktör, iş makineleri, bisiklet ve motosiklet lastikleri de dahildir. 2014 yılında 2,8 milyar adet olan toplam satışlar 2016 yılında 3,1 milyar adete ulaşmıştır. Lastik satışlarının 2017 yılında 3,4 milyara, 2018 yılında ise 3,6 milyar adete ulaşacağı öngörülmektedir.

Lastik satışlarının yüzde 40'a yakını Asya Pasifik bölgesinde gerçekleşmektedir. Avrupa da ikinci büyük pazar olmayı sürdürmektedir. Kuzey ve Güney Amerika'da diğer önemli ve büyük pazarlardır.

Bölgeler	2014	2015	2016	2017 (Tahmin)	2018 (Tahmin)
Asya Pasifik	1.025	1.100	1.170	1.240	1.380
Kuzey Amerika	495	515	560	615	640
Avrupa	690	695	720	790	810
Afrika Orta Doğu	95	97	105	115	128
Güney Amerika	390	410	425	490	520
Diğer	140	120	110	100	90
Toplam Dünya	2.835	2.937	3.090	3.350	3.568

Tablo 52: Dünya Lastik Satışları (Milyon Adet)

Kaynak: Tech Archival, World Tire Market, Assessment and Forecast to 2018.

3.1.2.2. Dünya Endüstriyel Kauçuk Ürünleri Üretimi ve Tüketimi

Dünya endüstriyel kauçuk ürünleri talebi ve tüketimi yıllar itibarıyla artışı sürdürmektedir. 2011 yılında 105,5 milyar dolar olan tüketim 2016 yılında 139,7 milyar dolara ulaşmıştır. Endüstriyel kauçuk ürünleri tüketiminin 2021 yılında ise 181,5 milyar dolara ulaşacağı öngörülmektedir.

Asya Pasifik endüstriyel kauçuk ürünlerinin tüketiminde en büyük pazar haline gelmiştir. 2011 yılında 46,4 milyar dolar olan pazar büyüklüğü, 2016 yılında 67,7 milyar dolara ulaşmış olup, 2021 yılında ise 95,7 milyar dolar olacağı öngörülmektedir. Asya Pasifik bölgesindeki sürükleyici ülkeler Çin ile diğer gelişen ülkelerdir.

Kuzey Amerika ile Avrupa'da pazar daha yavaş büyümektedir. Afrika ve Ortadoğu ile Orta ve Güney Amerika pazarlarının da göreceli olarak daha hızlı büyüme göstermesi beklenmektedir.

Bölgeler Ülkeler	2011	2016	2021
Kuzey Amerika	21.600	26.240	31.000
ABD	17.600	21.450	24.830
Kanada ve Meksika	4.000	4.970	6.170
Batı Avrupa	22.030	25.030	28.150
Asya Pasifik	46.400	67.700	95.700
Çin	23.770	38.200	57.900
Japonya	8.480	9.740	10.900
Diğer Asya Pasifik	14.150	19.760	26.900
Orta ve Güney Amerika	4.150	5.900	7.900
Doğu Avrupa	6.990	8.770	10.850
Afrika ve Ortadoğu	4.330	5.880	7.900
Toplam	105.500	139.700	181.500

Tablo 53: Dünya Endüstriyel Kauçuk Ürünleri Talebi (Milyon Dolar)

Kaynak: Freedonia Group, Global Industrial Rubber Market Report 2016-2021.

Dünya endüstriyel kauçuk ürünlerinin üretiminde ise Çin gibi gelişen ülkeler kapasite ve miktar olarak hızlı büyümekle birlikte gelişmiş ülkeler halen üretim, ürün teknolojisi ve yüksek katma değerli ürünleri ile liderliklerini sürdürmektedir.

ABD, Almanya, Japonya, İngiltere, Fransa, İsveç bu alanda önemli üretici ülkelerdir. Bu ülkeler sanayide uluslararası nitelikte faaliyet gösteren firmalara sahiptir. Söz konusu firmalar küresel ölçekte pazarlara yön vermektedir. Gelişen ülkelerde ise firmalar daha çok kapasite odaklı ve daha düşük katma değerli üretimde yer almaktadır.

Endüstriyel kauçuk ürünleri üretiminde en büyük payı otomotiv, savunma, havacılık ve uzay sanayi gibi sanayiler için üretim yapılan mekanik kauçuk ürünler almaktadır. Yatırım malları ile dayanıklı tüketim mallarına yönelik ürünlerin üretimi ise ikinci sırada yer almaktadır. Son dönemlerde daha iyi performans gösteren niş ürünlerin üretimi de genişlemektedir.

Kauçuk ürünlerinin artan performans ve kalitesi yenileme pazarındaki talebi ise sınırlamaya başlamıştır. Mevcut aktif parkları hızla genişlemekte, ancak yenileme süreleri de uzamaktadır.

3.2. Dünya Kauçuk Ürünleri Dış Ticareti

Dünya kauçuk ürünleri ihracatı dünya ticaretinden yüzde 1,0'e yakın bir pay almaktadır. Kauçuk ürünleri dış ticaret büyüklüğü kauçuk hammaddesi fiyatlarındaki dalgalanmadan etkilenmektedir. Bu nedenle dış ticaret büyüklüğünü miktar artışlarından çok fiyat dalgalanmaları belirlemektedir.

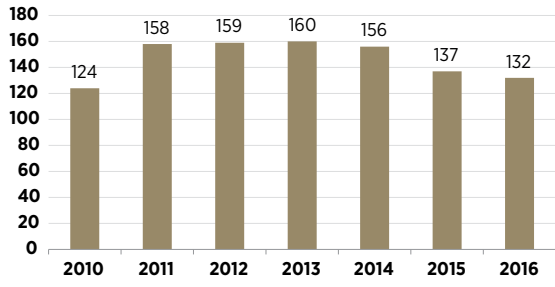
Bu çerçevede 2010 yılından bu yana kauçuk ürünleri ihracatında dalgalanmalar görülmektedir. 2010 yılında 124 milyar dolar olan ihracat 2013 yılında 160 milyar dolara yükselmiş, ardından gerilemeye başlayarak 2016 yılında 132 milyar dolara kadar inmiştir.

Kauçuk ürünleri ihracatının dünya mal ihracatı içindeki payı da dalgalanmalar göstermektedir. 2010 yılında yüzde 0,81 olan pay, 2012 yılında yüzde 0,89'a kadar yükseldikten sonra, 2016 yılında yüzde 0,83 olmuştur.

Yıllar	Dünya Mal İhracatı (Milyar Dolar)	Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatı (Milyar Dolar)	Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatı Pay (%)
2010	15.240	124	0,81
2011	17.816	158	0,89
2012	17.850	159	0,89
2013	18.270	160	0,88
2014	18.427	156	0,85
2015	16.485	137	0,83
2016	15.955	132	0,83

Tablo 54: Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatı ve Dünya Ticareti İçindeki Payı

Kaynak: BM Ticaret Veri Tabanı, Dünya Ticaret Örgütü.

Grafik 7: Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatı (Milyar Dolar)
Kaynak: BM Ticaret Veri Tabanı, Dünya Ticaret Örgütü.

Kauçuk ürünleri dünya ticareti iki ana gruba ayrılmaktadır. Bunlardan ilki iç ve dış lastiklerdir. Dünya iç ve dış lastik ihracatı 2010 yılında 70 milyar dolar olduktan sonra 2012 yılında 93 milyar dolara sızramıştır. İzleyen yıllarda ise gerileme yaşayarak 2016 yılında 73 milyar dolara inmiştir. Bu grup içinde ticarete konu olan en önemli alt ürün grubu yeni otomobil lastikleridir. İkinci sırada ise yeni otobüs, kamyon ve uçak lastikleri gelmektedir.

ISIC	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
22.11.11	35.426	44.955	44.339	44.693	43.297	38.208	37.208
22.11.12	1.912	2.442	2.414	2.493	2.609	2.376	2.115
22.11.13	21.290	28.872	28.973	28.425	27.961	23.650	21.659
22.11.14	7.456	10.825	11.840	11.150	9.880	8.366	8.204
22.11.15	2.210	3.030	3.097	3.154	3.046	2.547	2.315
22.11.16	105	138	126	122	99	72	66
22.11.20	560	734	713	756	687	653	603
Toplam	69.796	91.912	91.502	90.793	87.579	75.873	72.170

Tablo 55: Dünya İç ve Dış Lastik Ürünleri (22.11) İhracatı (Miyon Dolar)
Kaynak: Trademap.

İkinci ana alt grubu oluşturan diğer kauçuk sanayi ürünleri ihracatı ise 2010 yılında 54 milyar dolar iken 2013 yılında 69 milyar dolara yükselmiştir. Daha sonraki yıllarda ise gerileyerek 2016 yılında 59 milyar dolara inmiştir. Diğer kauçuk sanayi ürünleri içinde dış ticarete en çok konu olan mal grubu vulkanize olmuş diğer kauçuk sanayi ürünleridir.

ISIC	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
22.19.10	268	328	337	391	367	322	291
22.19.20	12.819	16.721	16.452	15.555	14.501	11.476	10.115
22.19.30	7.301	9.028	8.986	9.363	10.027	8.987	8.835
22.19.40	4.994	6.048	6.007	6.127	5.873	5.120	4.826
22.19.50	1.182	1.465	1.448	1.474	1.441	1.284	1.314
22.19.60	5.637	6.692	6.922	6.836	6.800	6.641	6.291
22.19.71	1.210	1.321	1.345	1.187	1.179	1.092	1.114
22.19.72	632	728	716	766	818	776	747
22.19.73	20.254	24.077	24.147	26.664	27.636	25.269	24.547
Toplam	54.337	66.475	66.360	68.363	68.641	60.968	58.081

Tablo 56: Dünya Diğer Kauçuk Ürünleri (22.19) İhracatı (Milyon Dolar)
Kaynak: Trademap.

3.3. Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatçıları ve İthalatçıları

Dünya kauçuk ürünleri ticaretinde ihracatçı ve ithalatçı ülkeler bu bölümde incelenmekte ve değerlendirilmektedir.

3.3.1. Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatçıları

Kauçuk ürünleri ihracatında ilk sırada 19,3 milyar dolar ile Çin yer almaktadır. İkinci sırada 13,8 milyar dolar ile Almanya bulunmaktadır. ABD 10,2 milyar dolar ihracatı ile üçüncü sıradadır. Japonya, Tayland ve Fransa ilk üçü izleyen diğer üç ülkedir. Daha sonra Güney Kore ve İtalya sıralanmaktadır.

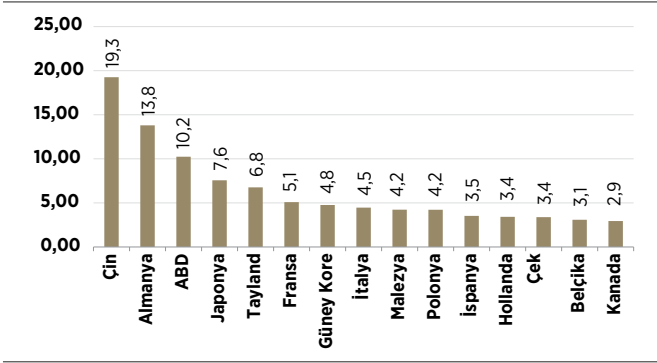
Kauçuk hammadde bakımından zengin bir ülke olan Malezya 4,2 milyar dolar ihracatı ile dokuzuncu büyük ihracatçıdır. Daha sonraki beş sırayı Avrupa ülkeleri almaktadır. Kanada 2,9 milyar dolar ihracatı ile on beşinci sırada yer almaktadır.

Kauçuk sanayi ürünleri ihracatında Çin liderlik yaparken Avrupa Birliği'nin önemli ülkeleri ihracatta ilk sıralarda yer almaktadır. Bunun yanı sıra Orta Avrupa ülkelerinin tamamı önemli ihracatçı ülkeler haline gelmişlerdir.

Üç kuzey Amerika ülkesi ABD, Kanada ve Meksika da ihracatçıdır. Asya'dan kauçuk hammadde bakımından zengin olan Tayland, Malezya ve Hindistan da önemli ihracatçı ülkelerdir.

Sıra	Ülkeler	İhracat
1	Çin	19.253.359.645
2	Almanya	13.796.837.232
3	ABD	10.231.680.273
4	Japonya	7.563.328.912
5	Tayland	6.755.924.118
6	Fransa	5.084.932.199
7	Güney Kore	4.758.418.052
8	İtalya	4.458.584.672
9	Malezya	4.226.340.993
10	Polonya	4.214.391.740
11	İspanya	3.519.220.066
12	Hollanda	3.410.922.199
13	Çek Cumhuriyeti	3.379.632.358
14	Belçika	3.077.951.592
15	Kanada	2.941.400.053
16	İngiltere	2.430.029.029
17	Hindistan	2.322.936.505
18	Meksika	2.321.879.641
19	Slovakya	2.310.604.987
20	Macaristan	2.306.006.260

Tablo 57: Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatçıları-İlk 20 Ülke (Dolar, 2016)
Kaynak: BM Ticaret Veri Tabanı.

Grafik 8: Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatçıları (Milyar Dolar, 2016)
Kaynak: BM Ticaret Veri Tabanı.

Kauçuk sanayinde önemli ihracatçı ülkeler alt ürün grupları itibarıyla aşağıda değerlendirilmektedir. Alt ürün gruplarında 2016 yılı itibarıyla ilk 10 büyük ihracatçı ihracat büyüklükleri ve ihracat payları ile sunulmaktadır.

Alt ürün grupları içinde en çok ihracat vulkanize kauçuktan diğer eşyalar grubudur. Bu ürün grubunda dünyada en yüksek ihracat yapan ilk üç ülke Almanya, Çin ve Japonya'dır.

Gelişmiş ülkelerin yanında ilk 10 içinde Polonya, Meksika ve Tayland da bulunmaktadır. Türkiye 643 milyon dolar ihracatı ile 2016 yılında 10. büyük ihracatçı olmuştur.

Sıra	Ülkeler	İhracat	Payı (%)
1	Almanya	3.508	14,3
2	Çin	2.943	12,0
3	ABD	2.532	10,3
4	Japonya	1.518	6,2
5	İtalya	1.395	5,7
6	Polonya	1.259	5,1
7	Fransa	1.093	4,5
8	Meksika	667	2,7
9	Tayland	660	2,7
10	Türkiye	643	2,6
	Toplam	24.547	

Tablo 58: Vulkanize Kauçuktan Diğer Eşyalar İlk 10 İhracatçı Ülke (Milyon Dolar, 2016)
Kaynak: COMTRADE.

Alt ürün grupları içinde vulkanize kauçuktan kordon levha ve şerit ihracatında ilk dört sırayı Almanya, ABD, İtalya ve Fransa almaktadır.

Hammadde kaynağına sahip olan Tayland beşinci sıradadır. Diğer gelişmiş ülkeler arasında Çin 9. sırada kendine yer bulmuştur.

Sıra	Ülkeler	İhracat	Payı %
1	Almanya	1.912	18,9
2	ABD	1.178	11,7
3	İtalya	735	7,3
4	Fransa	721	7,1
5	Tayland	592	5,9
6	Belçika	486	4,8
7	İngiltere	442	4,4
8	İspanya	377	3,7
9	Çin	373	3,7
10	Kanada	370	3,7
	Toplam	10.115	

Tablo 59: Vulkanize Kauçuktan Kordon Levha Şerit İlk 10 İhracatçı Ülke, 2016 (Milyon Dolar)
Kaynak: COMTRADE.

Vulkanize tüp boru ve hortum ihracatında en yüksek ihracat gerçekleştiren ilk iki ülke Almanya ve ABD'dir. Çin üçüncü, İtalya dördüncü sırada yer almaktadırlar.

Bu ürün grubunda Japonya ve Meksika'nın ardından Çek Cumhuriyeti, Polonya ve Macaristan gibi Orta Avrupa Ülkeleri gelmektedir. Türkiye bu ürün grubunda 345 milyon dolar ihracat ile 2016 yılında 9. büyük ihracatçı olmuştur.

Sıra	Ülkeler	İhracat	Payı (%)
1	Almanya	1.297	14,7
2	ABD	957	10,8
3	Çin	775	8,8
4	İtalya	527	6,0
5	Japonya	504	5,7
6	Meksika	435	4,9
7	Çek Cumhuriyeti	426	4,8
8	Polonya	362	4,1
9	Türkiye	345	3,9
10	Macaristan	312	3,5
	Toplam	8.835	

Tablo 60: Vulkanize Tüp Boru Hortum İlk 10 İhracatçı Ülke, (Milyon Dolar, 2016)
Kaynak: COMTRADE.

Vulkanize konveyör bantları ve taşıma kayışları ihracatında ilk iki sırada yakın ihracat büyüklükleri ile Almanya ve Çin yer almaktadır.

ABD ve Japonya da yakın ihracatları ile üçüncü ve dördüncü sıradadırlar. İtalya ardından Polonya bu ürün grubu ihracatında da ilk 10 içinde girmiştir. Meksika 10. sırada yer almaktadır.

Sıra	Ülkeler	İhracat	Payı (%)
1	Almanya	681	14,1
2	Çin	665	13,8
3	ABD	392	8,1
4	Japonya	350	7,3
5	İtalya	266	5,5
6	Polonya	236	4,9
7	Fransa	214	4,4
8	Belçika	205	4,3
9	İngiltere	188	3,9
10	Meksika	152	3,2
Toplam		4.826	

Tablo 61: Vulkanize Konveyör Bantları, Taşıma Kayışları İlk 10 İhracatçı Ülke, (Milyon Dolar, 2016)

Kaynak: COMTRADE.

Vulkanize kauçuktan giyim eşyası ve giysi aksesuarları ihracatı önemli bir büyüklüğe ulaşmıştır. Bu ürün grubunda ilk sırayı yüzde 51 payı ile Malezya almaktadır. Malezya bu ürün grubunda doğal hammadde kaynağına sahip olmanın avantajını iyi kullanmaktadır. Tayland da yine hammaddeye sahip bir ülke olarak ihracatta ikinci sıradadır. Çin ve Almanya ise sıralana diğer iki ülkedir.

Sıra	Ülkeler	İhracat	Payı (%)
1	Malezya	3.209	51,0
2	Taylanda	953	15,2
3	Çin	533	8,5
4	Almanya	256	4,1
5	Belçika	236	3,8
6	Endonezya	233	3,7
7	Sri Lanka	176	2,8
8	ABD	159	2,5
9	Hollanda	86	1,4
10	Fransa	53	0,8
Toplam		6.291	

Tablo 62: Vulkanize Kauçuktan Giyim Eşyası Ve Giysi Aksesuarları İlk 10 İhracatçı Ülke, (Milyon Dolar, 2016)

Kaynak: COMTRADE.

Vulkanize hijyenik ve eczacılık ürünleri ihracatında ilk üç sırada bu ürünün hammaddesine sahip olan Tayland, Çin ve Malezya yer almaktadır. Fransa, Almanya ve ABD hariç 10 ülkenin içindeki diğer ülkeler Asya bölgesindedir.

Sıra	Ülkeler	İhracat	Payı (%)
1	Taylan	143	12,9
2	Çin	137	12,3
3	Malezya	113	10,2
4	Fransa	111	10,0
5	Honk Kong	73	6,6
6	Almanya	66	5,9
7	Singapur	56	5,0
8	ABD	51	4,6
9	Hindistan	44	4,0
10	Japonya	38	3,4
Toplam		1.114	

Tablo 63: Vulkanize Hijyenik Ve Eczacılık Ürünleri (Bebek Emziği Dahil) İlk 10 İhracatçı Ülke, (Milyon Dolar, 2016)

Kaynak: COMTRADE.

3.3.2. Dünya Kauçuk Ürünleri İthalatçıları

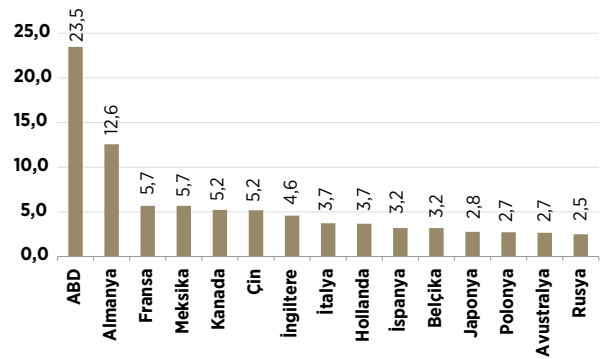
Kauçuk ürünleri dış ticaretinde önemli büyük pazarlar aynı zamanda önemli ithalatçı ülke vasfına da sahip olan ülkelerdir.

ABD 23,5 milyar dolar ile en çok ithalat yapan ülkedir. İkinci sırada 12,6 milyar dolar ile Almanya yer almaktadır. ABD ve Almanya aynı zamanda Çin'den sonraki en büyük iki ihracatçıdır. İthalatçı ülkeler olarak daha sonra Fransa, Meksika, Kanada ve en büyük ihracatçı olan Çin sıralanmaktadır. AB ülkelerinin yanı sıra Japonya, Avustralya, Rusya ve Brezilya da önemli ithalatçı ülkelerdir.

Sıra	Ülkeler	İthalat
1	ABD	23.470.360.357
2	Almanya	12.572.025.904
3	Fransa	5.674.643.788
4	Meksika	5.672.822.083
5	Kanada	5.216.520.178
6	Çin	5.179.731.521
7	İngiltere	4.580.719.380
8	İtalya	3.721.561.524
9	Hollanda	3.674.563.251
10	İspanya	3.188.606.703
11	Belçika	3.179.083.279
13	Japonya	2.768.387.400
12	Polonya	2.722.461.458
14	Avustralya	2.656.895.445
15	Rusya	2.485.317.562
16	Çek Cumhuriyeti	2.090.535.121
17	Türkiye	1.882.632.628
18	Brezilya	1.739.557.877
19	İsveç	1.569.052.437
20	Macaristan	1.531.470.933

Tablo 64: Dünya Kauçuk Ürünleri İthalatçıları-İlk 20 Ülke (Dolar, 2016)

Kaynak: BM Ticaret Veri Tabanı.

Grafik 9: Dünya Kauçuk Ürünleri İthalatçıları (Milyar Dolar, 2016)

Kaynak: BM Ticaret Veri Tabanı.

Alt ürün grupları itibarıyla en yüksek ithalat vulkanize kauçuktan diğer eşyalar grubunda yapılmaktadır. İthalatta ilk üç sırada ABD, Almanya ve Çin yer almaktadırlar. İlk üçü Meksika ve Fransa ile Kanada ve Japonya izlemektedir.

Gelişmiş ülkeler ile birlikte Çin, Meksika ve Çek Cumhuriyeti önemli pazarlar olarak öne çıkmaktadır.

Sıra	Ülkeler	İthalat	Payı (%)
1	ABD	3.812	14,8
2	Almanya	2.820	10,9
3	Çin	2.152	8,3
4	Meksika	1.510	5,8
5	Fransa	885	3,4
6	Kanada	883	3,4
7	Japonya	854	3,3
8	İngiltere	797	3,1
9	Çek Cumhuriyeti	660	2,6
10	İtalya	599	2,3
Toplam		25.814	

Tablo 65: Vulkanize Kauçuktan Diğer Eşyalar İlk 10 İthalatçı Ülke (Milyon Dolar, 2016)

Kaynak: COMTRADE.

Vulkanize kauçuktan kordon levha ve şerit ithalatında ilk sırada yüzde 9,6 payı ile Çin yer almaktadır. Hemen arkasında yüzde 9,5 payı ile ABD ve yüzde 8,7 payı ile Almanya bulunmaktadır. Polonya dördüncü, Meksika ise yedinci büyük pazar haline gelmişlerdir.

Sıra	Ülkeler	İthalat	Payı (%)
1	Çin	869	9,6
2	ABD	861	9,5
3	Almanya	791	8,7
4	Polonya	538	5,9
5	Fransa	526	5,8
6	Kanada	400	4,4
7	Meksika	387	4,3
8	İtalya	376	4,1
9	İspanya	374	4,1
10	İngiltere	343	3,8
Toplam		9.079	

Tablo 66: Vulkanize Kauçuktan Kordon Levha Şerit İlk 10 İthalatçı Ülke, (Milyon Dolar, 2016)

Kaynak: COMTRADE.

Vulkanize tüp boru ve hortum ürününde ithalatta ilk sırayı ABD, ikinci sırayı Almanya ve üçüncü sırayı Çin almaktadır. Meksika dördüncü büyük pazar haline gelmiştir. Daha sonra ithalatçı ülkeler olarak gelişmiş ülkeler sıralanmaktadır.

Sıra	Ülkeler	İthalat	Payı (%)
1	ABD	1.450	15,9
2	Almanya	963	10,5
3	Çin	596	6,5
4	Meksika	497	5,4
5	Kanada	467	5,1
6	İngiltere	418	4,6
7	Fransa	332	3,6
8	İspanya	308	3,4
9	Çek Cumhuriyeti	260	2,8
10	İtalya	219	2,4
Toplam		9.144	

Tablo 67: Vulkanize Tüp Boru Hortum İlk 10 İthalatçı Ülke, (Milyon Dolar, 2016)

Kaynak: COMTRADE.

Vulkanize konveyör bantları ve taşıma kayışları ithalatında 2016 yılı itibarıyla ilk sırada ABD yer almaktadır. Almanya,

Fransa ve Çin bu ülkeyi izlemektedirler. Rusya ve Meksika da bu ürün grubunda ilk 10 içinde yer almaktadırlar.

Sıra	Ülkeler	İhracat	Payı (%)
1	ABD	544	11,0
2	Almanya	424	8,6
3	Fransa	273	5,5
4	Çin	262	5,3
5	Belçika	215	4,3
6	Kanada	194	3,9
7	Rusya	162	3,3
8	Meksika	152	3,1
9	İyalya	152	3,1
10	İngiltere	140	2,8
Toplam		4.959	

Tablo 68: Vulkanize Konveyör Bantları, Taşıma Kayışları İlk 10 İthalatçı Ülke, (Milyon Dolar, 2016)

Kaynak: COMTRADE.

Vulkanize kauçuktan giyim eşyası ve giysi aksesuarları ithalatında en büyük pazarı yüzde 32,9 payı ile ABD oluşturmaktadır. Daha sonra sıralanan ülkeler birbirlerine yakın ve görece sınırlı paylar almaktadırlar. İkinci sıradaki Almanya'nın payı yüzde 8,3'dür. Gelişmiş ülkeler ile birlikte Brezilya ve Çin önemli pazarlardır.

Sıra	Ülkeler	İthalat	Payı (%)
1	ABD	2.150	32,7
2	Almanya	545	8,3
3	Japonya	368	5,6
4	İngiltere	270	4,1
5	İtalya	203	3,1
6	Fransa	189	2,9
7	Brezilya	171	2,6
8	Kanada	163	2,5
9	Belçika	155	2,4
10	Çin	143	2,2
Toplam		6.566	

Tablo 69: Vulkanize Kauçuktan Giyim Eşyası ve Giysi Aksesuarları İlk 10 İthalatçı Ülke, (Milyon Dolar, 2016)

Kaynak: COMTRADE.

Göreceli olarak diğer ürün gruplarına göre ithalat hacmi daha sınırlı olan vulkanize hijyenik ve eczacılık ürünleri ithalatında en büyük Pazar yüzde 15,3 payı ile Çin'dir. Almanya ve ABD bu ülkeyi izlemektedirler. Rusya dördüncü büyük pazardır.

Sıra	Ülkeler	İthalat	Payı (%)
1	Çin	176	15,3
2	Almanya	81	7,0
3	ABD	51	4,4
4	Rusya	47	4,0
5	İtalya	45	3,9
6	Fransa	42	3,7
7	İngiltere	40	3,5
8	Hollanda	38	3,3
9	Macaristan	38	3,3
10	Hong Kong	32	2,8
Toplam		1.154	

Tablo 70: Vulkanize Hijyenik ve Eczacılık Ürünleri (Bebek Emziği Dahil) İlk 10 İthalatçı Ülke, (Milyon Dolar, 2016)

Kaynak: COMTRADE.

3.4. Dünya Kauçuk Sanayinde Genel Eğilimler ve Öngörüler

Dünya ekonomisindeki toparlanmaya ve büyüme hızındaki artışa bağlı olarak kauçuk sanayi ürünlerine olan talebin de önümüzdeki yıllarda artması beklenmektedir. Bu çerçevede tarımsal ve endüstriyel kullanıma yönelik kauçuk ürünleri talebi yeniden hızlanacaktır. İnşaat sektörü ile otomotiv, savunma, havacılık, elektronik ve elektrikli teçhizat sanayilerinde talebin daha hızlı gelişmesi beklenmektedir.

Endüstriyel kauçuk sanayi ürünlerine talebin gelişen ülkelerden olduğu kadar gelişmiş ülkelerden de geleceği öngörülmektedir. Nitekim ABD ve AB ekonomilerinde büyüme giderek hızlanmaktadır. Diğer gelişmiş ülkeler ise daha istikrarlı bir büyüme sürecine girmişlerdir.

Bölgeler itibarıyla Asya/Pasifik bölgesinin yakın dönemde diğer pazarlardan daha hızlı büyüyeceği öngörülmektedir. Sanayileşme süreci ve kişi başı gelir seviyelerinin yükselmesine bağlı olarak bölgesel talep artışı inşaat makinelerinden, elektrikli ev eşyalarına ve motorlu araçlara kadar uzanan alanlarda üretim artışını ve kauçuk girdi talebini olumlu etkilemeye devam edecektir.

Çin'in endüstriyel kauçuk ürünleri alanında dünyanın en büyük ulusal pazarı olma konumunu sürdüreceği öngörülmektedir. Hindistan, Endonezya, Tayland ve Malezya gibi pazarlar da imalat sanayilerinin gelişimine bağlı olarak daha hızlı büyüyecektir.

Çin'in ardından dünyanın ikinci büyük ulusal pazarı olan ABD'de endüstriyel kauçuk ürünlerine olan talebin imalat sanayisindeki ortamın yeniden iyileşmesine bağlı olarak ivme kazanacağı öngörülmektedir. AB ülkeleri ise hammadde ithalatına ve yüksek katma değerli ileri teknoloji içeren endüstriyel kauçuk ürünleri üretimine devam edecektir.

Dünya doğal kauçuk üretiminin çoğunluğunun gerçekleştiği Malezya, Hindistan, Sri Lanka, Endonezya ve Tayland gibi ülkelerin bulunduğu bölgede sentetik kauçuk üretimine yönelik de büyük ölçekli yatırımlar yapılmaktadır. Dolayısıyla Asya Pasifik bölgesi hammaddedeki avantajlarını daha da artıracaktır.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde yer alan üreticiler ve diğer oyuncular arasındaki birleşmeler/satın almalar ve sağlanan işbirlikleri devam edecektir. Bu eğilim firmaların araştırma geliştirme yeteneklerini güçlendirmekte, harcamalarını daha verimli hale getirmekte ve aynı zamanda değer zincirindeki tüm faaliyetlerin ekonomik ölçeklere ulaşmasını sağlamaktadır.

Teknolojik gelişmelere bağlı olarak malzeme teknolojisindeki ilerlemeler ve küresel iklim değişimi kauçuk ürünleri sanayi için de etkiler yaratmaktadır. Örneğin yeni gelişmekte

olan termoplastik elastomerler yeni ve yoğun bir rekabet yaratmaktadır. Bu yeni ürünler geleneksel olarak kauçuğun kullanıldığı alanlarda giderek güçlenen alternatifler haline gelmektedir. Termosetlerin fiziksel-kimyasal özellikleri daha yüksektir ve özellikle lastik maliyetlerinde önemli iyileşme sağlamaktadır.

Küresel otomotiv sanayi kauçuk ürünlerine en önemli talep yaratan sektör olmaya devam edecektir. Otomotiv sanayi üretimi de giderek Asya Pasifik bölgesinde toplulaşmaktadır. Bu nedenle kauçuk ürünlerine yönelik otomotiv sanayi talebi Asya Pasifikte daha hızlı genişleyecektir.

Motorlu kara taşıtlarında önümüzdeki dönemde daha hafif araçlar üretilmesi eğilimi ivme kazanmaya devam edecektir. Bu eğilim endüstriyel kauçuk ürünlerine olan talebi ayrıca artıracaktır.

Motorlu kara taşıtları, iş makineleri, endüstriyel makineler ile tarımdaki motorlu araçları kapsayan endüstriyel ekipmanların endüstriyel kauçuk ürünler için en büyük pazar olmaya devam edeceği öngörülmektedir. İnşaat ve madencilik makineleri gibi ağır endüstriyel ekipmana olan talepteki artış da büyümeyi destekleyecektir.

Önümüzdeki dönemde endüstriyel kauçuk ürünleri içinde mekanik kauçuk ürünlerinin en büyük ürün segmenti olarak kalması beklenmektedir. Bu ürünler motorlu araçlarda son derece ciddi bir ağırlık taşımakta olup küresel otomotiv sanayindeki gelişmelere bağlı daha hızlı büyüyecektir.

Anahtar ürün segmenti olan ve mekanik kauçuk ürünleri, kauçuk hortumları, kayışları, şeritleri ve benzeri ürünleri içeren endüstriyel kauçuk ürünler pazarının yakın dönemde yıllık yüzde 5-6 arasında büyümesi beklenmektedir. Buna ek olarak, gelişmekte olan pazarların giderek güçlenmesi ile dünya motorlu araçlar parkı daha hızlı gelişecek, bu da satış sonrası talebin artmasını destekleyecektir.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde kümelenmelerin önemi sürecektir. Özellikle Avrupa'daki kümeler içinde rekabet gücünü artırmaya yönelik teknoloji işbirlikleri artacaktır. Avrupa'daki en önemli kauçuk kümeleri İspanya'daki Kauçuk Kümesi ASİCE ile Fransa'daki Kauçuk ve Polimer Kümesi olan Elastopôle'dür. Almanya'daki kümeleşmeler kimya sanayisinin çatısı altında ele alınmaktadır. Avrupa'nın diğer ülkelerinde de çok sayıda plastik ve kauçuk kümesi bulunmaktadır. Kümelenmeler yüksek teknolojili ve yüksek katma değerli üretimlerin merkezi olmaktadır.

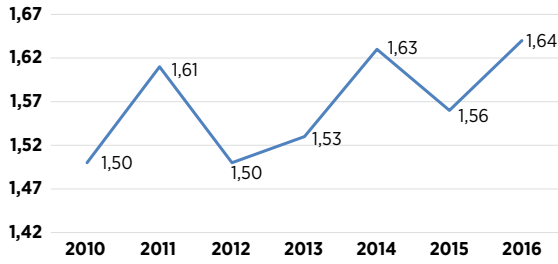
Avrupa Birliği ülkeleri topluluk dışında da doğal kauçuğun bulunduğu bölgelerde kauçuk üretim kümeleri kurmaktadır. İngiltere'nin Sri Lanka ve İtalya'nın Kerala girişimleri buna örnektir.

3.5. Türkiye'nin Konumu

Türkiye 2016 yılında 2,2 milyar kauçuk ürünleri ihracatı ile dünyanın 132,1 milyar dolar olan ihracatı içinde yüzde 1,64 pay almıştır.

Yıllar	Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatı (Milyon Dolar)	Türkiye Kauçuk Ürünleri İhracatı (Milyon Dolar)	Türkiye Kauçuk Ürünleri İhracatı Pay (%)
2010	124.430	1.870	1,50
2011	158.378	2.545	1,61
2012	158.581	2.380	1,50
2013	159.596	2.437	1,53
2014	156.476	2.554	1,63
2015	137.185	2.137	1,56
2016	132.106	2.172	1,64

Tablo 71: Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatı ve Türkiye'nin Payı
Kaynak: BM Ticaret Veri Tabanı, TÜİK, Dünya Ticaret Örgütü.

Grafik 10: Türkiye Kauçuk Ürünleri İhracatının Dünya İhracatı İçindeki Payı (%)
Kaynak: BM Ticaret Veri Tabanı, TÜİK, Dünya Ticaret Örgütü.

Alt ürün grupları itibarıyla değerlendirildiğinde ise Türkiye'nin diğer kauçuk sanayi ürünleri ihracatı dünya toplam ihracatı içinde 2016 yılı itibarıyla yüzde 2 pay almaktadır. Diğer kauçuk ürünleri ihracatı payı artmaktadır. İç ve dış lastik ihracatının payı ise yine 2016 yılı itibarıyla yüzde 1,37 olmuştur. Bu ürün grubunun ihracat payı ise 2010-2011 yıllarına göre gerilemiştir.

Kod	Ürün Açıklaması	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
22.11	İç ve Dış Lastikler	1,42	1,52	1,33	1,30	1,33	1,30	1,37
22.19	Diğer Kauçuk Sanayi Ürünleri	1,62	1,74	1,73	1,82	2,03	1,89	1,99

Tablo 72: Türkiye'nin Dünya Kauçuk Ürünleri İhracatı İçinde Payı (%)
Kaynak: BM Ticaret Veri Tabanı, TÜİK, Dünya Ticaret Örgütü verilerinden hesaplanmıştır.

Çalışmanın dördüncü bölümünde Türkiye kauçuk ürünleri imalatı sanayinin gelişme sürecine ve dinamiklerine yer verilmekte ve sektörün sorunlarının çözülmesi ile rekabet gücünün artırılmasına yönelik öneriler sunulmaktadır.

4.1. Türkiye’de Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayinin Gelişme Süreci ve Dinamikleri

Kauçuk sektörü Cumhuriyetin ilk yıllarında yerli üretimin çok sınırlı olması nedeniyle daha çok ithalat ve ticaret yönü ile gelişme göstermiştir. 1950’li yıllarda getirilen ithalat kısıtlamaları ile birlikte yurtiçinde de kauçuk ürünleri üretimi için daha uygun koşullar oluşmuş ve küçük sanayi niteliğinde üretim başlamıştır.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde önemli bir aşama 1960’lı yıllarda ilk araba lastiğinin üretilmeye başlaması olmuştur. Bu dönem endüstriyel kauçuk ürünlerinin ilk üretimlerinin de başladığı yıllar olmuştur.

1970’li yıllarda art arda kurulan otomotiv fabrikaları ile birlikte kauçuk ürünleri imalatı sanayi yeni bir sürece girmiştir. Otomotiv sektörüne yönelik olarak kalıplanmış kauçuk ürünler üretimi başlamış ve hızlanmıştır.

1980’li yıllar Türkiye’nin dışa açılma ve ihracat dönemi olmuştur. Buna bağlı olarak kauçuk ürünleri imalatı sanayi de dış pazarlar ile tanışmış ve ihracata ağırlık vermeye başlamıştır. Böylece hem üretim ve ürün standartları uluslararası nitelik kazanmış, hem de üretim ölçekleri büyümüştür. 1985 yılında radyal lastik üretimi başlamıştır.

1990’lı yıllar özellikle Gümrük Birliği Anlaşması’nın hissedildiği yıllar olmuştur. Bu dönemde öncelikle dış rekabet baskısı artmış, bu da firmaları öncelikle kalite olgusuna önem vermeye itmiştir. AB normlarına ve ürün standartlarına uyum zorunluluğu sektörde üretim ve ürün kalitesini artırmıştır. Kullanılan teknoloji ve insan kaynaklarının niteliği yükselmiştir. Yine 1990’lı yıllarda sektörün yurtdışındaki büyük oyuncularını doğrudan veya ortaklık şeklindeki yatırımları ile Türkiye’de faaliyete ve üretime başlamışlardır.

2000’li yıllarda ise kauçuk ürünleri imalatı sanayinde önemli ve yeni değişimler yaşanmıştır. Öncelikle yeni alanlara yatırımlar ile ürün çeşitliliği önemli ölçüde genişlemiştir. Yabancı firmalar ile işbirlikleri yaşanmıştır. Türk firmaları giderek markalaşmaya başlamışlardır. İhracat Türk markaları ile de yapılar hale gelmiştir. Ölçekler büyümüştür.

2010’lu yıllarda ise kauçuk ürünleri imalatı sanayi yarattığı Türk markaları ve oyuncularını ile küresel ölçekte söz sahibi olmaya başlamıştır. Birçok endüstriyel kauçuk ürünlerinde Türk markaları aranır hale gelmiştir.

Türkiye kauçuk ürünleri imalatı sanayi hammaddede büyük ölçüde yurtdışına bağımlıdır. 2007 yılında Türkiye Petrol

Rafinerileri A.Ş. zarar eden kauçuk üretimine yönelik Stiren Butadien Kauçuk (SBR) ve Cis Polibütadien Kauçuk (CBR) ünitelerinde üretimi durdurma kararı almış bu da hammadde kaynaklarını sınırlamıştır.

Avrupa Birliği’nin küresel iklim ile mücadele programı gereği birçok sanayi üretimini sınırlaması nedeniyle kauçuk ürünleri imalatı sanayinde de üretim yakın ülkelere ve Türkiye’ye kaymaktadır. Bu nedenle Türkiye’nin kauçuk ürünleri üretiminde ve hammadde kullanımında önemli bir büyüme yaşanmaktadır. Türkiye bölgenin kauçuk ürünleri imalatı sanayinde bölgesel bir üretim merkezine dönüşmeye başlamıştır.

Sektörün bir diğer özelliği ise ürünlerinin birçoğunun aynı zamanda yenileme pazarına yönelik olması nedeniyle nihai ürün niteliğini taşımasıdır. Bu nedenle yenileme pazarı sanayiye önemli ölçüde talep yaratmakta ve üretim artışını desteklemektedir.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin gelişme dinamiklerini belirleyen iki önemli alan daha bulunmaktadır. Bunlardan ilki üretim teknolojisi, yani kauçuk imalatı sanayinde kullanılan üretim teknolojisi ve makine parkıdır. Türkiye üretim teknolojisi alanında da genellikle yurtdışı üretici ülkelere bağımlıdır.

Ürün teknolojilerindeki gelişimi sağlayan ise araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile ürün geliştirme ve inovasyon çalışmalarıdır. Sektörün bu alanda da alacağı önemli bir mesafe bulunmaktadır. Hammadde ile üretim teknolojisindeki dışa bağımlılık teknoloji geliştirme faaliyetlerini sınırlamaktadır.

Türkiye’de kauçuk ürünleri imalatı sanayi daha çok İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Konya, Gaziantep, Kocaeli, Adana ve Kayseri’de yoğunlaşmış olup bu illerde doğal kümeler oluşmuştur.

Türkiye’de organize tek kauçuk teknolojileri ve ürünleri kümelenmesi ise Ankara OSTİM bünyesindeki kümedir.

Türkiye kauçuk sanayindeki gelişmelere rağmen sektördeki önemli bir ihtiyaç, yüksek katma değerli ileri teknoloji içeren mamul ürünlerin daha çok üretilmesidir. Kauçuk sanayinde son yıllarda motorlu kara taşıtları lastikleri ile birlikte endüstriyel kauçuk ürünleri üretiminde kalite ve standartlar yükselmektedir. Bu çerçevede endüstriyel kauçuklar içinde teknolojik yetkinlik içeren “mekanik kauçuk ürünler” gibi alanlarda yoğunlaşmak faydalı olacaktır. Kamu desteklerinin de böyle bir seçicilik göstermesi yararlı görülmektedir.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde yetkinlikler ve ölçekler de süreç içinde gelişmektedir. Ancak firmalar daha çok küçük ve orta ölçekli olup kurumsallaşmaları sınırlıdır. Bu nedenle firmalar açısından öncelikle kurumsallaşmalarını

tamamlamaları, Ar-Ge altyapılarını güçlendirmeleri, sürekli yeni ürünler geliştirmeleri, firma yönetimlerini ve kültürlerini yenilikçi yaklaşımla gözden geçirmeleri ve nitelikli insan kaynaklarını güçlendirmeleri gerekmektedir.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayi iş kolu olarak çalışanları için tehlikeli sınıf içinde yer almaktadır. Bu nedenle sanayide işçilerin sağlık, ergonomik, sosyal ve ruhsal açıdan koşulları büyük önem taşımaktadır. Sanayi bu alandaki sorumluluklarını da yerine getirmeye çalışmaktadır.

Kauçuk ürünleri imalatı sanayi çevre düzenlemeleri ve hassasiyetleri çerçevesinde de göz önünde olan sanayilerin başında gelmektedir. Bu nedenle sanayinin önemli önceliklerinden biri de çevre düzenlemelerine azami uyum olmaktadır.

4.2. Türkiye Kauçuk Ürünleri İmalatı Sanayi İçin Gelişme Önerileri

Türkiye kauçuk ürünleri imalatı sanayi son yirmi yıldır önemli bir gelişme göstermiştir. Sanayi önümüzdeki döneme ilişkin olarak da yine önemli bir gelişme potansiyeline sahip bulunmaktadır. Bu çerçevede çalışmanın bu bölümünde kauçuk ürünleri imalatı sanayinin gelişimine yönelik önerilere yer verilmektedir.

1. Sektöre yön verecek ve bilgi aktaracak çalışmalar yapılması

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından diğer sektörler için hazırlanan sanayi strateji belgesi, kauçuk ürünleri imalatı sanayi içinde hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Sektörün tüm paydaşlarının katılımı ile hazırlanacak bu strateji belgesi sektör için ortak belirlenen ve sahiplenen bir vizyon ortaya koymalıdır.

Dünya kauçuk sektörü, pazarlar ve rakipler sürekli yakından izlenerek sektör bilgilendirilmelidir. Sanayi içinde kümelenme bölgelerinde ortak hammadde satın alma ve ortak taşımacılık gibi alanlarda işbirliği modelleri uygulanmalıdır.

2. Kauçuk Enstitüsü'nün kurulması

Dünyanın gelişmiş kauçuk ürünleri imalatı sanayine sahip başta Almanya gibi ülkelerde sanayinin enstitüleri bulunmaktadır. Bu çerçevede Türkiye'de de bir Kauçuk Enstitüsü kurulmalıdır.

Kauçuk Enstitüsü bilimsel temelde araştırmalar yürütecek, farklı düzeylerde kalifiye eleman yetiştirecek, laboratuvar olanakları ile gerekli akreditasyonlar da alınarak test ve akreditasyon ihtiyaçları karşılanabilecek, sanayinin araştırma ve geliştirme ile ürün geliştirme faaliyetlerine yön verilebilecektir.

Enstitü sektörle birlikte Ar-Ge çalışmaları yapmasının yanı sıra aynı zamanda kauçuk ve mamullerinin üretim ve Ar-Ge çalışmalarını yapan firmaların envanterini de tutarak buluş ve patent karmaşasına son verebilecektir. Enstitü ayrıca başta Almanya olmak üzere diğer ülkelerin enstitüleri ile işbirlikleri yapacaktır.

3. Kauçuk İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinin kurulması

Kauçuk imalatı sanayinin ulaştığı büyüklük, rekabet gücü, sahip olduğu potansiyel ve üretimdeki ihtisaslaşmaya bağlı olarak Kauçuk İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri kurulmalıdır.

4. Dünya ölçeğinde sentetik kauçuk üretimi tesisi ile karbon karası üretim tesisi kurmak ve hammaddede yurtdışı bağımlılığını azaltmak

Kauçuk sektörünün en önemli sorunu hammaddede dışa bağımlılıktır. Daha önce Petkim tarafından üretilen, özelleştirme sonrası Tüpraş'a geçen ve Tüpraş tarafından üretimi durdurulan sentetik kauçuk ve karbon siyahının da ithal edilmeye başlanmasıyla, sektör hammadde olarak tamamen dışa bağımlı hale gelmiştir. Türkiye doğal kauçukta yüzde 100, sentetik kauçukta ise yüzde 99 ithalata bağımlıdır.

Diğer önemli girdi olan karbon siyahı da ithal edilmektedir. Bu bağımlılık işletmeleri ihtiyaçlarının üzerinde stok bulundurmaya zorlamaktadır. İşletmeler yüksek stok bulundurma maliyetleri yanında fiyat dalgalanmaları gibi risklerle de karşı karşıya kalmaktadır. Ayrıca her ithal sevkiyatında farklı standartlar ve kaliteler de olmakta ve bu da üretimde aksamalara yol açmaktadır.

Bu nedenle orta uzun vadede kauçuk sanayinde rekabetçi olabilmek ve ürün geliştirme yetkinliğine sahip olabilmek için büyük ölçekli bir sentetik kauçuk üretim tesisi ile karbon karası üretim tesisi kurulmalıdır. Bu yatırım konusu Ekonomi Bakanlığı'nın Girdi Tedarik Stratejisi Belgesi'nde de yer bulmuş ancak hayata henüz geçirilememiştir.

5. Girdi Tedarik Stratejisi Belgesi'nde kauçuk sanayi ile ilgili hedeflerin hayata geçirilmesi

Girdi Tedarik Stratejisi Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda, sanayinin ihtiyaç duyduğu girdilerin tedarikinde sürekliliğin ve güvenliğin sağlanması, etkinliğin ve verimliliğin artırılması, ihracatta sürdürülebilir küresel rekabet gücü artışının temini, daha fazla katma değer Türkiye'de bırakılması ve ara malı ithalat bağımlılığının azaltılması amacıyla hazırlanmıştır.

Bu çerçevede GİTES 2013-2015 Eylem Planı'nda kauçuk ve katkı maddelerinin üretimiyle ilgili yer alan stratejiler halen güncelliğini korumakta olup, hızla hayata geçirilmelidir.

Eylem No	Eylem	Sorumlu ve İlgili Kuruluşlar	Açıklama
1	Kauçuk hammaddesinde maliyette etkinlik sağlamaya dönük toplu alımı özendirecek mekanizmalar geliştirilecektir.	Ekonomi Bakanlığı (S) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Bakanlığı Maliye Bakanlığı Kauçuk Derneği	Kauçuk hammaddelerin toplu alım yoluyla tedarik edilmesi imkanlarının değerlendirilmesi amacıyla geleceğe dönük ihtiyaçların belirlenmesi için yapılacak çalışmanın sonuçlarına göre, üretimlerinde benzer özelliklerde doğal ve sentetik kauçuk kullanan firmaların toplu alım imkanlarını özendirecek mekanizmalar geliştirilecektir.
2	Türkiye'de sentetik kauçuk ve karbon siyahı üretim tesisi kurulması özendirilecektir.	Ekonomi Bakanlığı (S) Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Kalkınma Bakanlığı Kauçuk Derneği	Sektör için büyük önem taşıyan sentetik kauçuk ve karbon siyahının üretimine dönük yapılacak yatırımlar, stratejik yatırım kriterlerini taşıması halinde Yatay Eylem Planı, Eylem 1.1'den yararlandırılacak, yatırımların çekilmesine dönük faaliyetler ise Eylem 1.2 çerçevesinde iş planına bağlanacaktır.
3	Doğal Kauçuk üretimine dönük yurt dışı yatırımların fizibilite etüdü çıkarılacaktır.	Ekonomi Bakanlığı (S) Kalkınma Bakanlığı Kauçuk Derneği(S)	Yurt dışı tedarik yatırımı yapılması, fiyat spekülasyonlarının önüne geçilmesi, kauçuğun daha uygun fiyatlardan tedarik edilebilmesi ve tedarik güvenliğinin sağlanması açısından önemlidir.

Tablo 73: GİTES Kauçuk Sanayi Eylem Planı

6. İhtisas gümrüklerinin kurulması ve gümrük mevzuatının iyileştirilmesi

Kauçuk ürünleri imalatı sanayi hammaddesi dünyada az sayıda ülke tarafından üretilen bir girdiyi, kullanarak ihtisaslaşmış ve farklılaştırılmış ürünler üretmektedir.

Bu çerçevede özellikle dış ticaret süreçlerinde gümrüklerde önemli sorunlar yaşanmaktadır. Bu nedenle ihtisas gümrükleri kurulmalı ve gümrük mevzuatı iyileştirilmelidir.

Gümrüklerde çeşitli sıkıntılar yaşanmaktadır: Gümrüklerde sıkça kırmızı hatta düşülmektedir. Gümrük işlemlerinde KDV peşin olarak alınmaktadır. Numuneler ile ilgili olarak yetersiz test olanakları ve yetersiz insan kaynakları nedeniyle sorunlar söz konusudur. Gümrüklerde test ve denetim altyapısı zayıftır. KDV ve ÖTV iade işlemleri uzun sürmektedir.

Bu çerçevede ihtisas gümrükleri kurulmasına ilave olarak ilgili mevzuatta iyileştirmeler yapılmalı ve bürokrasi azaltılmalıdır.

GTİP sınıflaması genişletilmeli ve alt sınıflar detaylandırılmalıdır. Böylece gümrük tarife numaralarında eşleşmenin yanlış olması sonucu yaşanan sorunlar çözülecektir. İhracat kayıtlı fatura sisteminde üretici sorumluluğu yeniden tanımlanmalıdır; üretici ihraç kayıtlı sattıktan sonra, ihracat yapılmazsa sorumluluk üreticide değil, ihraç kayıtlı alımı yapan firmada olmalıdır.

Gümrükte çalışanlar yaptıkları işlemlere bağlı olarak prim sistemi ile ödüllendirilmelidir. Standart dışı kauçuk hammadde girdisini kontrol altına almak için kauçuk ihtisas gümrükleri ile birlikte nitelikli test altyapısı kurulmalı ve bu alanda uzman personel çalıştırılmalıdır.

7. Nitelikli insan kaynakları ve işgücünün artırılması

Kauçuk ürünleri imalatı sanayi kimya sanayinin bir alt kolu olmakla birlikte özellikli ve ihtisaslaşmış bir sanayi koludur. Bu nedenle sektör özellikli insan kaynaklarına ihtiyaç duymaktadır. Bu çerçevede sektöre yönelik nitelikli insan kaynaklarının yetiştirilmesi önem taşımaktadır.

Yükseköğrenim alanında üniversitelerin kimya fakültelerinde kauçuk bölümleri kurulmalıdır. Mevcut halinde ise üniversitelerde kauçuk alanında eğitim programları geliştirilmelidir. 2 yıllık elastomer meslek yüksekokulları açılmalıdır.

Türkiye'de Meslek Yüksek Okulları'nın 2 yıllık lastik ve plastik bölümleri varken polimer mühendisliğinin tek bir üniversitede bulunması polimer mühendisliği eksikliğine yol açmakta olup, üniversite sayısı artırılmalıdır. Ayrıca işleme teknolojilerini bilen teknisyenlerin yetiştirilmesi için de ayrı 2 yıllık programlar oluşturulmalıdır. Yine elastomer eğitimleri yetiştirmek için teknik üniversitelerde elastomer teknolojileri bölümleri açılmalıdır.

Yine orta öğretimde endüstri meslek liselerinde kauçuk bölümleri açılmalıdır. Sanayi-Üniversite işbirliği özellikle teknoloji ve ürün geliştirme odaklı projeler geliştirilmesi ile sağlanmalıdır. Sektörün sivil toplum kuruluşları da bu işbirliklerinde ara yüzler olarak yer almalıdır.

Firmalara ağırlıklı olarak yenilikçi ürünlerin üretilmesi alanında eğitimler verilmelidir. Üniversite ve meslek liselerinde kauçuk ile ilgili bölümlerde okuyan/okuyacak öğrenciler için en az 2 yıl aynı anda ücretli çalışma/işbaşı eğitimi olanağı/zorunluluğu getirilerek tecrübeleri artırılmalıdır.

Uluslararası tahkim yasaları ile sözleşme koşulları alanında ve yine uluslararası ticarete sözleşme ve evrak yönetimi alanında yetkin işgücü ihtiyacı karşılanmalıdır.

8. Akredite test ve laboratuvar altyapısının geliştirilmesi

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde test ve laboratuvar alt yapısı güçlendirilmelidir. Bu amaçla kamu fonu destekleri ile teknik üniversiteler bünyesinde akredite test laboratuvarlarının açılması sağlanmalıdır. İhtisas organize sanayi bölgelerinin hayata geçirilmesi halinde gelişmiş akredite test laboratuvarları kurulmalıdır.

KOSGEB ve Kalkınma Ajanslarının destekleri ve fonları ile kauçuk sanayinin kümelenmiş olduğu bölgelerde özel akredite test laboratuvarları kurulması sağlanmalıdır. Test ve laboratuvarlar için nitelikli insan kaynakları da özel programlar ile yetiştirilmelidir. KOSGEB küçük ve orta ölçekli firmaların numune ve nihai ürün test harcamalarını desteklemelidir.

9. Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim Vergilerinde iyileştirmeler yapılması

Katma Değer Vergisi ile Özel Tüketim Vergisi hemen tüm sektörler için ortak bazı sıkıntılı düzenlemelere sahiptir. Bu çerçevede bu alanlarda iyileştirmeler yapılmalıdır.

Özel tüketim vergisi sadece lüks tüketim ürünleri üzerinde uygulanmalı ve diğer uygulama alanlarından kaldırılmalıdır. KDV tahakkuku yapılırken matraha ÖTV'nin katılması uygulaması sona erdirilmelidir. Ulaştırma maliyetlerini yükselten akaryakıttaki KDV ve ÖTV oranları düşürülmeli, ihracat amaçlı kara taşımalarında akaryakıt KDV oranı yüzde 1'e indirilmelidir.

İhracatta katma değer vergisi iadesi ile KDV alacaklarının iadesi süreci kısaltılmalı, kesin ve kısa bir süre içinde iade yapılmalıdır. Üzerinde çalışılan ve sadece nihai aşamada KDV alınmasını amaçlayan düzenleme KDV alacakları ve iadeleri sorununu azaltacak/ortadan kaldıracaktır.

10. Enerji verimliliğinin artırılması ve enerji maliyetlerinin azaltılması

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde enerji maliyetleri toplam üretim maliyetleri içinde önemli bir pay almaktadır. Sanayide elektrik kullanımı yoğunluğu yüksektir. Bu çerçevede sanayide öncelikle yenilenebilir enerji kullanımı teşvik edilmelidir. Bunun için kauçuk sanayi üreticileri için otoprodüktör yenilenebilir enerji üreticisi olmak kolaylaştırılmalıdır. Lisanssız üreticilerin devlete enerji satışı yapabilmesi için uygulanan 1 MW'lık üretim kapasitesi sınırı yükseltilmeli veya tüketime orantılı bir hale getirilmelidir. Firmaların aynı zamanda enerji verimliliği yatırımları da teşvik edilmelidir.

11. Standartların tamamlanması ve uluslararası akreditasyon sağlanması

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde standardizasyon ve belgelendirme eksikliği yaşanmaktadır. TSE standartlarının uluslararası geçerliliği bulunmamaktadır. ve akredite laboratuvarların bulunmaması nedeniyle belgelendirmeler yurtdışına yapılmaktadır. Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde sürekli olarak yenilikçi ürünler geliştirilmekte ve yeni standartlar ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle sanayinin kalite ve ürün standartlarını sürekli üretecek, yenileyecek, denetleyecek ve uluslararası alanda kabul görececek belgeler verecek akredite bir kurum ihtiyacı karşılanmalıdır.

12. Adil rekabet ortamının sağlanması ve kayıt dışı üretimin engellenmesi

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde rekabet ortamını bozan iki unsur bulunmaktadır. Bunlardan ilki standart dışı, kalitesiz ve ucuz ürünlerin ithal edilmesi ve yurtiçi pazara sokulabilmesi. İkincisi ise kayıt dışı ve merdiven altı üretimdir. Her iki unsur aynı zamanda düşük kaliteleri nedeniyle önemli çevre sorunlarına da yol açmaktadır. Bu amaçla öncelikle kauçuk ihtisas gümrüklerinin kurulması ile rekabeti bozacak ürün ithalatı engellenmelidir. İkinci olarak ise sanayideki denetimler zaten kayıtlı olanlara yönelik değil, potansiyel kayıt dışı alanlara yönelik yapılmalıdır. Kayıt dışılığa veya standart dışı ürünlerin ithalatına yol açan vergi düzenlemeleri de gözden geçirilmelidir.

13. Üretim maliyetleri üzerindeki kamu yüklerinin azaltılması

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinin üretim maliyetlerini artıran birçok kamu yükü bulunmaktadır. Bu yükler tekrar gözden geçirilerek gerekli iyileştirmeler sağlanmalıdır. Enerji ve akaryakıt üzerindeki vergi yüklerini doğrudan ve dolaylı olarak sanayi karşılamaktadır. İşgücü üzerindeki kamu yükleri ile iş ve çalışma kanunlarından kaynaklanan yükümlülükler azaltılmalıdır.

14. Uluslararası taşımacılık alanında iyileştirmeler

Kauçuk ürünleri imalatı sanayi yurtdışından hammadde ve diğer girdiler ithal etmekte, ürünlerinin de önemli bir bölümünü ihraç etmektedir. Sanayi bu süreçte ağırlıklı olarak karayolları taşımacılığını kullanmaktadır. Bu çerçevede taşımacılık ve lojistik alanında yüksek maliyetler ile birçok pazar için güvenlik sorunları yaşanmaktadır. Birçok riskli pazara taşımacılık özel sigorta şirketleri tarafından sigorta ettirilmediği için kamu (Eximbank) kaynaklı güvence sigortaları faydalı olacaktır. Ayrıca ihracatta ve ihracat amaçlı ithalat taşımacılıklarında akaryakıttan ve taşıma hizmetlerinden daha düşük KDV alınmalı, akaryakıt desteği sağlanmalıdır.

15. İhracat destekleri ve pazarlara erişim

Kauçuk ürünleri imalatı sanayi üretiminin önemli bir bölümünü ihraç etmektedir. Birçok ürün dünyada aranır hale gelmiştir. Bu çerçevede sanayinin ihracat alanında ihtiyaçları dört konuda ortaya çıkmaktadır.

Bunlardan ilki Reach-ADR gibi Avrupa Birliği düzenlemeleri ile gelen sürekli yeniliklere uyum sağlanırken ortaya çıkan harcamaların karşılanmasıdır. Ayrıca uluslararası kabul gören bir akreditasyon kurumu belgelendirme maliyetlerini azaltacaktır. İkinci olarak özellikle daha riskli pazarlar için alacakları/ödemeleri garanti altına alan sistemlerin geliştirilmesi ve uygulanmasıdır. Üçüncü olarak fuarlara katılım destekleri yenilenmeli, konulacak hedeflere ulaşmış olan firmalar daha çok desteklenmeli ve/veya bu firmaların katılacağı uluslararası kauçuk fuarı düzenlenmelidir. Dördüncü olarak ise ihracatta alıcı kredilerinin yaygınlaştırılmasıdır.

16. Araştırma geliştirme ve ürün geliştirme çalışmaları

Kauçuk ürünleri imalatı sanayi daha yüksek katma değerli ürünlerin üretimi için Ar-Ge ve ürün geliştirme çalışmalarına ağırlık vermelidir. Kamu yönetiminin bu konuda sağladığı çok geniş destekler ve uygulama programları bulunmaktadır. Bu çerçevede sanayi öncelikle bu destekler ve olanaklardan azami ölçüde yararlanmalıdır.

Ar-Ge ve ürün geliştirme çalışmalarında AB önemli bir yol gösterici olmaktadır. AB kimya sanayinde daha çok çevre ile ilgili iyileştirmelere ağırlık vermektedir. Avrupa Komisyonu 7. Çerçeve Programı kapsamında desteklenen SAFE RUBBER projesi buna bir örnektir. Türk kauçuk sanayi de bu ve benzeri projeler içinde yer almalıdır.

Türkiye Kauçuk Sanayisi (Tülay Akarsoy Altay) çalışmasında belirtildiği üzere kauçuk sanayinde aşağıdaki teknoloji eğilimleri yaşanacaktır;

- Önümüzdeki yıllarda termo-elastomerlerin kullanımında artış olacağı beklenmektedir. Bu konudaki taleplerin elektronik ve uzay alanları kadar medikal alandan da geleceği öngörülmektedir.
- Termosetler düşük maliyetleri ve fiziksel-kimyasal özelliklerindeki üstünlükleri ile lastik tekerleklerde giderek artan bir öneme sahiptirler. Bir tür termoplastik elastomer olan Termoplastik Vulkanizat (TPV) doğal kauçuğa büyük bir rakiptir. Süper TPV'ler uygulamalarda kullanılan ve pahalıya üretilen termoset kauçuğun yerini alma potansiyelini taşımaktadırlar. Özellikle otomotivdeki yüksek ısıya maruz kalan parçalar ve otomotivde gürültü kontrolü için üzerlerinde çalışılan malzemelerdir.

- Üzerinde çalışılan diğer bir konu da kauçuğun dinamik vulkanizasyonudur. Baroplastics grubundaki malzemeler oda sıcaklığında elastik özelliklere sahip olup oda sıcaklığında işlenebilirler ve vulkanize edilmedikleri için geri dönüşüme elverişlidirler. Bu malzemelerin çeşitli kompozitleri üzerinde çalışılarak 'Baroplastikler ile karıştırılmış nano-parçacıklar gevşeme oranını düşürebilirler mi?' veya 'Mekanik yüklü kauçuk ürünlerde çekici malzeme olabilirler mi?' gibi bazı soruların yanıtı aranmaktadır.
- Kauçuk esaslı malzemelerin geri dönüşümü de önemli bir sorundur. Bu önem hem Türkiye'nin kauçuk hammaddesini dışarıdan almasından hem de kauçuk malzemenin yarattığı kirlilik açısından önemlidir. Özellikle lastiklerin geri dönüşümü yakarak ve parçalayarak dolgu malzemesi olarak kullanılmaktadır. İtalya 'Enerji ve Sürdürülebilir Kaynaklar Ulusal Ajansı' tarafından sürdürülen TyGRe Projesi çerçevesinde hurda lastikten silikon karbit ve sentetik gaz üretimi gerçekleştirilmiş olup ticarileştirme aşamasına taşınacaktır.

17. Otomotiv, savunma ve havacılık uzay sanayileri ile ortak Ar-Ge projeleri geliştirmek

Kauçuk ürünleri imalatı sanayi büyük ölçüde diğer sanayiler tarafından kullanılan ara maddeler üretmektedir. Bu nedenle üretimdeki gelişmeleri girdi sağladığı sanayilerdeki ihtiyaçlar belirlemektedir. Bu çerçevede kauçuk ürünleri imalatı sanayi otomotiv, savunma ve havacılık-uzay sanayi gibi yüksek teknoloji sanayiler ile birlikte ortak ürün geliştirme ve araştırma geliştirme projeleri geliştirmeli ve kamu da bu projeleri desteklemelidir.

18. Geri dönüşüm kümelenmesi oluşturulması, atıkların sektörcü kullanılması

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde atık yönetimi ile geri dönüşüm büyük önem taşımaktadır. Atık yönetimi süreci Bakanlık, sanayici ve geri kazanımcı olmak üzere üçüyağı bulunmaktadır. Geri kazanımcılar bu süreçte atıkları dönüştüren taraftır ve kauçuk sanayinin de bu anlamda iş ortağıdır. Bu çerçevede kauçuk atıklarının yönetimi ve geri kazanımı için de kümelenmeler oluşturulmalı veya geri dönüşüm firmalarının ihtisas organize sanayi bölgelerinde yer almaları sağlanmalıdır. Ayrıca üretim atıkları çevrim ile birlikte yeniden sanayide kullanılabilir forma getirilmelidir.

Kauçuk ve karbon siyahı atık yönetmeliği gereği tehlikesiz özellik göstermektedir. Bu atıklar ara/yan mamul olarak üretimde yeniden kullanılabilir. Bu çerçevede OSB ve kümelenmeler içindeki atıkların yerinde kazanılarak kullanılması yatırımları yapılmalı ve bu yatırımlar desteklenmelidir. Geri kazanım firması olmayan ancak bu tür atıkları üretimlerinde kullanmak isteyen firmalar için lisans alma zorunluluğu kaldırılmalıdır.

19. Büyük yatırımlar için kamu finansmanı ve kamu-özel sektör ortaklıkları

Kauçuk ürünleri imalatı sanayinde özellikle hammadde üretimine yönelik olacak ve özel sektörün tek başına giremeyeceği alanlardaki büyük yatırımlar için kamu uzun vadeli yatırım finansmanı sağlamalı, daha makul proje büyüklüklerinde ise kamu-özel sektör işbirlikleri sağlanmalıdır.

20. Üretim teknolojisinde dışa bağımlılığın azaltılması ile Türkiye’de üretilmeyen ikinci el makine ithalatına getirilen sınırlamaların esnetilmesi

Türkiye kauçuk ürünleri imalatı sanayi üretim teknolojisi olarak büyük ölçüde dışa bağımlıdır. Bu nedenle üretim parkı daha çok yabancı makinelerden oluşmaktadır. Bu bağımlılık Ar-Ge ve ürün geliştirme çalışmalarını da sınırlamaktadır. Bu nedenle öncelikle makine üreticileri ile işbirlikleri yaparak yerli üretim teknolojisinin geliştirilmesi desteklenmelidir. Ayrıca Türkiye’de üretimi olmayan ikinci el makinaların ithalatında sadece belirli kalite ve ürün standartları ile yaş sınırı aranmalıdır.

ODAKULE (MERKEZ)

Meşrutiyet Cad. No:63, 34430 Beyoğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 252 29 00 (Pbx) - Faks: (0212) 249 50 84-293 43 98
E-Posta: info@iso.org.tr

YENİBOSNA TEMSİLCİLİK

Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. No:44 B Blok, Zemin Kat No:3
(Nish İstanbul) Yenibosna, Bahçelievler/İSTANBUL
Tel: (0212) 603 65 58 - Faks: (0212) 603 65 59
E-Posta: yenibosna@iso.org.tr

ÜMRANIYE (İMES) TEMSİLCİLİK

İMES Sanayi Sitesi A Blok 107. Sok. No:1/B
Yukarı Dudullu, Ümraniye/İSTANBUL
Tel: (0216) 420 51 74 - Faks: (0216) 420 51 75
E-Posta: umraniye@iso.org.tr

TUZLA HİZMET BİRİMİ

İstanbul Anadolu Yakası OSB İdari Binası Aydınlı Mah.
Gazi Bulvarı 5. Sok. No:2 Tuzla/İSTANBUL
Tel: (0216) 593 00 78 - Faks: (0216) 593 00 79
E-Posta: tuzla@iso.org.tr

HADIMKÖY HİZMET BİRİMİ

Alkent Mah. Mehmet Yeşilgül Cad. Pelican Hill Residence
Dükkan No: 145/F Hadımköy, Büyükçekmece/İSTANBUL
Tel : (0212) 886 67 05 - Faks : (0212) 886 67 07
E-Posta: hadimkoy@iso.org.tr

**İSTANBUL
SANAYİ ODASI**

Meşrutiyet Cad. No:63, 34430
Beyoğlu/İSTANBUL
Phone: (0212) 252 29 00 (Pbx)
Fax: (0212) 249 50 84 - 293 43 98
E-Mail: info@iso.org.tr

ISBN: 978-605-137-676-9 (Basılı)
ISBN: 978-605-137-675-2 (Elektronik)

www.iso.org.tr

facebook.com/istanbulsanayiodasi

twitter.com/ist_sanayiodasi

youtube.com/istanbulsanayiodasi

plus.google.com/+istanbulsanayiodasi

linkedin.com/company/istanbulsanayiodasi